

**МАЛОВИСКІВСЬКА МІСЬКА РАДА
НОВОУКРАЇНСЬКОГО РАЙОНУ КІРОВОГРАДСЬКОЇ ОБЛАСТІ
СЕСІЯ ВОСЬМОГО СКЛИКАННЯ**

від

2024 року

м. Мала Виска

№ _____

**Про затвердження Програми
соціально - економічного
розвитку Маловисківської
міської територіальної громади
на 2024 рік**

Відповідно до п. 22, ст. 26, глави 1, розділу II Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» та з метою соціально-економічного і культурного розвитку міської ради Маловисківської міської територіальної громади на 2024 рік, міська рада

ВИРІШИЛА:

1. Затвердити Програму соціально-економічного розвитку Маловисківської міської територіальної громади на 2024 рік, згідно з додатками 1-3, що додаються.
2. Затвердити Звіт про стратегічну екологічну оцінку Програми соціально-економічного розвитку Маловисківської міської територіальної громади на 2024 рік (додається).
3. Контроль за виконанням даного рішення покласти на постійні комісії міської ради з питань фінансів, бюджету, планування соціально-економічного розвитку, інвестицій та міжнародного співробітництва, з питань комунальної власності, житлово-комунального господарства, енергозбереження та транспорту, та на постійну комісію з гуманітарних питань.

Міський голова

Юрій ГУЛЬДАС

ЗМІСТ
проекту програми соціально-економічного розвитку Маловисківської міської територіальної громади на 2024 рік

№ з/п	Назва розділу (підрозділу) проекту програми
1	2
ВСТУП	
I. Аналіз тенденцій соціально-економічного розвитку Маловисківської міської ради за 2023 рік з урахуванням дії воєнного стану	
II. Мета, завдання та заходи програми соціально - економічного розвитку Маловисківської міської ради на 2024 рік	
Підрозділ 1. Розвиток реального сектору економіки	
1.Розвиток аграрного сектору	
2.Створення умов для розвитку підприємництва	
3. Створення умов для інвестиційної діяльності	
Підрозділ 2. Розвиток людського потенціалу та підвищення якості життя населення	
1.Розвиток охорони здоров'я	
2.Розвиток освіти	
3.Розвиток фізичної культури та спорту	
4.Розвиток культурного простору та збереження культурної спадщини	
5. Підтримка сім'ї, дітей та молоді	
6. Соціальний захист населення	
7.Соціальна підтримка учасників бойових дій та членів їх сімей	
8. Підтримка внутрішньо переміщених осіб	
9. Зайнятість населення	
Підрозділ 3.Сталий розвиток територій	
1. Підвищення якості надання адміністративних послуг.	
2. Фінансова стійкість місцевого бюджету та раціональне використання бюджетних коштів	
3. Розвиток житлово-комунального господарства та дорожньої інфраструктури	
інфраструктури	
4.Ефективне використання земельних ресурсів	
5.Розвиток інформатизації та системи електронних послуг.	
6.Зменшення екологічного навантаження	
Підрозділ 4. Підтримка збройних сил України і територіальної оборони, цивільний захист населення, правоохоронна діяльність, допомога регіонам, постраждалим від бойових дій внаслідок воєнної агресії російської федерації	
1. Підтримка збройних сил України і територіальної оборони, цивільний захист населення, правоохоронна діяльність, допомога регіонам, постраждалим від бойових дій внаслідок воєнної агресії російської федерації	
III.Джерела фінансування програми соціально-економічного розвитку Маловисківської міської територіальної громади на 2024 рік	
ДОДАТКИ:	
1.Перелік міських цільових програм Маловисківської міської ради, які передбачається реалізувати у 2024 році	
2.Перелік заходів та проектів, реалізацію яких передбачається здійснювати у 2024 році за рахунок коштів державного та обласного, місцевого бюджетів та МТД інвестиційного спрямування	
3. Прогнозні показники соціально-економічного розвитку Маловисківської міської ради на 2024 рік та їх прогнозу на 2025-2027 роки	

ПАСПОРТ
Програми соціально- економічного розвитку
Маловисківської міської територіальної громади на 2024 рік та
прогнозу до 2027 року

1.	Ініціатор розроблення Програми	Маловисківська міська рада
2.	Дата, номер і назва розпорядчого документа органу виконавчої влади/органу місцевого самоврядування про ініціювання розроблення Програми	Розпорядження міського голови від 24.07.2023 року № 67/од
3.	Розробник Програми	Відділ соціально-економічного розвитку, інвестицій та проектної діяльності
4.	Співрозробники Програми	Структурні підрозділи, комунальні підприємства, відділи Маловисківської міської ради
5.	Головний розпорядник коштів	-
6.	Відповідальні виконавці Програми	Відділ соціально-економічного розвитку, інвестицій та проектної діяльності, структурні підрозділи відділи, комунальні підприємства Маловисківської міської ради
7.	Учасники Програми (співвиконавець)	Структурні підрозділи, відділи та комунальні підприємства Маловисківської міської ради
8.	Термін реалізації Програми	2024 рік
9.	Мета програми	Розвиток соціально-економічної, гуманітарної, культурної сфер діяльності територіальної громади

10.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми, всього	Виконання заходів Програми здійснюватиметься шляхом фінансування міських цільових програм за рахунок коштів бюджету територіальної громади, обласного, державного бюджетів, інших джерел, не заборонених чинним законодавством

ВСТУП

Програма соціально-економічного розвитку Маловисківської міської територіальної громади на 2024 рік (далі – Програма) розроблена згідно з вимогами Конституції України, на підставі законів України “Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України”, “Про стратегічну екологічну оцінку”, “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо засад державної регіональної політики та політики відновлення регіонів і територій”, постанови Кабінету Міністрів України від 26.04.2003 № 621 “Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проектів Бюджетної декларації та державного бюджету” (із змінами), з урахуванням завдань інших документів державного планування, а саме:

Цілей сталого розвитку України до 2030 року (Указ Президента України від 30.09.2019 № 722/2019);

Державної стратегії регіонального розвитку на 2021 – 2027 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695;

Основних макропоказників економічного і соціального розвитку України та окремих кількісних припущень до прогнозних розрахунків на 2023-2026 роки, надісланих листом Міністерства економіки України від 10.07.2023 № 3011-085/33916-06;

Стратегії розвитку Кіровоградської області на 2021-2027 роки, затвердженої рішенням обласної ради від 12 березня 2020 року №743 (із змінами);

Плану заходів з реалізації Стратегії Кіровоградської області на 2021-2027 роки.

Враховуючи умови воєнного стану в Україні, Програма базується на аналізі основних показників і тенденцій соціально-економічного розвитку області у 2023 році та визначає мету, завдання та заходи економічного та соціального розвитку області на 2024 рік, виконання яких передбачає координацію спільних дій місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, територіальних органів міністерств, інших центральних органів виконавчої влади у співпраці з представниками бізнесу та громадських організацій задля втілення єдиної державної регіональної політики розвитку громади.

У зв’язку з військовою агресією росії проти України, відповідно до Закону України “Про захист інтересів суб’єктів подання звітності та інших

документів у період дії воєнного стану або стану війни”, у період дії воєнного стану або стану війни, а також протягом трьох місяців після його завершення, органи державної статистики призупинили оприлюднення більшості статистичної інформації, тому аналіз соціально-економічного становища здійснено на основі наявних оперативних даних.

Основним інструментом реалізації завдань Програми є виконання заходів міських цільових програм, розробка, затвердження та внесення змін, до яких проводитиметься винятково з дотриманням вимог Бюджетного кодексу України та чинних законодавчих і нормативно-правових актів, а також відповідно до Порядку розроблення, фінансування, моніторингу цільових програм Маловисківської міської ради та звітності про їх виконання. Прогнозні розрахунки і заходи Програми розроблені на основі аналізу поточної економічної та соціальної ситуації у Маловисківській міській територіальній громаді, з урахуванням тенденцій попередніх років, пропозицій структурних підрозділів міської ради та комунальних підприємств.

У Програмі враховані основні пріоритети галузевого і регіонального розвитку, визначені на рівні держави.

I. Аналіз соціально-економічного розвитку громади у 2023 році

До бюджету міської ради ТГ за січень-серпень 2023 року (з урахуванням міжбюджетних трансфертів) надійшло 121 050,1 тис. грн. при запланованих 112 034,9 тис. грн., або 108,0 % планових призначень (+9 015,1 тис. грн.)

Доходи загального фонду склали 116 548,8 тис. грн., або 107,2 % (+7 823,4 тис. грн) від запланованих 108 725,3 тис. грн.

Доходи спеціального фонду склали 4 501,3 тис. грн. або 136,0% (+1 191,7 тис. грн.) від запланованих 3 309,6 тис. грн.

Податкові надходження склали 74 731,9 тис. грн. або 112,0% планових призначень (66 714,5 тис. грн.).

Податки на доходи, податки на прибуток. Податку та збору на доходи фізичних осіб надійшло 46 540,7 тис. грн. при запланованих 40 893,5 тис. грн. (113,8%); податку на прибуток підприємств та фінансових установ комунальної власності надійшло 2,7 тис. грн.

Внутрішні податки на товари та послуги. Акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі і підакцизних товарів надійшло 3 140,8 тис. грн. при 2 919,2 тис. грн. запланованих (107,6%), а саме: акцизного податку з реалізації виробниками та/або імпортерами, у тому числі роздрібною торгівлі тютюнових виробів, тютюну та промислових заміників тютюну, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, що оподатковується згідно з підпунктом 213.1.14 надійшло 2 006,3 тис. грн. та акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі підакцизних товарів (крім тих, що оподатковуються згідно з підпунктом 213.1.14 пункту 213.1 статті 213 Податкового кодексу України) надійшло 1 134,5 тис. грн. Акцизного податку з вироблених в Україні підакцизних товарів (пальне) надійшло 514,0 тис. грн. та акцизного податку з

ввезених на територію України підакцизних товарів (пальне) – 2 071,9 тис. грн.

Місцевих податків надійшло 22 404,9 тис. грн. при запланованих 20 802,3 тис. грн. або 107,7% , в тому числі:

- єдиний податок – 10 192,0 тис. грн..(з юридичних осіб – 209,5 тис. грн.; з фізичних осіб – 4 250,0 тис. грн.; з с/г товаровиробників, у яких частка с/г виробництва за попередній податковий рік дорівнює або перевищує 75 відсотків – 5 732,5 тис. грн.);

- земельний податок з юридичних осіб – 1 152,8 тис. грн.;

- земельний податок з фізичних осіб – 2 784,7 тис. грн.;

- орендна плата з юридичних осіб – 4 535,1 тис. грн.;

- орендна плата з фізичних осіб – 2 942,9 тис. грн.;

Неподаткових надходжень надійшло 1 748,6 тис. грн. при запланованих 1 568,5 тис. грн., або 111,5%.

Офіційних трансфертів до бюджету громади надійшло 40 062,9 тис. грн. (99,1%), в тому числі базової дотації – 9 096,8 тис.грн. та іншої дотації з місцевого бюджету для надання компенсації закладам комунальної форми власності, закладам освіти державної форми власності – 636,8 тис.грн., освітньої субвенції – 25 431,3 тис. грн.; субвенції з місцевого бюджету на здійснення переданих видатків у сфері освіти за рахунок коштів освітньої субвенції – 837,7 тис. грн., субвенції з місцевого бюджету на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами за рахунок відповідної субвенції з державного бюджету – 189,6 тис. грн., субвенції з місцевого бюджету за рахунок залишку коштів субвенції на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами, що утворився на початок бюджетного періоду – 121,3 тис.грн., інші субвенції з місцевого бюджету (Злинська сільська рада, Мар'янівська сільська рада, Смолінська селищна рада) – 1 632,2 тис. грн., субвенції з місцевого бюджету на виконання окремих заходів з реалізації соціального проекту `Активні парки - локації здорової України` за рахунок відповідної субвенції з державного бюджету – 58,9 тис.грн. та субвенції з місцевого бюджету на придбання шкільних автобусів за рахунок відповідної субвенції з державного бюджету – 2 058,3 тис. грн.

До спеціального фонду надійшло 4 501,3 тис. грн. при запланованих 3 309,6 тис. грн (136,0%), в тому числі:

Екологічного податку надійшло 27,2 тис. грн., при запланованих 21,0 тис. грн. (129,5%) .

Неподаткових надходжень надійшло 4 387,9 тис. грн. при запланованих 3 288,6 тис. грн.(133,4%)

Офіційних трансфертів до спеціального фонду бюджету громади не надходило.

З бюджету територіальної громади протягом січня – серпень 2023 року по загальному фонду проведено касові видатки в обсязі 89 618,6 тис. грн., що складає 85,1 % до запланованого обсягу на вказаний

період (план з урахуванням змін –105 364,5 тис. грн.), по спеціальному фонду на 103 % (план з урахуванням змін – 9 884,1 тис. грн., касові видатки склали – 10 178,1 тис. грн.).

Загальний фонд міського бюджету.

Переважна частина коштів загального фонду спрямована на *утримання соціально-культурної сфери* – видатки склали 70 178,7 тис. грн, питома вага складає 78,3 % загального фонду, з них :

- по закладах охорони здоров'я – 4 958,6 тис.грн. або 5,5% видатків загального фонду;
  - по закладах освіти – **57 336,7 тис. грн., або 64,0 %** видатків загального фонду,
  - по закладах культури – 2 868,6 тис. грн. або 3,2 % видатків загального фонду,
  - на соціальний захист та соціальне забезпечення – **4 628,2 тис. грн., або 5,2%** видатків загального фонду,
  - на фізичну культуру і спорт – 386,6 тис. грн. або 0,4 % видатків загального фонду.

В загальній сумі видатків загального фонду 69 254,0 тис. грн., спрямовано на :

- виплату заробітної плати з нарахуваннями – 59 743,2 тис. грн.;
- енергоносії – 5 731,0 тис. грн.;
- харчування та медикаменти – 1 387,3 тис. грн.;
- соціальне забезпечення – 1 087,3 тис. грн.
- трансферти іншим органам управління – 18 012,4 тис. грн..

Заборгованість по заробітній платі з нарахуваннями станом на 31 серпня 2023 року відсутня.

Спеціальний фонд міського бюджету.

В загальній сумі видатків спеціального фонду 10 178,1 тис. грн. капітальні видатки (3 фонд «Інші джерела власних надходжень») склали 231,3 тис. грн.. або 2,3 % видатків спеціального фонду та капітальні видатки (7 фонд «Інші кошти спеціального фонду») склали 5 740,9 тис.грн або 56,4% видатків спеціального фонду.

В Маловисківській міській територіальній громаді функціонує 5 закладів загальної середньої освіти та 2 філії, в яких здобувають освіту 1601 учень у 85 класах (фактична наповнюваність класів – 18,8). Всього в установах освіти працює 260 педагогічних працівників: 208 педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти, 40 працівників закладів дошкільної освіти, 12 працівників закладу позашкільної освіти. Освітній та кваліфікаційний рівні педагогів Маловисківської міської ради щороку підвищуються, 72 педагогічних працівників мають вищу кваліфікаційну категорію, 53 – першу, 23 – другу.

Проведено Національне мультипредметне тестування, в якому взяли участь 63 випускники. Одна випускниця отримала 200 балів по предмету

історія України. В 2022-2023 н. р. на обласному етапі Всеукраїнських олімпіад 11 переможців, в конкурсі-захисті наукових робіт Малої академії наук – 4 призера обласного етапу, один учень призер Всеукраїнського етапу. Забезпечено підвезення 388 учнів та 26 вчителів до п'яти закладів освіти та двох філій шкільними автобусами. Здійснено процедуру закупівлі шкільного автобуса «Богдан» (A22412), який коштує 2943,0 тис. грн. (2058,3 тис. грн. – державний бюджет, 884,7 тис. грн. – місцевий бюджет).

Всі заклади освіти облаштовані захисними спорудами цивільного захисту. Учасники освітнього процесу КЗ «Лозуватська гімназія» укриваються в ПРУ Філії «заклад дошкільної освіти «Калинка» с. «Лозуватка» Комунального закладу дошкільної освіти (ясла-садок) «Веселка», яке розташоване за 150 метрів від закладу освіти.

Рішенням виконавчого комітету від 09 лютого 2023 року №25 підвищено вартість харчування за рахунок місцевого бюджету в сумі 35 грн. Затверджений перелік пільгових категорій дітей, які харчуються безкоштовно. КЗ «Маловисківська гімназія №3 імені Григорія Перебийноса» отримала кошти в сумі 2 тис. доларів на облаштування харчоблоку від UNICEF.

В закладах загальної середньої освіти функціонують 12 кабінетів інформатики, в яких 225 персональних комп'ютерів, 90 ноутбуків, 15 планшетів, 16 проекторів з інтерактивними функціями. Від Кіровоградської обласної військової державної адміністрації отримано комп'ютерну техніку на суму 58,5 тис. грн. Швидкість інтернету від провайдерів становить від 30 до 100 Мбіт/с.

Всі заклади освіти забезпечено безперешкодним доступом для дітей з обмеженими фізичними можливостями. В ЗЗСО організовано інклюзивне навчання для 41 учня та індивідуальне (за станом здоров'я – для 5 учнів). В закладі дошкільної освіти «Веселка» створено 2 інклюзивні групи та організовано інклюзивне навчання для 5-х дітей з особливими освітніми потребами. Комплексну психолого-педагогічну оцінку в розвитку дитини проводить КУ «Інклюзивно-ресурсний центр», на обліку в якому перебувають 106 осіб з особливими освітніми потребами. З ними працюють фахівці ІРЦ, а саме: дефектолог-логопед, дефектолог-сурдопедагог, дефектолог-олігофренопедагог, практичний психолог, вчитель-реабілітолог.

Забезпечується підтримка обдарованої молоді, передбачено в бюджеті кошти на преміювання переможців та призерів обласних та Всеукраїнських конкурсів, відповідно до Положення про присвоєння міських премій обдарованим учням та педагогічним працівникам, за I півріччя 2023 року виплачено 16000 грн. 12 учням. Збережено мережу гуртків Маловисківського ДЮЦу «Вись» функціонує 22 гуртки, де виховуються 507 учнів.

В закладах дошкільної освіти у 18 групах в списках 368 дітей, створено 417 місць, тому на 100 місць припадає 86 дітей. Рівень охоплення дітей дошкільною освітою складає 47,5%. На території Маловисківської міської територіальної громади проживає 759 дітей дошкільного віку (з них 175 – в сільській місцевості), в мережі 8 закладів дошкільної освіти. Рішенням

виконавчого комітету від 09 лютого 2023 року №25 прийнято рішення стосовно підвищення цін на харчування: ясельна група – 50 грн.; вихованці віком 3-7 років – 60 грн.

В ЗЗСО функціонує 7 гуртків фізкультурно-спортивного спрямування, де навчаються 195 учнів та у ДЮОЦ «Вись» функціонує 5 гуртків фізкультурно-спортивного спрямування, де навчаються 127 учнів.

Забезпечено належне функціонування соціального проекту «Активні парки – локації здорової України». В Маловисківській міській територіальній громаді реалізовано соціальний проект «Активні парки – локації здорової України» та затверджено план заходів рішенням виконавчого комітету Маловисківської міської ради від 11 березня 2021 року №90 «Про затвердження плану заходів щодо реалізації соціального проекту «Активні парки – локації здорової України» Маловисківської міської територіальної громади на 2021 рік та наступні роки.

Завершено облаштування парку «другої» черги соціального проекту «Активні парки – локації здорової України». На обраній локації для реалізації соціального проекту встановлений інформаційний стенд та QR-таблички.

В соціальній мережі Facebook створена група «Активні парки/Маловисківська громада» в якій висвітлюється інформація про заплановані заняття, анонси конкурсів в рамках програми, спрямованої на фізичний розвиток населення.

Рішенням Маловисківської міської ради від 5 жовтня 2021 року №929 створено комунальний заклад «Центр розвитку фізичної культури та спорту «СТАРТ». Основною метою діяльності Центру є створення сприятливих умов для реалізації прав жителів територіальної громади на заняття фізичною культурою і спортом, задоволення їх потреб у фізичному розвитку за місцем проживання та в місцях масового відпочинку, створення умов для збереження та зміцнення фізичного здоров'я населення.

Основними напрямками діяльності Центру є залучення широких верст населення до регулярних оздоровчих та фізкультурних занять, надання фізкультурно-спортивних послуг, поєднання масових та індивідуальних форм організації фізкультурно-оздоровчої і реабілітаційної роботи, формування у громадян територіальної громади потреб фізичної активності та створення умов для її задоволення. Керівництвом центру організується проведення чемпіонатів, кубків, спартакіад, турнірів, змагань, спортивних свят та інших заходів на території міської ради та за її межами.

З метою подальшого розвитку спорту в Маловисківській міській територіальній громаді, покращення спортивно-масової та фізкультурно-оздоровчої роботи, формування здорового способу життя, підвищення соціальної активності і зміцнення здоров'я дорослого населення громади, дітей шкільного та з метою збору коштів на потреби внутрішньо переміщених осіб проводяться спартакіади, турніри, змагання з дартсу, міні-футболу, тенісу настільного, шахів, шашок, волейболу. Також, з метою організації змістовного дозвілля громадян та залучення жителів

Маловисківської громади до здорового способу життя центр розвитку фізичної культури та спорту «СТАРТ» організовує в приміщенні міського будинку культури щоденні заняття з тенісу настільного, шахів та шашок. До участі запрошуються жителі Маловисківської громади незалежно від віку, статі та громадяни, які прибули до нашої громади на тимчасове проживання.

У міському парку кожного року до Дня захисту дітей проводяться майстер-класи від керівників гуртків ДЮОЦ «Вись», змагання з дартсу, шахів, шашок, настільного тенісу, метою яких є залучення різних груп населення, у тому числі осіб з інвалідністю до оздоровчої рухової активності у місцях масового відпочинку, залучення фахівців у сфері фізичної культури і спорту, провідних спортсменів до організації занять з оздоровчої рухової активності та змістового дозвілля громадян.

До проведення турнірів, змагань долучаються місцеві ветерани спорту, які активно займаються фізичною культурою та спортом пропагуючи здоровий спосіб життя, що дає можливість підвищити конкурентну спроможність нашої громади серед змагань в області. Систематично вчителі фізичної культури та спорту підвищують кваліфікацію беручи участь у семінарах, практикумах, тренінгах, вебінарах, майстер-класах тощо.

Здійснюються заходи щодо забезпечення молодих талановитих спортсменів та їх тренерів належними умовами для підготовки до обласних, Всеукраїнських змагань. Встановлені норми харчування та матеріальне заохочення для спортсменів, арбітрів, працівників та лікаря під час проведення товариських змагань та матчевих зустрічах змагань з олімпійських та неолімпійських видів спорту в Маловисківській міській територіальній громаді.

Для безпечного та якісного проведення турнірів, змагань залучаються медичні працівники, які забезпечені аптечкою для надання першої домедичної допомоги.

Станом на 31.08.2023 року відділом соціального захисту населення, праці та охорони здоров'я:

- Прийнято документи для призначення житлової субсидії в кількості - 596 заява;
- Прийнято документи для призначення державних соціальних допомог в кількості – 456 заяв;
- Прийнято документи для призначення пільг в кількості – 157 заяви;
- Здійснено прийом документів та проведено шокквартирну виплату компенсації на житлово-комунальні послуги особам з інвалідністю по зору в сумі – 5 400,00 грн;
- Здійснено прийом документів та проведено виплату щомісячної матеріальної допомоги інвалідам I групи, які користуються мережею Інтернет та пересуваються за допомогою технічних засобів реабілітації в сумі – 5600,00грн;
- Здійснено прийом документів та виплачено матеріальну допомогу для відшкодування витрат на забезпечення осіб з інвалідністю та дітей з

інвалідністю технічними засобами для використання в побутових умовах – на суму 28 352,70 грн.

- Здійснено прийом документів та проведено виплату компенсації фізичним особам, які надають соціальні послуги та проживають на території Маловисківської міської територіальної громади – на суму 64 348,84 грн.

- Прийнято 11 заяв для надання матеріальної грошової допомоги для постраждалих осіб внаслідок підриву Російською Федерацією греблі Каховської гідроелектростанції.

- Здійснено прийом документів та проведено виплату одноразової матеріальної допомоги як сім'ї загиблого військовослужбовця який загинув під час безпосередньої участі у заходах для забезпечення оборони України у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України - 8 заяв на суму 160 000,00 грн.

- Здійснено прийом документів та проведено виплату одноразової матеріальної допомоги на поховання загиблого військовослужбовця який загинув під час безпосередньої участі у заходах для забезпечення оборони України у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України - 8 заяв на суму 160 000,00 грн.

- Здійснено прийом документів та проведено виплату матеріальної допомоги особам на лікування поранення отриманого під час участі у заходах АТО/ООС та у заходах забезпечення оборони України у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України - 30 заяв на суму 275 000,00 грн.

- Складено акти обстеження матеріально-побутових умов сім'ї для призначення усіх видів державних соціальних допомог та субсидії у кількості – 129 шт;

- складено акти обстеження сімей, які надають соціальні послуги на непрофесійній основі – 18 актів;

- складено акти обстеження соціально-побутових умов сім'ї - 36 актів;

- Проведений прийом документів для постановки на облік для забезпечення санаторно-курортним лікуванням – 7 заяви;

- Прийом документів для забезпечення технічними засобами реабілітації та протезно-ортопедичними виробами – 39 заяв;

- здійснено прийом заяв для видачі довідок про взяття на облік внутрішньо переміщених осіб – 262 заяви;

- Здійснено прийом заяв для призначення допомоги на проживання внутрішньо переміщених осіб – 235 заява.

- Здійснено прийом заяв для виплати матеріальної допомоги з обласного бюджету – 43 заяви;

- здійснено прийом документів на матеріальну допомогу з депутатського фонду обласної ради – 4 заяви

- здійснено прийом документів для отримання посвідчень багатодітної родини, особи з інвалідністю та ін. – 86 заяви;

- Здійснено прийом заяв про надання соціальних послуг – 22 заяви;

- прийнято рішення про надання / відмову в наданні соціальних послуг – 22

рішення;

- Здійснено прийом заяв на зміну рахунків, заяв про видачу довідок та ін. – 435 заяв;
- здійснено прийом документів на виплату грошової компенсації вартості одноразової натуральної допомоги "пакунок малюка" – 43 заяв;
- Прийнято 1 заяву для відправлення особи до будинку –інтернат.
- Оброблено та здійснено виплату матеріальних допомог на лікування та поховання – на суму 103500,00 грн. по 48 заявах.

Функціонує опікунська рада щодо питань недієздатних осіб або осіб дієздатність яких обмежена.

В 2023 році було отримано путівку до ДПУ «МДЦ «Артек» для оздоровлення 1 дитини за кошти державного бюджету.

При відділі соціального захисту населення, праці та охорони здоров'я створено робочу групу з питань сім'ї, гендерної рівності, запобігання та протидії домашньому насильству Маловисківської міської ради. Протягом 2023 року було проведено два заходи по профілактиці домашнього насильства.

Відділом соціального захисту населення, праці та охорони здоров'я постійно проводиться роз'яснювальна робота, розміщуються роз'яснення на сайті міської ради та здійснюється постійне оновлення інформаційних стендів у відповідності до змін в законодавстві в галузі соціального захисту.

Прийом звернень для призначення всіх видів державних соціальних допомог відділом проводиться з використанням ПК «ПС «Соціальна громада». За період з 01.01.2023 року по 31.08.2023 року відділенням допомоги вдома надано 51182 послуги, а саме: 8188 підготовка продуктів для приготування їжі, 3110 доставка води, 8968 прибирання житла, 1173 розпалювань печей, 36 доставка палива за рахунок підопічного, 2674 піднесення дров і вугілля, 2147 прополка бурянів, розчистка снігу, 10059 придбання продуктів медикаментів, 3069 приготування їжі, 209 годувань ліжко-хворих, 1029 надання допомог в оплаті комунальних послуг, 67 надання допомог в оформленні документів, 10 представництво інтересів в органах державної влади, 3312 замін натільної-постільної білизни, 1532 допомог при купанні, митті голови, розчісуванні волосся, підрізанні нігтів, 709 посадки, прополки городу, 41 забезпечення супроводження, 142 організацій надання консультацій лікарями, 1814 прання білизни та одягу, 2416 інші послуги.

За звітний період відділенням фахівців з соціальної роботи проводилась робота з особами/сім'ями (інформаційно-просвітницька, соціально-профілактична робота, оцінювання потреб осіб/сімей у соціальних послугах, організація надання соціальних послуг шляхом ведення випадку, надання базових соціальних послуг вразливим категоріям населення: постраждалі від жорстокого поводження та насильства; постраждалі від збройних конфліктів та тимчасової окупації (у т.ч. внутрішньо переміщені сім'ї/особи, учасники АТО/ООС та члени сімей загиблих учасників АТО/ООС); одинока матір/батько; сім'ї, в яких батьки або особи, які їх замінюють, ухиляються від

виконання своїх обов'язків із виховання дитини; сім'ї, члени яких перебувають/перебували у конфлікті з законом; сім'ї усиновлювачів; сім'ї опікунів/піклувальників; сім'ї, яким призначена державна допомога при народженні дитини; соціальне супроводження прийомних сімей і дитячих будинків сімейного типу).

Кількість сімей/осіб, які охоплені соціальними послугами:

- к-сть осіб старше 18 років 152;
- к-сть дітей до 18 років 192.

Надання базових соціальних послуг відповідно до державних стандартів(к-сть сімей/осіб, які охоплені послугою):

- інформування 32;
- консультування 8;
- представництва інтересів 1;
- соціальної профілактики 9;
- соціального супроводу сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах 10;
- соціального супроводу сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування 11;
- соціальної адаптації 6;
- соціальної інтеграції та реінтеграції 5;

Кількість сімей/осіб, яким у результаті наданих соціальних послуг задоволено потреби щодо:

- психологічної допомоги 9;
- юридичної допомоги 3;
- працевлаштування 2;
- влаштування до закладів освіти 4;
- вирішення житлово-побутових проблем 7;
- налагодження зв'язків з членами родини, громадою 15;
- гуманітарної допомоги 38;
- сприяння в оформленні\відновленні документів 15.

Мережа закладів культури Маловисківської територіальної громади складає 21 установу, з яких: 1 – дитяча мистецька школа, 1 - музей історії Маловисківщини ім.О.С.Ковтуна, 1- бібліотечно-ресурсний центр, 6 - сільських будинків культури, 4 - сільських клуби, 8 - сільських бібліотек.

Чисельність працівників галузі культури станом на 01.09.2023 року становить 65,38 штатних одиниць.

Заробітна плата працівникам закладів культури громади виплачується вчасно, заборгованість відсутня. В березні 2023 року під скорочення попала 1 посада (бухгалтер централізованої бухгалтерії відділу культури та туризму міської ради).

Соціально-культурна діяльність бібліотек полягає в організації та проведенні різноманітних заходів, зокрема: годин цікавої інформації, уроки-реквієми, виставки однієї книги, історикокраєзнавчі години, книжкові виставки, поетичні години, диспути, літературні години тощо. Загальна кількість користувачів бібліотек громади за 6 місяців 2023 року – 2514 осіб.

Книжковий фонд Маловисківського міського бібліотечно-ресурсного центру нараховує – 102278 примірників книг, по сільських бібліотеках - 62177.

Пріоритетним напрямком вважається робота з дітьми та молоддю. Поповнення бібліотечних фондів за січень- червень 2023 року складає 38 прим, списано 857 прим. Кількість книговидач за 6 місяців 2023 року становить 29291. Динаміка збільшення кількості книговидач у плановому періоді відповідно до фактичного показника попереднього періоду збільшилась на 36% Бібліотечними закладами проведено 208 культурно - мистецьких заходів, які відвідали - 2998 осіб. Заходи спрямовані на утвердження патріотизму, духовності і моральності, формування національної свідомості населення шляхом відзначення державних свят, знаменних та пам'ятних дат з історії України .

За звітний період клубними закладами громади проведено 196 культурно - мистецьких заходів, які відвідало 6976 глядачів, з них ВПО - 427. З загальної кількості по місту Мала Виска проведено 15 заходів, які відвідало 2 075 осіб, з них ВПО – 180. Культурно - мистецькі заходи в повному обсязі не проводилися у зв'язку з поширенням на території України гострої респіраторної хвороби СОУШ-19, спричиненої короною вірусом 8АК8-СоУ-2 та введення воєнного стану в Україні.

Музей історії Маловисківщини ім. О.С. Ковтуна є комунальною власністю Маловисківської ТГ, має шість експозиційних залів загальною площею 320 кв.м., з кількістю предметів основного фонду - 3564, кількість предметів науководопоміжного фонду - 5777. Музей історії Маловисківщини ім. О.С. Ковтуна, відкритий для відвідувачів з травня 2022 року. Протягом січня-червня проведено екскурсій - 46, які відвідало - 757 осіб, з числа внутрішньо переміщених осіб - 21. Ведеться упорядкування музейного фонду та виготовлення уніфікованих паспортів. Станом на 01.07.2023 року виготовлено уніфікованих паспортів - 805.

Маловисківська дитяча школа мистецтв являється методичним центром в регіоні. Учнівський контингент у 2022-2023 навчальному році - 216 учнів. Розмір батьківської плати за навчання у Маловисківській дитячій мистецькій школі встановлено згідно рішення двадцять восьмої сесії восьмого скликання від 25.08.2022року № 1425 «Про затвердження розміру щомісячної батьківської плати за навчання дітей в Маловисківській мистецькій школі». Кількість учнів пільгових категорій складає - 70, з них: на 100% звільнені від оплати 65 учні, 6 учнів платять по 50%. Кількість учнів на одну педагогічну ставку - 9 чоловік (18 годин). Кількість діто-днів - 30240. Витрати на навчання одного учня, який отримує освіту у дитячій школі мистецтв складають 16,6тис.грн. Динаміка збільшення кількості учні в, які отримують освіту у ДШМ у плановому періоді відповідно до фактичного показника попереднього періоду не збільшилась. Дипломи про закінчення ДМШ отримали 34 учні, 6 учнів отримали довідки про неповну музичну освіту. Надходження від батьківської плати за 6 місяців 2023 року склали 0,0 тис. грн. У рамках виконання заходів згідно з комплексною програмою розвитку культури, краєзнавства та туризму на 2021-2023 роки, від 28 січня

2021 року №188, протягом звітного періоду капітальні та поточні ремонти не проводилися.

КНП «Маловисківська лікарня» є лікарняним закладом охорони здоров'я з поліклінікою, що надає послуги вторинної/спеціалізованої медичної допомоги на 165 ліжок будь-яким особам, в порядку та на умовах, встановлених чинним законодавством України.

Працює в лікарні 307 осіб, з них 50 лікарів, 9 лікарів - інтернів та 116 середніх медичних працівників.

Станом на 01 липня 2023 року кількість відвідувань в поліклініці складає 55278, що в порівнянні з відповідним періодом 2022 року більше на 7756, або 14,1%, з них по захворюваннях - 29509 осіб, що становить 53,4% від усіх відвідувань. По профоглядах - 20259, або 36,6%. В один день – 425,2 відвідувань, з них по захворюваннях – 229,3; профоглядах – 195,9.

Кількість пролікованих хворих в стаціонарних умовах - 2757 осіб.

Проведено 322 хірургічних втручань у стаціонарі, 1101 - у поліклініці.

По ранній діагностиці проведено 210911 досліджень, всього обстежено пацієнтів - 40395.

Хворим на ниркову недостатність, у звітному періоді проведено 1511 гемодіалізів.

Кількість пологів становить - 65 (I півріччя 2022 року - 74).

Кількість хворих на цукровий діабет складає 185 осіб, з них 3 дітей та 15 внутрішньо переміщених осіб. Всі хворі, які отримують інсулінотерапію забезпечені препаратами інсуліну.

Виконання дотримання клінічних протоколів надання медичної допомоги – 100%.

Щодо загальних показників захворюваності і поширеності залишаються високими показники серед дорослого населення.

Захворюваність на туберкульоз збільшилася у порівнянні з минулим роком на 60,0% і становить 38 на 100 тис. населення (відповідний період 2022 року – 24 на 100 тис). Вперше захворіло 16 осіб (відповідний період 2022 року – 10 осіб).

Відсоток занедбаних форм туберкульозу – 31,0%. Занедбаність по Маловисківській ТГ – 12,5%. Виявлено 3 хворих з ко-інфекцією (ВІЛ-туберкульоз), що становить 7,1 на 100 тис. населення. Виявляємість при профоглядах становить 69%.

Охоплення населення флюорографічними оглядами становить 160,5 на 1 тис. населення (відповідний період 2022 року – 215,8 на 1 тис). По Маловисківській ТГ зафіксовано 238 на 1 тис. населення (відповідний період 2022 року – 347,3 на 1 тис).

Станом на 01 липня 2023 року по причинах смертей на першому місці знаходяться хвороби системи кровообігу (серцево-судинні захворювання), а це становить – 61,4%, онкозахворювання – 12,8%, хвороби органів дихання займають – 3,5%, травми та отруєння – 5,3%, хвороби органів травлення – 3,5%. На 100,0 тис. населення смертність від серцево-судинних захворювань – 543,9 (I півріччя 2022 року – 555,7), онкозахворювання – 114 (I півріччя

2022 року – 110,6), захворювання органів дихання – 30,9 (I півріччя 2022 року – 72,2), травм та отруєнь – 47,5 (I півріччя 2022 року – 48,1), захворювання органів травлення – 30,9 (I півріччя 2022 року – 28,9).

Проводились роботи щодо поліпшення матеріально-технічної бази лікарні. За рахунок різних джерел фінансування закуплено медичне, технологічне обладнання. Придбано медичне обладнання: Ендоскопічна стійка у складі: відеоколоноскоп 12,8/1700мм, ендоскопічна система з монітором, візок з тримачем, монітор рідкокристалічний LMD-2435 MD на суму 1399,56 тис. грн. (кошти НСЗУ, за пакетом - готовність закладу охорони здоров'я до надання медичної допомоги в надзвичайних ситуаціях).

Отримана благодійна допомога, від благодійних організацій – вживаний автомобіль швидкої допомоги – 238,6 тис.грн.; генератор ТЕКСАН – 617,9 тис.грн.

Проведено ремонтні роботи приміщень лікарні, освоєно майже 100,0 тис.грн.

Створені умови для праці та проживання молодих спеціалістів та лікарів – інтернів.

КНП «Маловисківської ЦПМСД складається з лікувально-профілактичних підрозділів (в тому числі 3 амбулаторії та 11 фельдшерсько-акушерських пунктів). Облікова чисельність працівників підприємства складає 55 осіб. З них 13 лікарів, 22 особи середнього медичного персоналу, 9 осіб молодшого медичного персоналу, 5 осіб адмінперсоналу та 6 осіб інших працівників.

КНП «Маловисківський ЦПМСД» в 2023 році укладено договір з НСЗУ про медичне обслуговування населення за пакетом послуг первинної медичної допомоги на суму 11808,5 тис грн

Для забезпечення своєчасного виявлення захворювань на ранніх стадіях, зниження ризиків загострень, рецидивів, ускладнень наявних захворювань та появи нових, продовженню активного життя населення міста, відновлення працездатності, профілактику соціально-небезпечних захворювань 15581 мешканців регіону заключили декларації з лікарями загальної практики, сімейними лікарями

Для збереження надання первинної медицина в сільській місцевості здійснено видатки на оплату праці, з місцевого бюджету в сумі 337,4 тис грн

Для осіб, які потребують надання елементів паліативної допомоги пацієнтам на останніх стадіях перебігу невиліковних захворювань, яка включає комплекс заходів, спрямованих на полегшення фізичних та емоційних страждань пацієнтів, моральну підтримку членів їхніх сімей, здійснено відшкодування таких витрат за рахунок коштів місцевого бюджету за 8 місяців 2023 року в сумі 28,7 тис грн.

Для придбання лікарських засобів пільговим категоріям населення, визначених Постановою Кабінету Міністрів України від 17.08.1998 р. № 1303“Про впорядкування безоплатного та пільгового відпуску лікарських засобів за рецептами лікарів окремих груп населення та за певними

категоріями захворювань за рахунок коштів місцевого бюджету залучено 35,6 тис. грн.

Витрати на покриття вартості комунальних послуг та енергоносіїв за рахунок коштів місцевого бюджету склали 439,7 тис.грн.

КП «Мала Виска МКП» здійснено комплекс робіт по благоустрою ТГ, а саме: розчищення доріг від снігу, посипка доріг, спилування та пониження крони дерева згідно рішень виконавчого комітету, розчищення доріг та бордюрів, білування дерев та бордюрів, косіння бур'янів, санітарне утримання місць загального користування (парки, рекреаційні зони, сквери та майданчики, пам'ятники культурно історичної спадщини, площі, проспекти, вулиці, дороги, пішоходів, кладовища) та інші території загального користування.

У січні-березні 2023 року працівниками підприємства було заготовлено та завезено внутрішньо-переміщеним особам дрова в кількості 53,0 ск. метра для опалення будинків.

У весняно - літній період проводились роботи по озелененню міста, а саме: насадження, догляд, обробіток від шкідників та підживлення добривами. По вул. Європейська розроблено клумби та висаджено саджанці ялівцю та туї. В міському парку та на береговій зоні відпочинку висаджено кущі петунії, в селі Паліївка – саджанці берези, липи широколистої та кущі петунії. Всього закуплено посадкового матеріалу квітів та саджанців на суму 16,0 тис. грн.

Працівниками комунального підприємства було проведено чистку берегової смуги р. Вись від очерету, опалого листя, побутового сміття. Проведено облаштування бордюру уздовж вулиці Центральна (дамба мосту) для водовідведення.

Проведено ремонт пам'ятника Загиблим воїнам, закуплено матеріалів на суму 3,6 тис. грн.

На суму 15,0 тис. грн. було придбано матеріали для благоустрою міського парку, це такі матеріали, як: фарба, ґрунт-емаль, розріджувачі, лак, морілка, мастика гідроізоляційна, сольвент, пензлі для фарбування.

Закуплено матеріали для виготовлення автобусної зупинки в с. Паліївка, використано кошти в сумі 11,5 тис. грн.

Придбано дизельного палива на суму 461,0 тис. грн.(10030 л.), з них 77,0 тис. грн.(1810 л.) – екологія та бензину на суму 147,6 тис. грн. (3110 л.) для безперебійної роботи підприємства.

Закуплено флагштоки та прапори України на суму 205,0 тис. грн. для встановлення на алеї загиблим воїнам на території Центрального кладовища.

Для благоустрою території ТГ закуплено мотокоси FS 120 ніж 250-3 в кількості 7 шт. на суму 97113,60 грн.

Закуплено та встановлено у с. Мироліубівка інвентар для фітнесу(тренажери для тренування) на суму 93,4 тис. грн.

Для працівників підприємства придбано робочий одяг на суму 15,8 тис. грн.

Згідно рішень виконавчого комітету закуплено дорожні знаки на суму 9,8 тис. грн. Поновлено розмітку пішохідних переходів на суму 13,4 тис. грн.

Власними силами підприємства було виготовлено металеві стенди у кількості 21 штука на суму 23,5 тис. грн. та на них встановлено портрети загиблих воїнів по вул. Спортивна.

Облаштовано зливну каналізацію біля КЗ дошкільної освіти (ясла-садок) «Веселка» для відведення дощової та талої води від головного входу. Для цього було закуплено бетонні кільця в кількості 5 шт. та кришку з люком – 1 шт. на суму 5,5 тис. грн.

На протязі 9 місяців було проведено ямковий ремонт доріг на суму 805.5 тис грн. близько 2790,0 кв. м., а саме: проспект Велігіна, вул. Спортивна, вул. Центральна, вул. Містечкова, вул. Шевченка, вул. Європейська, вул. Професійна, вул. Шкільна, вул. Промислова, вул. Гоголя, вул. Калинова, вул. Кудрівська, вул. Залізнична, вул. Тобілевича, вул. Кондратюка, вул. Кошового, вул. Радісна, вул. Київська, вул. Бровченка, с. Лозуватка, с. Миролюбівка.

Закуплено підсіпкову суміш для проведення робіт в кількості 1350,0 т. на суму 539,5 тис. грн.

Проведено підсіпку, грейдерування та профілювання вулиць: Космонавтів, Кудрівська, І.Сухомлина, Вишнева, Севастопольська, Польова, Спортивна, Берегова, Князька, Садова, Квіткова, Г.Перебийноса, Комунальна, Першотравнева, мікрорайон «Вись» (біля гаражів), провулок Береговий. У селі Лозуватка підсіпано щебенево-піщаною сумішшю еко – доріжку від садочка до школи. Біля Маловисківської гімназії № 4 облаштовано стоянку.

Проведено ремонтні роботи та фарбування мостів по місту на суму 13,0 тис. грн.

Здійснено реконструкцію нічного вуличного освітлення, встановлено 18 нових вуличних світильників Е 27 та 19 шт. – енергозберігаючих лампочок по провулку Професійний. По вулиці Шевченка улаштовано щит обліку електроенергії освітлення. Замінено енергозберігаючі лампочки в кількості 14 шт. по вул. Європейська. По вулиці Першотравнева встановлено свинцево-кислотні акумулятори в кількості 2-х штук. Біля пам'ятника Матері у міському парку замінено прожектори у кількості 4 штуки.

Постійно проводяться заходи по утриманню території полігону сміттєзвалища у належному санітарному стані, упорядкування під'їзних шляхів. Ліквідовано сміттєзвалища у с. Паліївка, с. Миролюбівка, с. Заповітне. На виконання ліквідації використано коштів у сумі 19,4 тис. грн.

II. Мета, завдання та основні заходи соціально-економічного розвитку Маловисківської міської територіальної громади

Головною метою Програми є створення умов для економічного зростання та вдосконалення механізмів управління розвитком громади на засадах ефективності, відкритості та прозорості, забезпечення належного функціонування комунальної інфраструктури, проведення цілеспрямованої

містобудівної політики, дотримання високих екологічних стандартів, та, в результаті цього, підвищення конкурентоспроможності громади, доступності широкого спектра соціальних послуг, забезпечення гідних умов життя та загального підвищення добробуту населення.

Вирішення вказаних завдань передбачається здійснити шляхом реалізації пріоритетних напрямів щодо поступального та збалансованого розвитку економічної та соціальної сфери громади:

- підвищення добробуту громадян та соціальних стандартів життя населення;
- розвиток сучасного підприємництва;
- залучення інвестицій ;
- цільове та раціональне використання земельних ресурсів.

Вирішення зазначених пріоритетних напрямів соціально-економічного розвитку громади забезпечить:

- стабільне зростання обсягів виробництва;
- створення сприятливого ринкового середовища;
- спрямування фінансових ресурсів у соціальну сферу для створення повноцінного життєвого середовища, додержання державних соціальних стандартів та гарантій (зростання добробуту та підвищення рівня життя населення, всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства);
- впровадження соціальних стандартів і підвищення якості послуг, які безпосередньо надаються населенню;
- створення належних умов для всебічного та повноцінного розвитку дітей, відродження культурних і просвітницьких традицій;
- поліпшення діяльності усіх складових спортивного руху в громаді;
- здійснення природоохоронних заходів щодо призупинення погіршення стану навколишнього природного середовища.

Підрозділ 1. Розвиток реального сектору економіки

1. Розвиток аграрного сектору

Головна мета: створення передумов сталого розвитку агропромислового комплексу шляхом нарощування обсягів виробництва продукції, зниження її собівартості та енергозатратності, подальший розвиток інфраструктури аграрного ринку.

Завдання та заходи:

сприяти:

- забезпеченню продовольчої безпеки;
- росту темпів виробництва валової продукції сільського господарства;
- залученню коштів державної підтримки галузі агропромислового виробництва;
- проведенню форумів, нарад, виставок-ярмарок, конгресів, семінарів, конференцій з метою підвищення агропромислового потенціалу громади .

Критерії досягнення:

- Збільшення виробництво валової продукції сільського господарства.

Ресурсне забезпечення : за рахунок коштів державного, обласного бюджетів , грантових коштів та власних коштів підприємств .

2. Створення умов для розвитку підприємництва

Мале та середнє підприємництво є важливим сектором ринкової економіки, яка забезпечує створення нових робочих місць, збільшення надходжень до місцевого бюджету, що дозволяє вирішувати соціально-економічні проблеми.

Головна мета: створення сприятливих умов для відновлення і розвитку малого і середнього підприємництва, нових форм ведення бізнесу, підтримки підприємницьких ініціатив та орієнтації молоді на започаткування власного бізнесу.

Завдання та заходи:

Створення сприятливого середовища для розвитку малого і середнього підприємництва:

здійснення виконання органом місцевого самоврядування вимог чинного законодавства України з питань державної регуляторної політики;

забезпечення ведення та систематичного оновлення переліку чинних регуляторних актів ;

покращення доступу малого і середнього підприємництва до фінансування:

інформування суб'єктів господарювання з питань існуючих механізмів фінансово-кредитної підтримки бізнесу на національному рівні та іноземних кредитних ліній;

проведення , круглих столів, семінарів, тренінгів, майстер-класів, конкурсів, конференцій, у тому числі для безробітних, внутрішньо переміщених осіб та підприємців;

здійснення постійного моніторингу вебресурсів міжнародних та вітчизняних донорських організацій, грантодавців, що фінансують проекти у сфері підприємництва;

здійснення організаційно-методичної підтримки отримання фінансової і технічної допомоги на розвиток підприємництва;

популяризація підприємництва серед окремих категорій населення (внутрішньо переміщені особи, звільнені у запас або відставку, молодь);

поширення практики соціальної відповідальності серед суб'єктів підприємництва, у тому числі шляхом демонстрації відповідних бізнес-практик; проведення серед сільського населення, малих і середніх виробників сільськогосподарської продукції інформаційно-просвітницької роботи з популяризації розвитку сільськогосподарської кооперації;

упровадження гендерної політики шляхом сприяння розвитку жіночого підприємництва.

Критерії досягнення:

підвищення зайнятості населення;

розв'язання соціальних проблем громади.

Ресурсне забезпечення: власні кошти підприємців , гранти.

3. Створення умов для інвестиційної діяльності

Головна мета: визначення пріоритетів відновлення територіальної громади, а також реалізації заходів та проєктів, що створюють умови для розвитку громади у повоєнний період.

Завдання та заходи :

підтримка в актуальному стані та постійне оновлення переліку інвестиційних проєктів громади, зокрема внесення переліку проєктів громади на комунікаційну платформу єдиної електронної екосистеми управління відновленням DREAM з метою пошуку потенційних ділових партнерів та інвесторів;

розміщення на Центральноукраїнському інвестиційному порталі «Інвестиційних пропозицій територіальної громади»;

залучення міжнародних грантових ресурсів для реалізації пріоритетних інфраструктурних інвестиційних проєктів;

продовження реалізації інфраструктурного проєкту « Капітальний ремонт будівлі Маловисківської ЗОШ №3 I-III ступенів (утеплення фасадів , покрівлі, заміна вікон та дверей по вул. 20 років Жовтня, 3 м. Мала Виска, Кіровоградської області. Коригування »;

реалізація інвестиційних проєктів, спрямованих на підтримку і задоволення потреб внутрішньо переміщених осіб;

реалізація інвестиційних проєктів для створення комфортних умов проживання громадян, поліпшення матеріально-технічної бази закладів охорони здоров'я для надання якісних послуг , створення належних умов в закладах освіти для всебічного та повноцінного розвитку дітей з виконанням енергозберігаючих заходів;

будівництво, реконструкція, капітальний та поточний ремонт закладів освіти, медичних закладів, об'єктів фізичної культури та спорту громади;

реставрація, реконструкція та капітальні ремонти закладів культури територіальної громади;

реалізація інфраструктурних проєктів ;

реконструкція, капітальний та поточний ремонт протирадіаційних укриттів, бомбосховищ, захисних споруд в установах, організаціях та підприємствах бюджетної сфери територіальної громади .

Критерії досягнення: очікуване збільшення капітальних інвестицій в громаду. **Джерела фінансування:**

державний фонд регіонального розвитку;

субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам;

кошти у вигляді субвенції «Фонду ліквідації наслідків збройної агресії»;

в рамках державних цільових програм «Питна вода України» ;

в рамках програми «Надзвичайна кредитна програма для відновлення України»;

«Програма з відновлення України»;

кошти підприємств та інших коштів, незаборонених чинним законодавством.

Підрозділ 2.Розвиток людського потенціалу та підвищення якості життя населення

Розвиток охорони здоров'я

Головна мета:

зміцнення здоров'я населення, зниження рівнів інвалідності та смертності, забезпечення надання доступної та якісної медичної допомоги населенню громади , покращення дієвості та ефективності надання медичних послуг пацієнтам на всіх рівнях надання медичної допомоги.

Завдання та заходи :

забезпечення медичної практики з надання первинної та інших видів медичної допомоги населенню;

проведення профілактичних щеплень;

планування, організація, участь та контроль за проведенням профілактичних оглядів та диспансеризації населення, здійснення профілактичних заходів, у тому числі безперервного відстеження стану здоров'я пацієнта з метою своєчасної профілактики, діагностики та забезпечення лікування хвороб, травм, отруєнь, патологічних, фізіологічних (під час вагітності) станів;

консультації щодо профілактики, діагностики, лікування хвороб, травм, отруєнь, патологічних, фізіологічних (під час вагітності) станів, а також щодо ведення здорового способу життя;

реалізація заходів щодо залучення та закріплення молодих спеціалістів - лікарів для роботи в лікарні, створення умов для праці та проживання молодих спеціалістів;

профілактика, раннє виявлення та ефективне лікування хвороб (системи кровообігу, онкологічних захворювань, цукрового діабету); сповільнення епідемії туберкульозу та поширення ВІЛ-інфекції;

поліпшення матеріально – технічної бази лікарні;

проведення капітальних та поточних ремонтів; забезпечення сучасним автомобілем медичної допомоги.

Критерії досягнення:

забезпеченість без бар'єрного доступу до трьох медичних закладів;

забезпеченість енергоносіями та комунальними послугами амбулаторій та сільських ФАПів в кількості восьми закладів;

забезпеченість осіб з інвалідністю, які потребують медичних та технічних засобів 8 осіб;

забезпеченість пільгових категорій осіб, в тому числі паліативних хворих безкоштовними ліками - 488 осіб. Поліпшення умов надання медичної допомоги населенню.;

поліпшення кадрової ситуації;

придбання медичного обладнання;

раннє виявлення онкологічних захворювань;

проведення капітальних ремонтів (виготовлення проектно-кошторисної документації та реалізація проектів: «Капітальний ремонт покрівлі КНП

«Маловисківська лікарня», реконструкція КНП «ЦПМСД», «Капітальний ремонт покрівлі інфекційного відділення КНП «Маловисківська лікарня»), та поточних ремонтів.

Джерела фінансування: державний бюджет, обласний та бюджет територіальної громади, інші джерела фінансування, які не суперечать чинному законодавству

1. Розвиток освіти

Головна мета:

здійснення заходів щодо збереження мережі закладів освіти відповідно до діючої кількості закладів, проведення трансформації та оптимізації закладів освіти в межах чинного законодавства;

продовження втілення та формування доступної та якісної системи освіти і виховання, забезпечення виконання навчальних програм здобувачами освіти, проведення навчальних занять шляхом використання різних форм та технологій навчання.

Завдання та заходи:

створення в освітніх закладах умов, які відповідають сучасним вимогам розвитку освіти та забезпечити якісне проведення освітнього процесу;

забезпечення психолого-педагогічного, медичного та методичного супроводу освітнього процесу у ЗДО та ЗЗСО;

сприяти створенню освітнього середовища для освіти дошкільнят і учнів з особливими освітніми потребами;

оптимізація мережі ЗЗСО відповідно до демографічної ситуації;

сприяння досягненню нової сучасної якості дошкільної, загальної середньої, позашкільної освіти, відповідно до запитів та можливостей дошкільнят, здобувачів освіти, вихованців; максимальне наближення навчання і виховання кожного учня, вихованця до їх здібностей та особливостей;

забезпечення підвезення учасників освітнього процесу до місць навчання і додому;

забезпечення участі здобувачів освіти (вихованців), педагогічних працівників у міських, обласних, всеукраїнських та міжнародних фестивалях, конкурсах, змаганнях, виставках, конференціях тощо;

забезпечення розвитку сучасного інформаційно-комунікаційного, матеріально-технічного оснащення освітнього процесу в кожному закладі загальної середньої освіти; забезпечення широкого доступу до інформаційних ресурсів Інтернету;

створення можливості індивідуального вибору старшокласників відповідно до їх освітніх потреб, нахилів та здібностей через диференціацію навчання у старшій школі, розвиток умов для профільного навчання;

підвищення рівня організації роботи щодо зміцнення здоров'я учасників освітньо-виховного процесу, забезпечення ефективності фізкультурно-оздоровчої роботи.

Критерії досягнення:

покращення умов для перебування здобувачів освіти, педагогів у закладах та підвищення якості освіти;
створення оптимальної мережі закладів загальної середньої освіти, закладів дошкільної освіти для надання якісних освітніх послуг;
покращення доступу до мережі Інтернет;
розширення форм і методів навчання з використанням інформаційно-комунікаційних технологій;
забезпечення відкритого доступу громадськості до інформації про профільність у засобах масової інформації, на Web-сайтах. Забезпечення умов для реалізації можливостей особистості, пошуку обдарованої молоді;
покращення умов безпеки життєдіяльності для учасників освітнього процесу.
надання якісних освітніх послуг дітям з особливими освітніми потребами;
розширення мережі інклюзивних груп, класів забезпечивши відповідними педагогічними кадрами: асистент вчителя, соціальний педагог;
покращення умов безпеки життєдіяльності для учасників начально-виховного процесу;
забезпечення підвозу учнів та вчителів до закладів освіти шкіл територіальної громади;
створення умов для здобуття якісної освіти;
популяризація здобутків учнівської молоді через засоби масової інформації, оформлення збірок творчих робіт учнів. Стимулювання досягнень обдарованих учнів та їх наставників;
підвищення професійного рівня педагогічних працівників;
розвиток здібностей дітей шляхом охоплення позашкільною освітою;
підвищення престижу педагогічної професії та утвердження високого соціального статусу вчителя;
збільшення кількості дітей, охоплених організованими формами оздоровлення та відпочинку.

Джерела фінансування:

державний бюджет, обласний бюджет, бюджет міської територіальної громади та інші джерела фінансування, які не суперечать чинному законодавству.

3.Розвиток фізичної культури і спорту

Головна мета:

Створення умов для занять фізичною культурою і спортом населення Маловисківської територіальної громади , підвищення результатів спорту до вищих досягнень.

Завдання та заходи:

проведення фізкультурно-оздоровчої та спортивної роботи за місцем проживання, роботи, навчання та в місцях масового відпочинку;
забезпечення проведення комплексних спортивно-масових змагань та участь збірних команд, в тому числі комплексний захід – спартакіаду міста;

сприяння залученню до занять фізичною культурою і спортом людей з обмеженими фізичними можливостями, проводити фізкультурно-спортивні заходи;

впровадження нових форми співпраці дошкільних та закладів загальної середньої освіти з метою відбору найбільш обдарованих дітей з підготовки резерву збірних команд міста та громади;

проведення відкритого чемпіонату з дзюдо ДЮОЦ «Вись»;

проведення чемпіонатів, першостей, турнірів, фізкультурно – спортивних свят, навчально-тренувальні збори з олімпійських та не олімпійських видів спорту, забезпечувати участь сильніших спортсменів, збірних команд міста в обласних, Всеукраїнських та змаганнях і турнірах;

проведення міських змагань серед ветеранів спорту та забезпечення їх участь, по мірі можливості, у обласних та Всеукраїнських спортивних заходах;

інформування населення міста, громади через місцеві засоби масової інформації про позитивний вплив на людину занять фізичною культурою та спортом. Регулярно висвітлювати спортивні події, фізкультурно – спортивне життя міста, громади;

забезпечення збереження, ремонту, реконструкції, будівництва та ефективного використання спортивних споруд.

Критерії досягнення:

підвищення рівня охоплення населення руховою активністю понад 20%;

поліпшення результатів виступів спортсменів громади на обласних та всеукраїнських змаганнях;

створення належних умов для занять фізичною культурою та спортом, розвитку видів спорту;

виплачувати стипендію міського голови молодим талановитим спортсменам, матеріально заохочувати.

Джерела фінансування: державний, обласний бюджет, бюджет міської територіальної громади та інші джерела фінансування, які не суперечать чинному законодавству.

4.Розвиток культурної простору та збереження культурної спадщини

Головна мета:

Створення належних умов для розвитку культурного простору та збереження культурної спадщини громади; реалізація державної політики України в галузі народної творчості, культурно-дозвілєвої діяльності мешканців громади, сприяння збереженню та розвитку української культури та культур національних меншин, які проживають на території громади, відродження осередків традицій народної творчості, фольклорно-етнографічних колективів, художніх промислів та ремесел, впровадження прогресивних форм їх розвитку. виховання у людей необхідності спілкування між собою, почуттів людяності і доброзичливого ставлення один до одного.

Завдання та заходи:

забезпечення конституційного права мешканців громади на задоволення культурних потреб, підвищення рівня аматорської та професійної творчості, зростання культурного та мистецького потенціалу громади; збереження існуючої мережі закладів культури; збереження народних традицій, звичаїв, обрядів

формування активної громадянської патріотичної позиції молодого покоління, залучення його до участі в житті громади, регіону, держави; формування позитивно орієнтованих культурних потреб населення громади, підтримка самодіяльних і професійних творчих колективів, об'єднань; забезпечення участі закладів культури в різноманітних інноваційних проєктах, що матимуть економічний ефект для громади; проведення концертних програм, театралізованих свят, конкурсів та фестивалів на високому професійному, художньому та організаційному рівнях; збереження народних традицій, свят та обрядів; збереження культурної спадщини;

розвиток туристичної сфери;

фінансова підтримка обдарованих дітей, молоді та творчої інтелігенції, що представляють Маловисківську міську територіальну громаду на міжнародних та всеукраїнських конкурсах та фестивалях; охорона пам'яток історії та культури, розвиток історичних зон громади;

забезпечення належного збереження, використання, наукового вивчення пам'яток культурно-історичної спадщини;

удосконалення роботи закладів культури;

забезпечення 100 % доступності початкової мистецької освіти для різних соціальних верств населення; естетичне виховання та культурний розвиток дітей;

забезпечення широкого доступу до культурних надбань – через збереження і розвиток існуючої мережі культурно-мистецьких закладів, утримання цінової доступності їхніх послуг, зміцнення їх матеріально-технічної бази, а також через широке застосування новітніх інформаційних технологій та модернізації фінансових інструментів підтримки культури;

популяризації і поширення якісного та різноманітного культурно-мистецького продукту громади серед якнайширших верств суспільства;

посилення та урізноманітнення підтримки сучасної мистецької творчості, створення культурно-мистецьких програм, забезпечення поповнення бібліотечних фондів художніми, науково-популярними, мистецькими виданнями українською мовою та мовами національних меншин, розширення застосування новітніх інформаційних технологій у бібліотечній та музейній справі.

Критерії досягнення:

забезпечення творчого, інтелектуального, духовного розвитку молоді; сприяння розвитку та популяризації української культури як базового фундаменту розвитку особистості;

створення належних умов для здобуття початкової мистецької освіти;

збереження та популяризація об'єктів культурної спадщини;
проведення перевірки стану (інвентаризації) об'єктів культурної спадщини;
здійснення заходів, спрямованих на розвиток туристичної галузі;
розширення мережі туристично-екскурсійних маршрутів;
підвищення рівня професіоналізму працівників галузі;
покращення матеріально – технічної бази закладів культури та мистецької освіти;
забезпечення вільного доступу до закладів культури осіб з обмеженими фізичними можливостями.

Джерела фінансування: державний, обласний бюджет , бюджет міської територіальної громади та інші джерела фінансування, які не суперечать чинному законодавству.

5. Підтримка дітей, сім'ї та молоді

Головна мета:

Забезпечення конституційних прав дітей, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки, реалізацію сімейної політики.

Завдання та заходи:

підтримка Служби у справах дітей Маловисківської міської ради;
удосконалення механізмів здійснення профілактики негативних проявів наркоманії, алкоголізму та правопорушень серед дітей та їхніх батьків;
проведення інформаційно-просвітницьких кампаній за участю засобів масової інформації, закладів культури та навчальних закладів з метою подолання стереотипних уявлень про роль жінки і чоловіка.

Критерії досягнення:

частка дітей, що потребують особливої соціальної уваги та підтримки, які будуть забезпечені оздоровленням та відпочинком, від загальної кількості дітей вказаної категорії зросте у порівнянні з 2023 роком;
надання комплексної підтримки сімей, які опинилися в складних життєвих обставинах.

Джерела фінансування: державний, обласний бюджет, бюджет міської територіальної громади , інші джерела, не заборонені чинним законодавством.

6. Соціальний захист населення

Головна мета:

удосконалення надання якісних і доступних соціальних послуг, забезпечення якісного соціального рівня та якості життя, соціального захисту малозабезпечених, пільгових верств населення, внутрішньо переміщених осіб, їх соціалізації та соціальної безпеки в суспільстві.

Завдання та заходи:

Забезпечення:

виконання запланованих заходів передбачених затвердженими Програмами у сфері соціального напрямку ;
роботу комісій та робочих груп відповідно до компетенції відділу;

проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи з питань соціального захисту населення;

дотримання прав недієздатних осіб, які проживають на території Маловисківської ТГ;

проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи з питань соціального захисту населення;

прийом документів на всі види державних соціальних допомог, пілг і житлових субсидій та передачу їх з використанням ПК «ПС «Соціальна громада» та ЄІССС

Критерії досягнення:

здоволення потреб соціально незахищених верств населення громади відповідно до заходів затверджених програм;

своєчасний прийом документів на всі види державних допомог, пілг та субсидій з використанням ПК «ПС «Соціальна громада» та ЄІССС;

Джерела фінансування: державний, обласний бюджет, бюджет міської територіальної громади, інші джерела, не заборонені чинним законодавством.

7. Соціальна підтримка учасників бойових дій та членів їх сімей

Головна мета: забезпечення організації заходів фінансової, психологічної та соціальної підтримки військовослужбовців, учасників бойових дій та членів їх сімей для підтримки у вирішенню соціально-побутових питань і матеріальних потреб.

Завдання та заходи:

Забезпечення належних умов життєдіяльності та надання соціальної підтримки Захисникам і Захисницям України, членам їх сімей та сімей загиблих (померлих) учасників бойових дій, постраждалих учасників Революції Гідності та внутрішньо переміщених осіб з числа учасників бойових дій;

Забезпечення: обстеження, проведення зустрічей та інформаційно-роз'яснювальної роботи з ветеранами війни і їх сім'ями;

роботи ветеранського хабу;

роботи психологічного хабу.

Критерії досягнення :

підвищення рівня соціального захисту ветеранів війни, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, членів сімей таких осіб, постраждалих учасників Революції Гідності, членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, членів сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України, внутрішньо переміщених осіб з числа учасників бойових дій, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України;

залучення спеціалістів різних профілів до роботи ветеранського хабу для забезпечення обізнаності ветеранів війни та їх сімей про їхні можливості і права;

надання психологічної допомоги особам, які постраждали внаслідок військових дій під час роботи психологічного хабу;

проведення засідань хабів щокварталу;

роботою хабів планується охопити близько ста осіб з числа внутрішньо переміщених осіб, військовослужбовців та членів їх сімей.

Джерела фінансування: державний, обласний бюджет, бюджет міської територіальної громади, інші джерела, не заборонені чинним законодавством.

8. Підтримка внутрішньо переміщених осіб

Завдання та заходи :

забезпечення ведення обліку внутрішньо переміщених осіб, видача довідок та внесення інформації про внутрішньо переміщених осіб до Єдиного Web-орієнтованого інформаційного сегменту "облік ВПО";

забезпечення надання соціальної та/або психологічної підтримки внутрішньо переміщеним особам;

сприяння працевлаштуванню безробітних громадян з числа внутрішньо переміщених осіб, зареєстрованих у філіях обласного центру зайнятості ;

забезпечення партнерської підтримки молоді з числа внутрішньо переміщених осіб;

продовження співпраці з програмами міжнародної технічної допомоги та міжнародними гуманітарними організаціями щодо забезпечення першочергових потреб соціально незахищених категорій населення з числа внутрішньо переміщених осіб;

забезпечення належного облаштування місць компактного проживання внутрішньо переміщених осіб;

забезпечення компенсації витрат громадянам і бюджетним установам за тимчасове розміщення внутрішньо переміщених осіб, які перемістилися у період воєнного стану.

Критерії досягнення::

забезпечення належного соціального захисту та створення умов для розв'язання нагальних проблем внутрішньо переміщених осіб;

забезпечення надання якісної психологічної підтримки внутрішньо переміщеним особам;

забезпечення належних умов проживання внутрішньо переміщених

9. Зайнятість населення

Головна мета: сприяння продуктивній зайнятості населення, забезпечення надання якісних послуг з працевлаштування незайнятому населенню та безробітним, забезпечення індивідуального підходу у вирішенні проблем безробітних та роботодавців.

Завдання та заходи:

організація проведення громадських, суспільно корисних (в умовах воєнного стану) та інших робіт тимчасового характеру;

організація підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації безробітних з урахуванням поточної та перспективної потреб ринку праці;

підвищення конкурентоспроможності на ринку праці осіб віком старше 45 років шляхом отримання ваучера для проходження перепідготовки або підвищення кваліфікації;
проведення професійної орієнтації населення.

Критерії досягнення:

забезпечення тимчасовою зайнятістю шляхом залучення до участі в громадських, суспільно корисних (в період дії воєнного стану) та інших роботах тимчасового характеру до 10 незайнятих громадян;
охоплення професійною підготовкою ;
надання ваучерів для проходження громадянами навчання за рахунок цього документа ;
охоплення заходами професійної орієнтації населення .

Джерела фінансування: фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття, бюджет міської територіальної громади.

Підрозділ 3. Сталий розвиток територій

Підвищення якості надання адміністративних послуг

Головна мета:

застосування комплексного підходу до визначення пріоритетних напрямів розвитку сфери надання адміністративних послуг, а також результативного виконання ключових завдань для створення належних умов із максимального наближення сервісу держави до кожного мешканця громади

Завдання та заходи:

стандартизація та вдосконалення нормативно-правового регулювання сфери надання адміністративних послуг;
впровадження процесів цифрової трансформації та електронних сервісів у сфері надання адміністративних послуг;
навчальна та інформаційна підтримка, популяризація ЦНАП та поширення успішних практик у сфері надання адміністративних послуг;
забезпечення належних умов для перебування та обслуговування у ЦНАП осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення;
забезпечення систематичного навчання персоналу ЦНАП у спеціалізованих навчальних програмах щодо: правил надання першої домедичної допомоги громадянам у критичних ситуаціях, ефективної мотивації персоналу ЦНАП, формування корпоративної культури в організації та управління змінами, організації командної роботи, публічних комунікацій, створення позитивного іміджу ЦНАП, вільного володіння державною мовою тощо.

Критерії досягнення:

забезпечення надання високоякісних адміністративних послуг населенню у максимальній наближеності й територіальною доступністю;
досягнення високого стандарту якості обслуговування та рівня надання адміністративних послуг населенню громади;
формування високого ступеня суспільної довіри до роботи ЦНАП ;

створення безбар'єрного середовища щодо отримання адміністративних послуг маломобільними групами населення та мешканцями віддалених територій, у тому числі у сільській місцевості.

запровадження інноваційних проєктів, спрямованих на оптимізацію адміністративних процедур;

посилення професійно-кваліфікаційного рівня співробітників ЦНАП; визначення основних напрямів та завдань щодо формування якісно нових підходів до сервісного обслуговування населення з надання популярних адміністративних послуг на території всієї громади;

У 2024 році очікується збільшення кількості наданих адміністративних послуг та консультацій до 20%.

Джерела фінансування: державний, обласний бюджет, бюджет міської територіальної громади, інші джерела, не заборонені законодавством України.

2. Фінансова стійкість місцевого бюджету та раціональне використання бюджетних коштів

Головна мета :

формування достатніх ресурсів для фінансування пріоритетних напрямів соціально-економічного розвитку громади та підвищення ефективності використання бюджетних коштів, у тому числі з використанням гендерно-орієнтованого бюджетування. Сутність фінансово-бюджетної політики виявляється у поєднанні конкретних цілей та відповідних засобів, за допомогою яких вирішуються поставлені завдання.

Завдання та заходи:

забезпечення ефективної взаємодії місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та податкових органів у вирішенні питань наповнення місцевого бюджету відповідно до показників економічного розвитку територій;

підвищення податкоспроможності територій за рахунок створення нових потужностей, розвитку сфери послуг, залучення інвестицій, використання передбачених чинним законодавством можливостей збільшення доходів місцевих бюджетів, зокрема встановлення економічно обґрунтованих ставок місцевих податків і зборів, оновлення нормативної грошової оцінки земельних ділянок, проведення інвентаризації земель тощо;

покращання податкового адміністрування, недопущення мінімізації податкових зобов'язань суб'єктів підприємницької діяльності, збереження партнерських відносин податкових органів з громадянами і бізнесом та вдосконалення наявних сучасних технологій податкового адміністрування;

підвищення рівня платіжної дисципліни та зменшення податкової заборгованості із платежів до місцевого бюджету за рахунок покращання співпраці органів Державної податкової служби та органів місцевого самоврядування, посилення контролю за правильністю обчислення, повнотою і своєчасністю сплати до бюджетів податків, зборів і інших платежів, формування відповідального ставлення платників до виконання своїх податкових зобов'язань тощо;

застосування програмно-цільового методу бюджетування з метою підвищення прозорості та ефективності використання фінансових ресурсів; дотримання принципу рівних гендерних прав і можливостей під час формування бюджетних показників;

проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи щодо змін законодавства з питань формування та виконання місцевого бюджету в умовах воєнного стану;

оперативне та ефективне прийняття управлінських рішень для забезпечення безперебійного функціонування установ і закладів бюджетної сфери, комунальних підприємств та задоволення життєво необхідних потреб жителів Маловисківської міської територіальної громади у період воєнного стану;

забезпечення економного, раціонального та результативного витрачання бюджетних коштів, з урахуванням пріоритетності та черговості проведення видатків в умовах воєнного стану, посилення контролю за дотриманням вимог законодавчо-нормативних актів щодо витрачання бюджетних коштів;

забезпечення спрямування видатків місцевих бюджетів на вирішення питань енергоефективності та енергозбереження з метою заощадливого витрачання енергетичних ресурсів в бюджетній сфері;

зосередження фінансових ресурсів на реалізацію інвестиційних проектів та цільових програм, спрямованих на поліпшення інфраструктури міської територіальної громади та якості життя населення;

забезпечення підвищення ефективності видатків місцевого бюджету, діяльності підприємств та закладів місцевої інфраструктури.

Критерії досягнення:

забезпечення виконання затверджених показників по доходах (без трансфертів) місцевого бюджету;

зміцнення фінансової спроможності місцевого бюджету;

удосконалення підходів до формування та виконання місцевого бюджету;

підвищення ефективності використання коштів місцевого бюджету.

3.Розвиток житлово-комунального господарства та дорожньої інфраструктури

Завдання та заходи :

забезпечення безперебійного водопостачання та водовідведення та вирішення проблем ефективної та стабільної роботи житлово-комунального господарства громади в зимових умовах і здійснення контролю за аварійною ситуацією на інженерних мережах в умовах воєнного стану;

сприяння своєчасному та якісному виконанню планових робіт з реконструкції і модернізації систем централізованого водопостачання та водовідведення із застосуванням сучасних енергозберігаючих технологій;

координація роботи КП «Мала Виска-Водоканал» щодо реалізації пріоритетних заходів, спрямованих на оновлення основних фондів підприємства;

реконструкція водопровідної мережі, вулиць м. Мала Виска, с. Заповітне, с. Вишневе Новоукраїнського району Кіровоградської області, з виготовленням проектно - кошторисної документації;

очистка артезіанських свердловин ;

проведення робіт по заміні ветхого та зношеного трубопроводу;

придбання башні Рожновського ;

очистка каналізаційної мережі, самотічного колектора та каналізаційної насосної станції ;

придбання поліетиленових труб;

придбання багатофункціонального екскаватора-погрузчика для швидкого та якісного усунення поривів водопостачання та відновлення водопровідних мереж;

придбання сміттєвоза із заднім завантаженням контейнерів із сміттям;

придбання контейнерів для ТПВ та роздільного збору вторинної сировини;

будівництво очисних споруд в місті Мала Виска Кіровоградської області потужністю до 300 м³/добу з виготовленням проектно-кошторисної документації;

придбання асенізатору- мулососу ;

реконструкція колодязів із заміною люків на водопровідних та каналізаційних мережах;

поточний ремонт та реконструкція зон санітарної охорони на території артезіанських свердловин;

проведення поточних та капітальних ремонтів спецтехніки та обладнання, придбання запасних частин;

проведення ремонтних робіт та експлуатаційного утримання комунальних доріг міської територіальної громади;

відновлення і розвиток мереж зовнішнього освітлення вулиць і доріг населених пунктів громади із застосуванням енергозберігаючих технологій;

проведення заходів з обслуговування вуличного освітлення по території ТГ;

утримання і розвиток об'єктів благоустрою, в тому числі санітарне утримання місць загального користування (парки, рекреаційні зони, сквери та майданчики, пам'ятки культурно історичної спадщини, площі, проспекти, вулиці, дороги, провулки, пішохідні та велосипедні доріжки, кладовища) та інші території загального користування;

утримання та обслуговування полігону ТПВ, ліквідація стихійних сміттєзвалищ.

Критерії досягнень:

підвищення якості надання послуг з постачання питної води та очищення стічних вод;

збільшення протяжності нових та реконструйованих мереж водопостачання та водовідведення в населених пунктах;

покращення технічного стану вулично-дорожньої мережі населених пунктів громади;

здійснення ремонту комунальних доріг ;
здійснення відновлення вуличного освітлення та заміна (відновлення)
енергозберігаючих світлоточок.

4.Ефективне використання земельних ресурсів

Головна мета:

Розвиток земельних відносин, упровадження правових, організаційних, економічних, технологічних та інших заходів, спрямованих на раціональне використання земель, встановлення меж населених пунктів, проведення нормативно-грошової оцінки, інвентаризації земель, збільшення надходжень від плати за землю до бюджету громади, підвищення ефективності оренди землі та продажу земельних ділянок комунальної власності на конкурентних засадах (земельних торгах).

Завдання та заходи :

встановлення меж громади та населених пунктів Маловисківської міської територіальної громади;

проведення робіт із укладання та переукладання договорів оренди земель, в тому числі водного фонду з метою приведення в відповідність розміру ставок орендної плати відповідно до чинного законодавства;

підвищення ефективності землекористування та збільшення надходжень коштів до міського бюджету від плати за землю, продажу земельних ділянок та права оренди землі;

проведення інвентаризації земель виявлення неправомірного захоплення земельних ділянок, проведення грошової оцінки земель, визначення меж населених пунктів громади;

виготовлення технічної документації та розробка проектів землеустрою щодо відведення у власність, в оренду земельних ділянок комунальної власності в тому числі водного фонду;

посилення моніторингу земель та контролю за їх використанням і охороною

встановлення дієвого контролю за використанням земельних ділянок для підприємницької діяльності;

впровадження новітніх технологій щодо розпорядження землями громади;

реалізація заходів програми розвитку земельних відносин на території Маловисківської міської територіальної громади на 2022 – 2026 роки.

Критерії досягнення:

підвищення ефективності та екологічної безпеки використання земельних ресурсів;

формування земельних ділянок інвестиційно привабливих для подальшої можливої передачі прав оренди або продажу громадянам, юридичним особам на земельних торгах за для раціонального використання земель комунальної власності Маловисківської міської територіальної громади та наповнення бюджету.

виявлення земельних ділянок, що не використовуються або використовуються без правовстановлюючих документів шляхом проведення

інвентаризації та аудиту земель.

розроблення та введення в дію нової нормативної грошової оцінки земель з метою збільшення надходжень до бюджету міської територіальної громади.

забезпечення автоматизації процесів формування, обліку, оцінки земельних ділянок.

Джерела фінансування: державний, обласний бюджет, бюджет міської територіальної громади, інші джерела, не заборонені законодавством України.

5. Розвиток інформатизації та системи електронних послуг.

Завдання та заходи :

розширення можливостей для широкого доступу до мережі Інтернет, в сільській місцевості та збільшення спектру нових послуг і поліпшення їх якості;

забезпечення населених пунктів та об'єктів соціальної сфери доступом до високошвидкісного інтернету;

посилення спроможності впроваджувати електронні сервіси, зокрема, в частині забезпечення ведення реєстрів територіальних громад;

сприяння інтеграції громади в сучасне цифрове та інноваційне суспільство;

Критерії досягнень:

збільшення частки домогосподарств, які вдома мають доступ до мережі інтернету;

підвищення рівня покриття високошвидкісним інтернетом (не менше 100 Мбіт/с) у закладах соціально-культурної сфери у сільській місцевості.

6. Зменшення екологічного навантаження

Завдання та заходи:

проведення заходів, спрямованих на охорону земель, збереження і відтворення родючості ґрунтів;

проведення інвентаризації захисних лісонасаджень, розроблення проектів землеустрою щодо встановлення їх меж та визначення власників;

проведення організаційної роботи щодо закріплення полезахисних лісових смуг за землекористувачами і землевласниками, угоддя яких межують з

ними;

проведення систематичної роз'яснювальної роботи з громадськістю, проведення

з виявлення порушників правил пожежної безпеки;

розробка та забезпечення реалізації плану поводження з відходами ;

проведення робіт із розчистки русел річок та підтримання екологічного стану водних об'єктів;

Критерії досягнень:

розчищення та регулювання русел річок і водойм, відновлення і

підтримання сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану річок і водойм.

Підрозділ 4. Підтримка Збройних Сил України і територіальної оборони, цивільний захист населення, правоохоронна діяльність, допомога регіонам, постраждалим від бойових дій внаслідок воєнної агресії російської федерації.

Завдання та заходи:

підтримка Збройних Сил України :

сприяння вирішенню питань, пов'язаних із задоволенням потреб, військовослужбовців військових частин Збройних Сил України, надання допомоги у забезпеченні військових частин пально-мастильними матеріалами, матеріально-технічними засобами та інше ;

сприяння забезпеченню Збройних Сил України, інших військових формувань, утворених відповідно до законів України, озброєнням, військовою та іншою технікою, сучасними системами відеоспостереження (в тому числі - дронами), засобами зв'язку, продовольством, речовим майном, транспортними засобами, іншими матеріальними та фінансовими ресурсами та інше, пов'язаними з організацією життєдіяльності відповідних підрозділів ЗСУ, Територіальної оборони, добровольчих формувань, підрозділів СБУ, Національної Гвардії;

виконання визначених завдань і заходів, пов'язаних із організацією територіальної оборони громади ;

сприяння виконанню заходів формування та функціонування добровольчого формування громади ;

підготовка громадян України до національного спротиву;

придбання спеціальної комунальної техніки з метою виконання заходів правового режиму воєнного стану, у тому числі шляхом надання субвенції обласному бюджету Кіровоградської області.

цивільний захист населення:

стабільна робота та забезпечення працездатності місцевої автоматизованої систем централізованого оповіщення;

здійснення комплексу профілактичних заходів моніторингу, проведення навчань з попередження та ліквідації надзвичайних ситуацій на об'єктах громади та формування матеріальних запасів для проведення таких заходів; поповнення резерву пально-мастильних матеріалів та інших матеріальних цінностей, необхідних для запобігання і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;

забезпечення готовності до використання пунктів незламності та захисних споруд цивільного захисту громади ;

поліпшення стану пожежної та техногенної безпеки населених пунктів громади ;

забезпечення оперативного реагування на надзвичайні події та ситуації;

правоохоронна діяльність:

протидія найбільш актуальним для воєнного стану кримінальним

правопорушенням, зокрема, пов'язаним з незаконним обігом зброї, боєприпасів

та вибухових речовин;

створення безпечного середовища в населених пунктах територіальної громади в рамках реалізації проєкту "Поліцейський офіцер громади";

забезпечення безпеки освітнього середовища, реалізація проєктів

"Безпечна школа", "Спеціаліст безпеки".

надання допомоги регіонам, які постраждали від бойових дій внаслідок воєнної агресії російської федерації:

надання, у разі необхідності, відповідних субвенцій місцевим бюджетам

регіонів, на територіях яких ведуться активні бойові дії через військову агресію

російської федерації та/або мають деокуповані/окуповані території, для ліквідації негативних наслідків, спричинених воєнними діями.

Критерії досягнень:

захист мешканців міської територіальної громади та ВПО і від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру;

створення безпечових умов для належної життєдіяльності громадян в умовах воєнного стану.

III. Джерела фінансування

Реалізація основних завдань та заходів Програми соціально-економічного розвитку Маловисківської міської територіальної громади на 2024 рік буде здійснюватися із залученням коштів:

1) державного бюджету (в рамках галузевих (міжгалузевих) державних цільових програм та бюджетних програм центральних органів виконавчої влади, що спрямовуються на розвиток відповідної сфери в регіонах, державного фонду регіонального розвитку, цільових субвенцій та інших трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам);

2) бюджету міської територіальної громади (у тому числі через місцеві цільові програми), обласного та інших місцевих бюджетів;

3) міжнародної технічної допомоги та коштів міжнародних організацій;

4) благодійних внесків;

5) суб'єктів господарської діяльності та населення;

6) з інших джерел, не заборонених законодавством.

Фінансування пріоритетних напрямів, у тому числі через місцеві цільові програми, здійснюватиметься з урахуванням реальних можливостей бюджету міської територіальної громади, враховуючи виконання постанови Кабінету Міністрів України від 09.06.2021 № 590 "Про затвердження Порядку виконання повноважень Державною казначейською службою в особливому режимі в умовах воєнного стану" (із змінами), а також виділених фінансових ресурсів обласного бюджету, державного бюджету, приватних інвестицій, технічної допомоги міжнародних організацій та інших джерел не заборонених чинним законодавством.

Додаток 1**до Програми соціально – економічного розвитку****Маловисківської міської територіальної громади на 2024 рік****ПЕРЕЛІК****міських цільових програм Маловисківської міської ради , які передбачається фінансувати у 2024 році (за напрямками)**

№ з/п	Назва програми	Дата та номер рішення ради про затвердження програми	Головний розробник та відповідальний виконавець Програми	Джерела фінансування	Обсяг фінансування міської програми на 2024 рік:	
					всього, тис.грн.	у т.ч. за рахунок коштів міського бюджету, тис.грн.

в галузі освіти, молоді та спорту

1	Комплексна програма розвитку освіти Маловисківської міської ради на 2024-2026 роки	№ 1847 від 19 грудня 2023 року зі змінами від	Відділ освіти, молоді та спорту виконавчого комітету Маловисківської міської ради	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади, державний бюджет; інші позабюджетні джерела	121828.4	72276.9
2	Програма розвитку фізичної культури і спорту Маловисківської міської ради на 2024-2026 роки,	№ 1848 від 19 грудня 2023 року	Відділ освіти, молоді та спорту виконавчого комітету Маловисківської міської ради	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	1900.8	1900.8
3	Міська цільова соціальна	№ 1178 від	Відділ освіти, молоді	Бюджет Маловисківської міської територіальної	28,0	28,0

	програма національно-патріотичного виховання у Маловисківській ТГ на період до 2025 року	22.12.2021 року зі змінами від 18.05.2023 року №1602	та спорту виконавчого комітету Маловисківської міської ради	громади		
4	Міська цільова соціальна програма «Молодь Маловисківщини» на 2022-2025 роки	№ 1177 від 22.12.2021 року	Відділ освіти, молоді та спорту виконавчого комітету Маловисківської міської ради	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	4,2	4,2
в галузі культури						
1	Комплексна Програма розвитку культури, краєзнавства та туризму у Маловисківській міській територіальній громаді на період 2024-2026 роки	№ 1808 від 7 листопада 2023 року	Відділ культури та туризму Маловисківської міської ради	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	16636.3	14396.3
в галузі соціального захисту населення						
1	Програма соціального захисту малозабезпечених верств населення Маловисківської міської територіальної громади на 2024-2026 роки	від 28 вересня 2023 року № 1785	Відділ соціального захисту населення, праці та охорони здоров'я Маловисківської міської ради.	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	432,037	432,037
2	Програма фінансування компенсації фізичним особам, які надають соціальні послуги та проживають на території Маловисківської міської	від 29 червня 2023 року № 1666	Відділ соціального захисту населення, праці та охорони здоров'я Маловисківської	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	741,12	741,12

	територіальної громади на 2023-2025 роки		міської ради.			
3	Програма про надання одноразової матеріальної допомоги громадянам Маловисківської міської територіальної громади на 2023-2026 роки.	№ 1827 від 30 листопада 2023 року	Відділ соціального захисту населення, праці та охорони здоров'я Маловисківської міської ради.	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	4968,50	4968,50
4	Програма фінансової підтримки громадської організації «Ветерани Маловисківщини» на 2024-2026 року	Від 28 вересня 2023 року №1784	Відділ соціального захисту населення, праці та охорони здоров'я Маловисківської міської ради, Громадська організація «Ветерани Маловисківщини»	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	30,0	30,0
5	Міська Програма соціального захисту та підтримки внутрішньо переміщених осіб на 2024 – 2026 роки	від 28 вересня 2023 року № 1783	Відділ соціального захисту населення, праці та охорони здоров'я Маловисківської міської ради, Маловисківська міська рада, комунальні підприємства, старости, структурні підрозділи міської	Бюджет міської громади Маловисківської територіальної	250,0	250,0

			ради, установи та організації громади.			
6	Програма розвитку КП Маловисківський центр надання соціальних послуг на 2022-2024 роки	Від 10 лютого 2022 № 1199	КП Маловисківський центр надання соціальних послуг	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади, Власні кошти від надання платних соціальних послуг	7581.4	7453.4
в галузі охорони здоров'я						
1	Програма підтримки та розвитку вторинної медичної допомоги у Маловисківській міській територіальній громаді на 2024-2026 роки	Рішення міської ради від 28.09.2023 року №1776	КНП «Маловисківська лікарня»	Бюджет міської територіальної громади	23717,0	23717,0
2	Програма розвитку первинної медико-санітарної допомоги в Маловисківській міській територіальній громаді на 2024-2026 роки	Рішення міської ради №1806 від 7 листопада 2023 року	КНП «ЦПМСД»	Бюджет міської територіальної громади	8020,00	8020,00
3	Програма донорства крові та її компонентів у Маловисківській міській територіальній громаді на 2023-2025 роки	№1527 від 16 березня 2023 року	Маловисківська міська рада, КНП «Маловисківська СПК КОР»	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	80.0	80.0
в галузі житлово - комунального господарства						
1	Програма розвитку Комунального підприємства «Мала Виска - МКП» на 2024-2026 роки	ПРОЄКТ	КП «Мала Виска МКП»	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	27 683,9	27 683,9

2	Програми розвитку комунального підприємства «Мала Виска ВОДОКАНАЛ» на 2024-2026 роки	№ 1852 від 28 грудня 2023 року	КП «Мала Виска Водоканал»	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	87175.0	15970.0
3	Програма фінансової підтримки комунального підприємства «Мала Виска Водоканал» на 2022-2024 роки	№ 1470 від 24.11.2022р.	КП «Мала Виска Водоканал»	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	1400,0	1400,0
4	Програма модернізації котелень, що розташовані на території Маловисківської міської ради	№ 1614 від 18.05.2023 року зі змінами від 25.05.2023 року № 1651	Маловисківська міська рада , відділ освіти, молоді та спорту, КНП «Маловисківська лікарня»	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	6500,0	6500,0
інші галузі						
1	Програма розвитку місцевого самоврядування та сприяння відкритості і прозорості діяльності органів місцевого самоврядування Маловисківської міської територіальної громади на 2021 – 2025 роки	№ 420 від 6.04. 2021 року	Виконавчий комітет міської ради	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	1235,0	1235,0
2	Програма заходів Національного спротиву Маловисківської міської територіальної громади на 2024 рік	№1854 від 28 грудня 2023 року	Виконавчий комітет міської ради	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	5300,0	5300,0

3	Програма «Сприяння розвитку та зміцнення матеріальної бази військової частини на період 2023-2025 роки»	№1661 від 29.06.2023 року	Маловисківська міська рада	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	3 000,0	3 000,0
4	Про внесення змін до рішення від 05 березня 2021 року №307 «Про затвердження Комплексної Програми профілактики злочинності і правопорушень на 2021-2025 роки»	№ 1462 від 24.11 2022 року	Виконавчий комітет міської ради	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	150,0	150,0
5	Програма цивільного захисту Маловисківської міської територіальної громади на 2021-2025 роки	№ 309 від 05.03. 2021 року (зі змінами від 16.03.2023 року № 1526, зі змінами від 28.09.2023 року № 1780	Маловисківська міська рада	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	8578,5	7078,9
6	Про внесення змін до Програми розвитку комунальної установи «МАЛОВИСКІВСЬКИЙ МІСЬКИЙ ТРУДОВИЙ АРХІВ» на 2021 – 2025 роки»	№ 1471 від 24.11.2022 року	Виконавчий комітет міської ради	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	315,082	315,082
7	Програми фінансового забезпечення представницьких витрат та інших заходів, пов'язаних з діяльністю Маловисківської міської ради	№ 1853 від 28 грудня 2023 року	Виконавчий комітет міської ради	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	300,0	300,0

	на 2024-2026 роки					
8	Програма «Поліцейський офіцер громади Маловисківської міської територіальної громади на 2023-2025 роки»	№ 1810 від 7 листопада 2023 року (зі змінами від)	Маловисківська міська рада, Головне управління Національної поліції Кіровоградської області	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	120,0	120,0
9	Програма розвитку земельних відносин на 2022-2026 роки	№1096 від 25 листопада 2021 року	Відділ земельних відносин міської ради	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	2450,0	2450,0

Секретар ради

Леся ПОСТОЛЮК

Додаток 2
до Програми соціально – економічного розвитку
Маловисківської міської територіальної громади на 2024 рік

Перелік заходів та проектів
з виконання Програми соціально-економічного розвитку
Маловисківської міської територіальної громади
на 2024 рік

№ з/п	Назва заходу	Термін виконання	Орієнтовна вартість тис.грн.	Джерела фінансування	Виконавці
Освіта					
1.	Ремонт огорожі КЗ «Маловисківський ліцей ім. Юрія Кондратюка» Маловисківської міської ради Кіровоградської області з виготовленням проектно-кошторисної документації	2024	400,0	Місцевий бюджет	Відділ освіти, молоді та спорту
2.	Поточний ремонт найпростішого укриття комунального закладу дошкільної освіти (ясла-садок) «Ромашка»	2024	1000,0	Місцевий бюджет	Відділ освіти, молоді та спорту
3.	Поточний ремонт найпростішого укриття комунального закладу дошкільної освіти (ясла-садок) «Веселка»	2024	1000,0	Місцевий бюджет	Відділ освіти, молоді та спорту
4.	«Капітальний ремонт будівлі Маловисківської ЗОШ №3 I-III ступенів(утеплення фасадів, покрівлі, заміна вікон та дверей) по вул. 20 років Жовтня ,3, м. Мала Виска, Кіровоградської області. Коригування»	2024	15378,762 В.т.ч. 11534,072 3844,69	Бюджет міської територіальної громади, кошти за рахунок субвенції з державного бюджету	Відділ освіти, молоді та спорту
5.	Ремонт Укриття Маловисківська гімназія №3	2024	2000,0	Місцевий бюджет	Відділ освіти, молоді та спорту

Охорона здоров'я

1	Виготовлення проектно-кошторисної документації: «Капітальний ремонт приміщення поліклінічного відділення КНП «Маловисківська лікарня»	2024	100,0	Бюджет міської територіальної громади, інші джерела фінансування	КНП «Маловисківська лікарня»
2	Капітальний ремонт приміщення поліклінічного відділення КНП «Маловисківська лікарня»	2024	2000,0	Бюджет міської територіальної громади, інші джерела фінансування	КНП «Маловисківська лікарня»
3	Виготовлення проектно-кошторисної документації: «Капітальний ремонт приміщення центрального корпусу КНП «Маловисківська лікарня»	2024	300,0	Бюджет міської територіальної громади, інші джерела фінансування	КНП «Маловисківська лікарня»
4	Капітальний ремонт приміщення центрального корпусу КНП «Маловисківська лікарня»	2024	2900,0	Бюджет міської територіальної громади, інші джерела фінансування	КНП «Маловисківська лікарня»
5	Виготовлення проектно-кошторисної документації: «Капітальний ремонт приміщення інфекційного відділення КНП «Маловисківська лікарня»	2024	100,0	Бюджет міської територіальної громади, інші джерела фінансування	КНП «Маловисківська лікарня»
6	Капітальний ремонт приміщення інфекційного відділення КНП «Маловисківська лікарня»	2024	2400,0	Бюджет міської територіальної громади, інші джерела фінансування	КНП «Маловисківська лікарня»
7	Капітальний ремонт димохідної труби котельні КНП «Маловисківська лікарня»	2024	600,0 (згідно дефектного акту)	Бюджет міської територіальної громади, інші джерела фінансування	КНП «Маловисківська лікарня»
8	Поточний ремонт підвального приміщення центрального корпусу (укриття)	2024	270,0	Бюджет міської територіальної громади, інші джерела фінансування	КНП «Маловисківська лікарня»

9	Придбання сучасного автомобіля медичної допомоги	2024	1585,0	Бюджет міської територіальної громади, інші джерела фінансування	КНП «Маловисківська лікарня»
10	Заміна ліфтів у центральному корпусі КНП «Маловисківська лікарня» (2 шт)	2024	2000,0	Бюджет міської територіальної громади, інші джерела фінансування	КНП «Маловисківська лікарня»
11	Заміна опалювального котла	2024	700,0	Бюджет міської територіальної громади, інші джерела фінансування	КНП «Маловисківська лікарня»
12	Проведення робіт із забезпечення пожежної безпеки та цивільного захисту території лікарні, будівель та споруд	2024	150,0	Бюджет міської територіальної громади, інші джерела фінансування	КНП «Маловисківська лікарня»
13	Придбання житла для медичних працівників	2024	600,0	Бюджет міської територіальної громади, інші джерела фінансування	КНП «Маловисківська лікарня»
14	Виготовлення проектно-кошторисної документації та експертизи проекту «Капітальний ремонт приміщення міської лікарської амбулаторії» за адресою: м. Мала Виска, вул. Шевченка, 9	2024	300,0	Бюджет міської територіальної громади, власні кошти КНП «ЦПМСД», інші джерела фінансування не заборонені чинним законодавством	Маловисківська міська рада КНП «Маловисківський ЦПМСД»
15	Капітальний ремонт приміщення міської лікарської амбулаторії за адресою: м. Мала Виска, вул. Шевченка, 9	2024	5 000,00	Бюджет міської територіальної громади, власні кошти КНП «ЦПМСД», інші джерела фінансування не заборонені чинним законодавством	Маловисківська міська рада КНП «Маловисківський ЦПМСД»

		Культура			
1	Проведення капітальних та поточних ремонтів закладів культури.	2024р.	3465,0	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	Відділ культури та туризму міської громади
2	Здійснення технічного переоснащення галузі культури через невідповідність сучасним вимогам	2024р	92,6	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	Відділ культури та туризму міської ради
3	Проведення інвентаризації об'єктів культурної спадщини та виготовлення облікової документації на об'єкти	2024р	220,0	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	Відділ культури та туризму міської ради
4	Проведення ремонтно-реставраційних робіт на пам'ятках та об'єктах культурної спадщини	2024р	150,0	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	Відділ культури та туризму міської ради
5	Придбання апаратури, музичних інструментів, сценічного одягу та взуття.	2024р	327,9	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	Відділ культури та туризму міської ради
Житлово- комунальне господарство					
1	Оновлення технічно матеріальної бази КП «Мала Виска МКП» придбання Автогідропідйомника на шасі Дорожня щітка Розкидач дорожніх сумішей Щепоріз	2024	4500,00 160,0 400,0 500,0	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	КП«Мала Виска МКП»
2	Грейдерування, профілювання, підсіпка вулиць та доріг комунальної власності громади	2024	1700,0	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	КП«Мала Виска МКП»
3	Поточний ямковий ремонт доріг комунальної власності громади	2024	1300,0	Бюджет Маловисківської міської територіальної громади	КП«Мала Виска МКП»

Примітка:Реалізація орієнтовного переліку інвестиційних проектів буде здійснюватися при наявності фінансового ресурсу з державного бюджету, місцевого бюджету та інших джерел не заборонених чинним)

Секретар ради

Леся ПОСТОЛЮК

Додаток 3

до Програми соціально – економічного розвитку

Маловисківської міської територіальної громади на 2024 рік

ПРОГНОЗНІ ПОКАЗНИКИ
соціально-економічного розвитку Маловисківської міської ради
на 2024 рік та їх прогнозу на 2025-2027 роки

№ з/п	Показник	2022 рік, факт	2023 рік, очікуване	Прогноз на 2024 рік	2024до 2023 у%	Прогноз 2025	Прогноз 2026	Прогноз 2027

I Демографічна ситуація								
1.	Чисельність постійного населення	15107	14823	14780	99,7	14750	14750	14750
2.	Кількість зареєстрованих внутрішньо переміщених осіб	1368	1510	1550	102,6	1550	1350	1200
II Фінансова самодостатність								
1.	Доходи бюджету територіальної громади (без трансфертів) на 1 особу	6097,4	6711,3	6465,8	96,3	6607,5	6887,5	6887,5
2.	Обсяг надходжень до бюджету територіальної громади від сплати податку на доходи фізичних осіб на 1 особу	3786,9	4056,3	3573,1	88,1	3728,2	3974,8	3974,8
3.	Обсяг надходжень до бюджету територіальної громади від плати за землю на 1 особу	858,5	928,9	962,4	103,6	983,7	983,7	983,7
4.	Обсяг надходжень до бюджету територіальної громади від сплати єдиного податку на 1 особу	882,0	991,4	1041,5	105,1	1043,3	1072,6	1072,6
III Якість та доступність публічних послуг								
1.	Середня наповнюваність групи дошкільного навчального закладу територіальної громади	19,4	20,1	20,1	100%	20	19,5	19,4

2.	Частка дітей дошкільного віку охоплена дошкільними навчальними закладами, у загальній кількості дітей дошкільного віку	27	45	51	113%	55	56	57
3.	Середня наповнюваність класів ЗЗСО	18,8	18,8	18,8	100%	18,8	18,9	19
4.	Частка дітей, для яких організовано підвезення до місця навчання і додому, у загальній кількості учнів, які того потребують	100	100	100	100	100	100	100
5.	Забезпеченість населення лікарями загальної практики сімейної медицини на 1000 осіб наявного населення	92,0	96	100	104	100	100	100
IV	Створення комфортних умов для життя							
1.	Частка домогосподарств, забезпечених централізованим водопостачанням, у загальній кількості домогосподарств територіальної громади	54,6	54,7	54,8	100,2	55	55	55
2.	Частка домогосподарств, забезпечених централізованим водовідведенням, у загальній кількості домогосподарств територіальної громади	12,7	12,8	12,8	100,2	12,9	12,9	12,9
3	Кількість закладів культури (бібліотек, клубів, кінотеатрів тощо) на 1000 населення	0,02	0,02	0,02	100	0,02	0,02	0,02

Секретар ради

Леся ПОСТОЛЮК

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ

Документу державного планування

“Програма соціально-економічного розвитку Маловисківської міської територіальної громади на 2024 рік та прогнозу до 2027 року”

Розділ “Охорона навколишнього природного середовища”

Виконавець

ФОП Максимова Юлія Сергіївна, реєстраційний номер №10000002237853 від 22.12.2021 р..

Тел. : 044 338 9370

Email : office@juliesdata.com

Аналіз наданих даних виконується в геоінформаційних системах QGIS, SAGA за допомогою інструментів бази даних містобудівного кадастру QGISgp ©Yuliia Maksymova 2019 - 2022

juliesdata.com

facebook.com/juliesdata

twitter @juliesdata

Даний твір є об'єктом авторських прав. © Юлія Максимова, Олексій Бойко.

Поширення та цитування можливе лише за умови посилання на першоджерело.

АВТОРСЬКИЙ КОЛЕКТИВ

Керівник, спеціаліст із CEO
та геоінформаційних
систем _____

Бойко О.Ю.

Свідоцтво про підвищення кваліфікації Державної екологічної академії післядипломної освіти та управління № 25-01 від 31 березня 2021р.

Свідоцтво про підвищення кваліфікації Державної екологічної академії післядипломної освіти та управління № 05-05 від 02 лютого 2022р.

Інженер-геоінформатик,
спеціаліст із CEO,
к.т.н. _____

Максимова Ю.С.

Свідоцтво про підвищення кваліфікації Державної екологічної академії післядипломної освіти та управління № 25-03 від 31 березня 2021р.

Свідоцтво про підвищення кваліфікації Державної екологічної академії післядипломної освіти та управління № 05-16 від 02 лютого 2022р.

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ	3
1 ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ	3
Зміст та основні цілі ДДП	3
Узгодженість ДДП із цілями документів вищого рівня	6
2 ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ	8
2.1 Кліматичні особливості території	8
2.2 Обіг парникових газів	9
2.3 Водні ресурси	10
2.5 Радіаційний стан	21
2.6 Стан здоров'я мешканців	21
2.7 Земельні ресурси та ґрунти	23
2.8 Біорізноманіття	27
2.9 Природно-заповідний фонд, його функціональні та охоронні зони	37
2.10 Землі лісового фонду	39
2.11 Смарагдова мережа та водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, біосферні резервати програми ЮНЕСКО "Людина і біосфера", об'єкти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО	39
2.12 Екомережа	40
2.13 Перспективні до заповідання території в межах громади	40
2.14 Історико-культурні об'єкти	42
2.15 Поводження з відходами	42
2.16 Основні екологічні проблеми території громади	45
2.17 TOWS аналіз	46
2.18 Прогнозні зміни стану довкілля, якщо документ державного планування не буде затверджено	48
3 ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)	53
4 ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)	54
5 ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ	57
Основні міжнародні та національні зобов'язання	57
Процедура ОВД	60
Інформація про обговорення Звіту про стратегічну екологічну оцінку	60
6 ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ - 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ	61
6.1 Атмосферне повітря	61
6.2 Клімат	61
6.3 Водні ресурси	62
6.4 Земельні ресурси	62

6.5 Відходи	62
6.6 Біорізноманіття	62
6.8 Здоров'я населення	64
6.10 Транскордонний вплив	64
6.11 Результати розділу	64
7 ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ	65
8 ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ (НЕДОСТАТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ) ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ТАКОЇ ОЦІНКИ	68
8.1 Вихідні дані для виконання оцінки	68
8.2 Використані інструменти та методи	68
8.3 Планувальні альтернативи	69
8.4 Фактори, які не було враховано під час підготовки звіту	70
8.5 Ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів) під час здійснення стратегічної екологічної оцінки	70
9 ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ	70
Вибір екологічних показників	70
Індикатори моніторингу	71
Збір статистичних даних	72
Додаткова інформація щодо моніторингу довкілля	72
10 ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ (ЗА НАЯВНОСТІ)	72
11 РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ІНФОРМАЦІЇ, ПЕРЕДБАЧЕНОЇ ПУНКТАМИ 1-10 ЦЬОЇ ЧАСТИНИ, РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ	72

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

ДДП	Документ державного планування
ДСТУ	Державний стандарт України
ДСанПіН	Державні санітарні правила і норми
ОДА	Обласна державна адміністрація
ТГ	Територіальна громада
ПЗФ	Природно-заповідний фонд
Програма	Ця Програма соціально-економічного розвитку Маловисківської міської територіальної громади на 2024 рік та прогнозу до 2027 року
Регіональна доповідь	Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Кіровоградській області ¹
СЕО	Процедура стратегічної екологічної оцінки документу державного планування
Звіт	Цей звіт про стратегічну екологічну оцінку

¹ <https://ekolog.kr-admin.gov.ua/index.php/diyalnist/stan-dovkillia>

ВСТУП

Замовник документу державного планування: Маловисківська міська рада Маловисківського району Кіровоградської області, 26200, Кіровоградська обл., Маловисківський р-н, м. Мала Виска, вул. Спортивна 6, тел.05258-51690, ел. адреса: mviskarada@ukr.net.

Виконавець стратегічної екологічної оцінки ДДП "Програма соціально-економічного розвитку Маловисківської міської територіальної громади на 2024 рік та прогнозу до 2027 року" — ФОП Максимова Юлія Сергіївна (реєстраційний номер №10000002237853 від 22.12.2021 р.).

1 ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЙОГО ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Зміст та основні цілі ДДП

Відповідно до п. 3 частини першої статті 1 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», документи державного планування - стратегії, плани, схеми, містобудівна документація, загальнодержавні програми, державні цільові програми та інші програми і програмні документи, включаючи зміни до них, які розробляються та/або підлягають затвердженню органом державної влади, органом місцевого самоврядування.

В таблиці 1.1 наведено основні напрями та заходи в межах них, які планується реалізувати в межах Програми.

Таблиця 1.1

Заходи "Програма соціально-економічного розвитку Маловисківської міської територіальної громади на 2024 рік та прогнозу до 2027 року"

Напрямок	Захід
Освіта	Встановлення модульної котельні КЗ Маловисківська гімназія №3 імені Григорія Перебийноса Маловисківської міської ради Кіровоградської області з виготовленням проектно-кошторисної документації
	Ремонт огорожі КЗ «Маловисківський ліцей ім. Юрія Кондратюка» Маловисківської міської ради Кіровоградської області з виготовленням проектно-кошторисної документації
	Поточний ремонт найпростішого укриття комунального закладу дошкільної освіти (ясла-садок) «Ромашка»
	Поточний ремонт найпростішого укриття комунального закладу дошкільної освіти (ясла-садок) «Веселка»
	«Капітальний ремонт будівлі Маловисківської ЗОШ №3 I-III ступенів (утеплення фасадів, покрівлі, заміна вікон та дверей) по вул.20 років Жовтня ,3, м.Мала Виска, Кіровоградської області. Коригування»
Охорона здоров'я	Виготовлення проектно-кошторисної документації: «Капітальний ремонт приміщення поліклінічного відділення КНП «Маловисківська лікарня»
	Капітальний ремонт приміщення поліклінічного відділення КНП «Маловисківська лікарня»

	Виготовлення проектно-кошторисної документації: «Капітальний ремонт приміщення центрального корпусу КНП «Маловисківська лікарня»
	Капітальний ремонт приміщення центрального корпусу КНП «Маловисківська лікарня»
	Виготовлення проектно-кошторисної документації: «Капітальний ремонт приміщення інфекційного відділення КНП «Маловисківська лікарня»
	Капітальний ремонт приміщення інфекційного відділення КНП «Маловисківська лікарня»
	Капітальний ремонт димохідної труби котельні КНП «Маловисківська лікарня»
	Поточний ремонт підвального приміщення центрального корпусу (укриття)
	Придбання сучасного автомобіля медичної допомоги
	Заміна ліфтів у центральному корпусі КНП «Маловисківська лікарня» (2 шт)
	Заміна опалювального котла
	Проведення робіт із забезпечення пожежної безпеки та цивільного захисту території лікарні, будівель та споруд
	Придбання житла для медичних працівників
	Виготовлення проектно-кошторисної документації та експертизи проекту «Капітальний ремонт приміщення міської лікарської амбулаторії» за адресою: м. Мала Виска, вул. Шевченка, 9
	Капітальний ремонт приміщення міської лікарської амбулаторії за адресою: м. Мала Виска, вул. Шевченка, 9
Культура	Проведення капітальних та поточних ремонтів закладів культури.
	Здійснення технічного переоснащення галузі культури через невідповідність сучасним вимогам
	Проведення інвентаризації об'єктів культурної спадщини та виготовлення облікової документації на об'єкти
	Проведення ремонтно-реставраційних робіт на пам'ятках та об'єктах культурної спадщини
	Придбання апаратури, музичних інструментів, сценічного одягу та взуття.
Житлово-комунальне господарство	Оновлення технічно матеріальної бази КП «Мала Виска МКП» придбання Автогідропідйомника на шасі Дорожня щітка Розкидач дорожніх сумішей

	Грейдерування, профілювання, підсипка вулиць та доріг комунальної власності громади
	Поточний ямковий ремонт доріг комунальної власності громади

Узгодженість ДДП із цілями документів вищого рівня

Інформацію щодо узгодженості ДДП із релевантними документами регіонального рівня наведено у таблицях нижче². Зауважимо, що визначені у Програмі завдання та заходи є достатньо узагальненими, тому їх впливає бути уточнений на наступних етапах, в тому числі при визначенні конкретних заходів та їх характеристик.

Таблиця 1.2.

Узгодженість основних положень ДДП із положеннями Стратегії розвитку Кіровоградської області на 2021-2027 роки

	Цілі Стратегії розвитку Кіровоградської області на 2021-2027 роки*			
Основні напрями ДДП	СЦ.1.	СЦ.2	СЦ.3	СЦ.4
Освіта	○	+	+	○
Охорона здоров'я	○	+	○	○
Культура	○	○	+	○
Житлово- комунальне господарство	+	○	○	○
Основні напрями ДДП	СЦ.1.	СЦ.2	СЦ.3	СЦ.4
	Цілі Стратегії розвитку Кіровоградської області на 2021-2027 роки			

Примітка.* Роз'яснення до Цілей Стратегії розвитку Кіровоградської області:

СЦ.1. - Стратегічна ціль 1. "Конкурентоспроможна інноваційно-спрямована економіка, яка розвивається на засадах смарт-спеціалізації" полягає у створенні оптимальних умов для повного використання і нарощування наявного потенціалу та ефективного використання конкурентних переваг регіональної економіки.

СЦ.2. - Стратегічна ціль 2. "Розвиток людського капіталу та підвищення якості життя населення" передбачає виконання завдань і здійснення заходів щодо стабілізації демографічної ситуації в області, забезпеченні рівного доступу до якісної освіти, послуг охорони здоров'я незалежно від місця проживання людей, підвищення матеріального добробуту населення.

СЦ.3. - Стратегічна ціль 3. "Сталий розвиток усіх територій" передбачає реалізацію комплексу заходів і проектів, спрямованих на усунення диспропорцій у розвитку населених пунктів у сільській і міській місцевості, розвитку соціально-дорожньої інфраструктури, модернізації житлово-комунального господарства і розвитку житлового будівництва.

СЦ.4. - Стратегічна ціль 4. "Збереження екосистем та поліпшення екологічної інфраструктури" визначає завдання і проекти щодо охорони навколишнього природного середовища, формуванню екологічної інфраструктури в області.

² Примітка. "+" - узгоджені частково, "++" - повністю узгоджені, "-" - є суперечності, "o" - нейтральний взаємозв'язок.

Інформацію щодо узгодженості ДДП із цілями державної екологічної політики України на період до 2030 року наведено в таблиці нижче.

Таблиця 1.3

Узгодженість ДДП із стратегічним цілям державної екологічної політики³

Цілі Стратегії державної екологічної політики України на період до 2030 року **					
Напрямок ДДП	Ціль 1	Ціль 2	Ціль 3	Ціль 4	Ціль 5
Освіта	○	○	○	○	○
Охорона здоров'я	○	○	○	○	○
Культура	○	○	○	○	○
Житлово- комунальне господарство	○	○	○	○	○
Напрямок ДДП	Ціль 1	Ціль 2	Ціль 3	Ціль 4	Ціль 5
Цілі Стратегії державної екологічної політики України на період до 2030 року					

*Пояснення цілей Стратегії державної екологічної політики України на період до 2030 року:

"Ціль 1." - Формування в суспільстві екологічних цінностей і засад сталого споживання та виробництва;

"Ціль 2" - Забезпечення сталого розвитку природно-ресурсного потенціалу України;

"Ціль 3" - Забезпечення інтеграції екологічної політики у процес прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку України;

"Ціль 4" - Зниження екологічних ризиків з метою мінімізації їх впливу на екосистеми, соціально-економічний розвиток та здоров'я населення;

"Ціль 5" - Удосконалення та розвиток державної системи природоохоронного управління.

Інформація щодо узгодженості ДДП із Цілями сталого розвитку⁴ наведена в таблиці нижче.

Таблиця 1.4.

Узгодженість основних положень ДДП із Цілями сталого розвитку

Напрямок ДДП	Цілі сталого розвитку																
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Освіта	○	○	○	+	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
Охорона здоров'я	○	○	○	○	○	○	○	○	○	+	○	○	○	○	○	○	○
Культура	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○

³ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19#Text>

⁴ https://ukraine.un.org/sites/default/files/2020-06/SDGs_NationalReportUA_Web_1.pdf

ЖКГ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0	0	0	0	0
Напрямок ДДП	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Цілі сталого розвитку																	

Інформація щодо узгодженості ДДП із Стратегією розвитку Маловисківської міської об'єднаної територіальної громади на 2017-2025 роки наведена в таблиці нижче.

Таблиця 1.5.

Узгодженість основних положень ДДП із Стратегією розвитку Маловисківської міської об'єднаної територіальної громади на 2017-2025 роки

Напрямок Програми	СЦ1	СЦ2	СЦ3	СЦ4	СЦ5
Освіта	+	0	0	0	0
Охорона здоров'я	0	0	0	0	+
Культура	0	0	0	+	0
Житлово- комунальне господарство	0	0	0	0	+

Примітка. Роз'яснення до стратегічних цілей Стратегії розвитку громади. СЦ1- Піклування про найвищу якість навколишнього середовища, застосування енергетичної ефективності та прагнення до використання ВДЕ.

СЦ2 - Забезпечення мешканцям стабільних умов для життя з власної праці, як у сільськогосподарському виробництві, так і на підприємствах і фірмах за посередництвом підтримки створення робочих місць та самозайнятості.

СЦ3 - Розвиток сфер культури, освіти, охорони здоров'я і громадянсько-патріотичної позиції мешканців за посередництвом задоволення цих потреб і створення нових можливостей у даній сфері.

СЦ4 - Відновлення пам'яті про видатні історичні події та відпрацювання на їх основі рушія для розвитку місцевого туризму, що може стати значним джерелом прибутків для мешканців

СЦ5 - Задоволення потреб мешканців у сфері інфраструктурних та публічних послуг.

2 ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ

2.1 Кліматичні особливості території

Громада розташована в центральній частині Кіровоградської області (Центр України), на річці Мала Вись, притоці Великої Висі, що належить до басейну Південного Бугу, на межі лісостепу та степу. Клімат – помірно-континентальний. Клімат помірно-континентальний північних степів з недостатнім зволоженням влітку, У другій половині літа на території громади та області часто встановлюється антициклонний тип погоди з високими температурами повітря до + 38 о С та тривалими посухами. Середні температури січня становлять –5,5°С, липня: +20,5°С.

Основними характеристиками кліматичних умов є температура повітря, атмосферні опади тощо. Нижче розглянуто деякі з цих складових.

Більш докладні для території громади метеорологічні показники наведено на схемах нижче, за даними метеостанції Кропивницький [Simulated historical climate & weather data for Kropyvnytskyi - meteoblue].

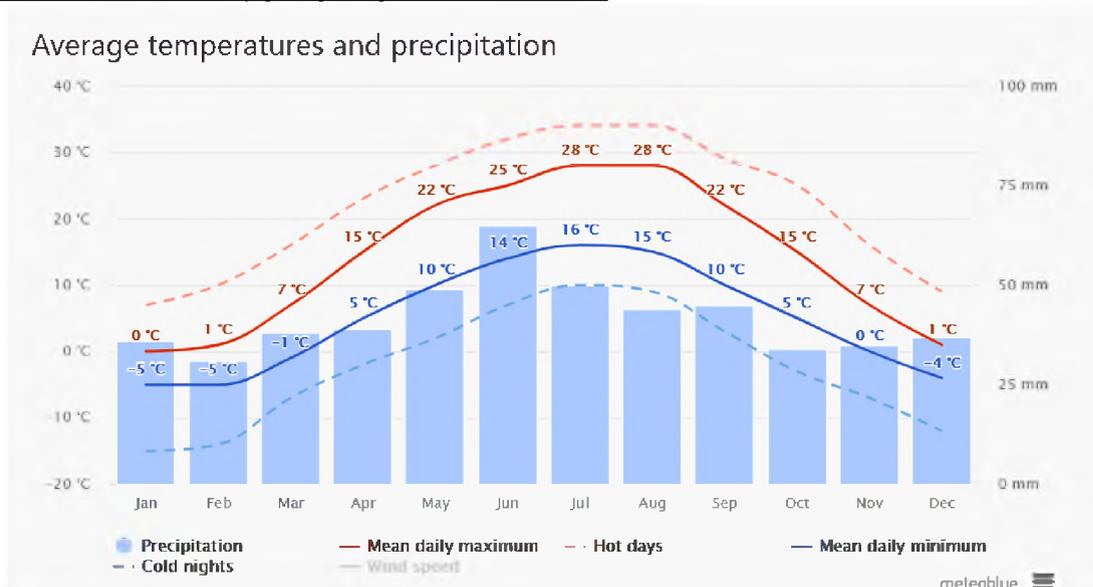

Рис.2.1. Середні температури та опади

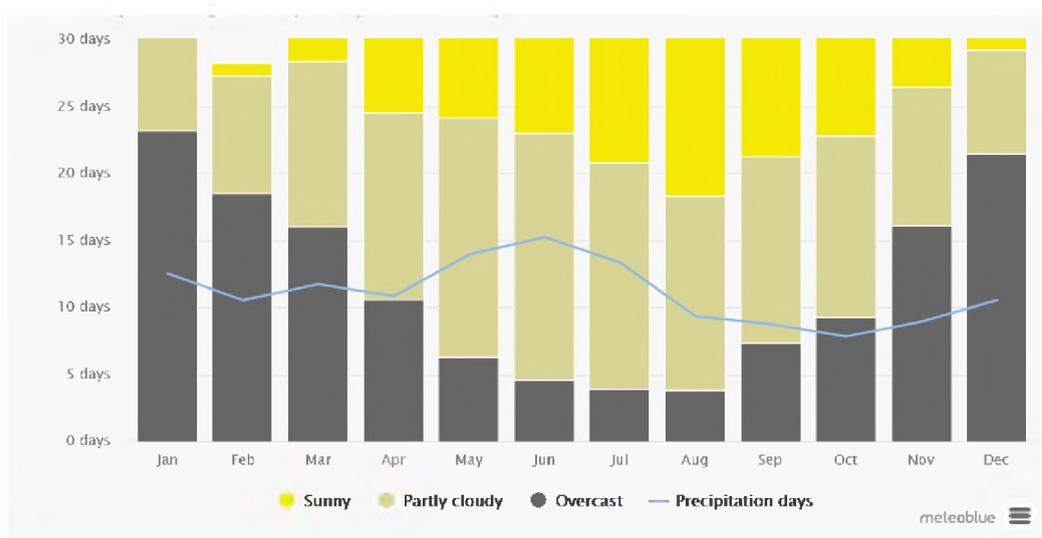

Рис.2.2. Співвідношення кількості сонячних та хмарних днів

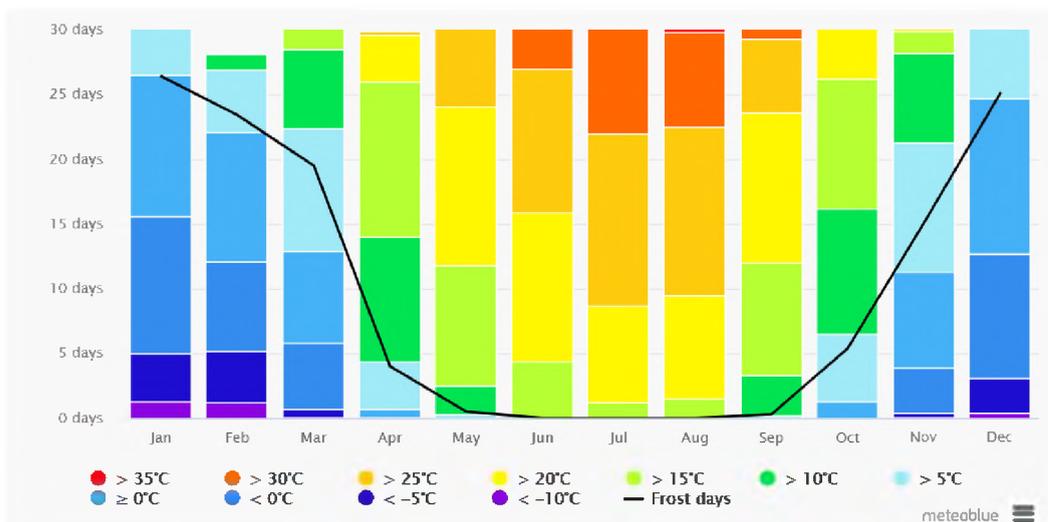

Рис.2.3. Максимальні температури

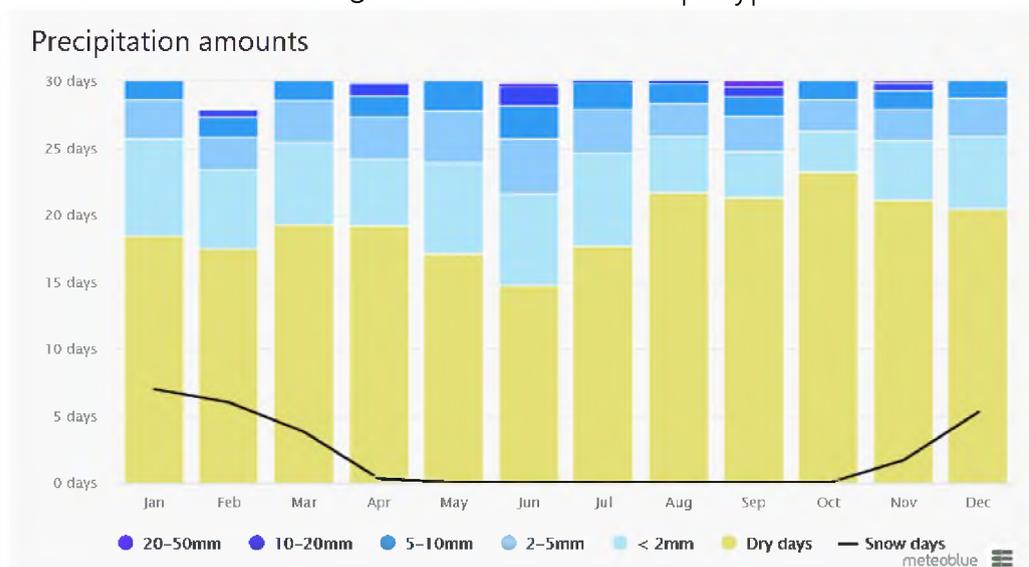

Рис.2.4. Кількість опадів

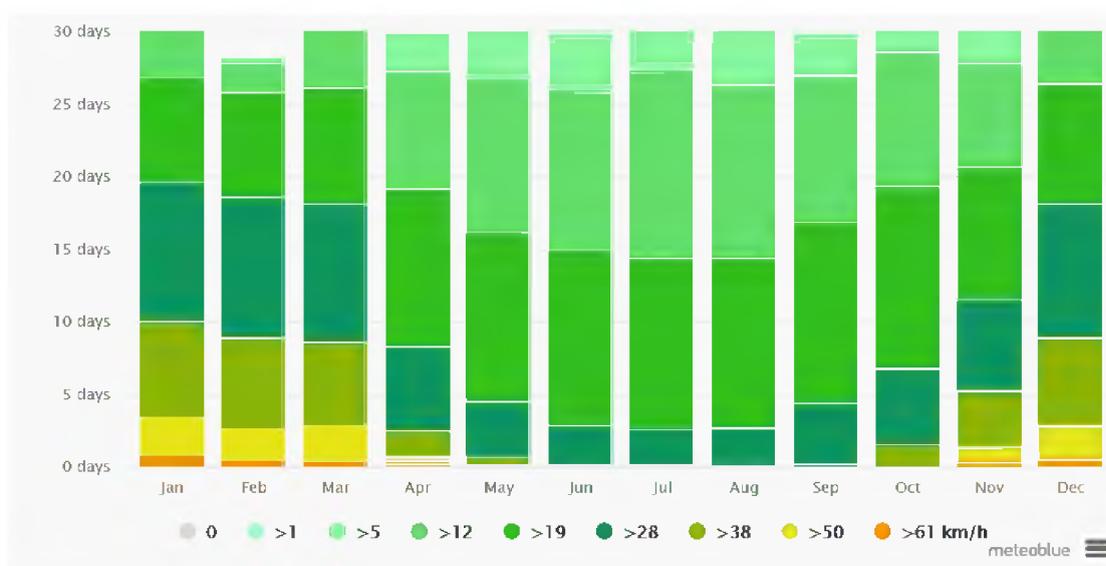

Рис.2.5. Швидкість вітру

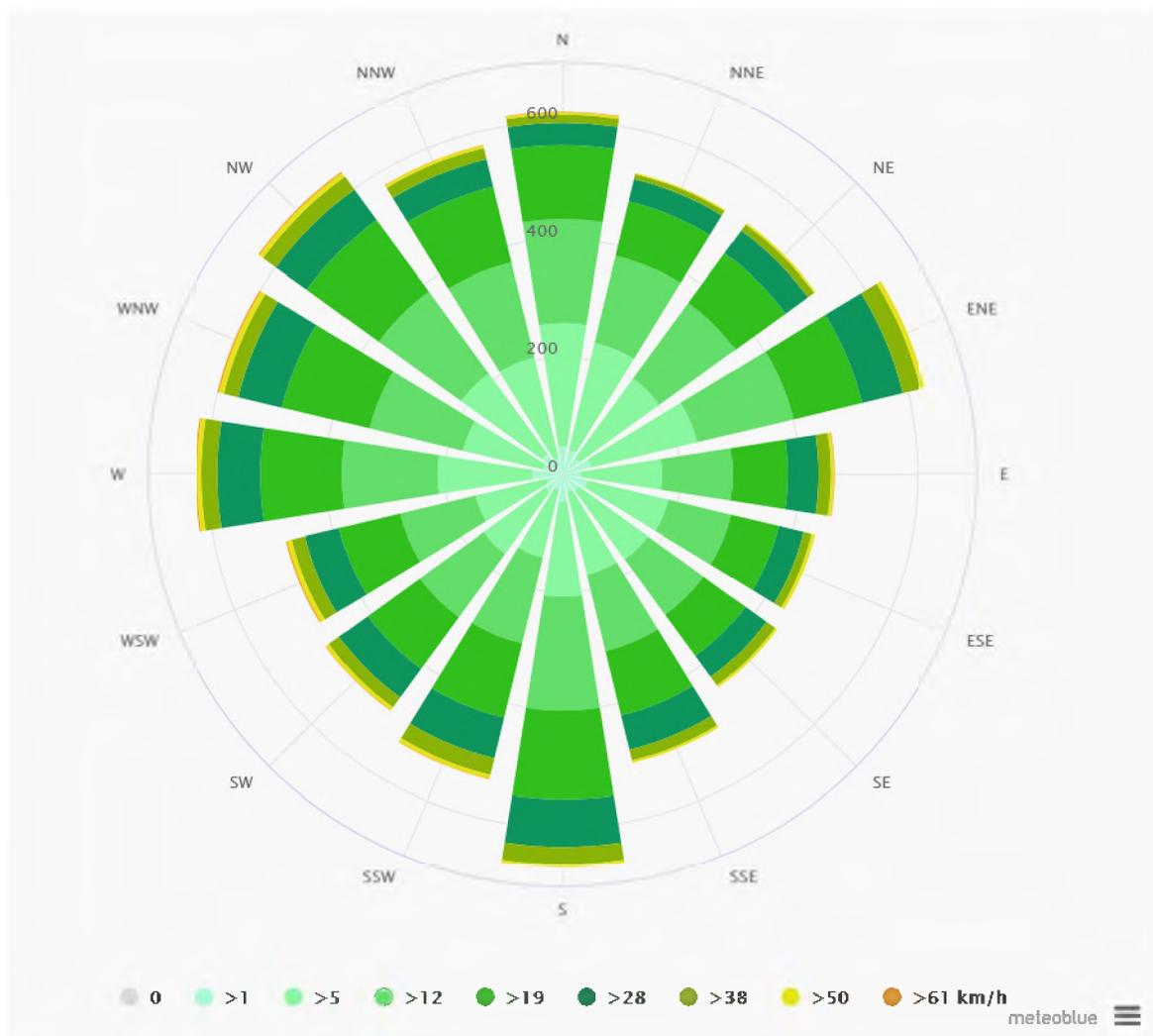

Рис.2.6. Напрями переважаючих вітрів

Зведена інформація середньорічних показників за 2022 рік міститься на рисунку 2.7.

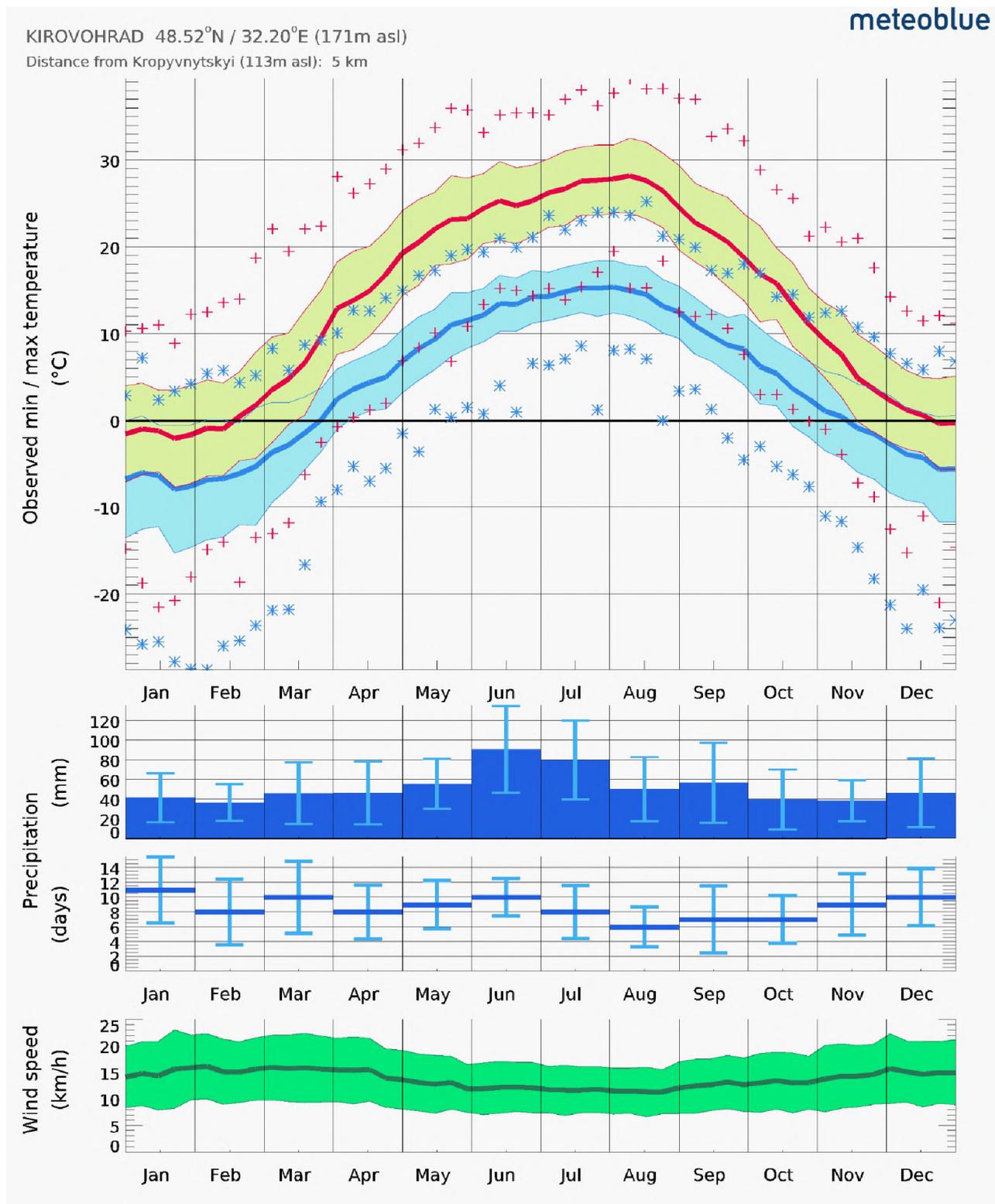

Рис.2.7. Розподіл основних метеопказників по метеостанції Кропивницький

В Маловисківській громаді, як у всій Україні спостерігається потепління, яке переважно проявляється у змінах (часто екстремальних) звичного середовища проживання та погіршення якості природних ресурсів, важливих для існування людини. У глобальному контексті це проявляється у частому антициклонному типі погоди з високими температурами до + 38 °C та тривалими посухами. Клімату Кіровоградщини властиві і небезпечні явища погоди – такі, як сильні зливи, град, ожеледь, пилові бурі тощо. Нерідкими у степовій зоні є пилові або чорні бурі та суховії до 25-30 м/с, характерні для осінньо-літнього періоду, які завдають великих збитків господарству зменшенням або повною загибеллю врожаю.

2.2 Обіг парникових газів

Парникові гази, що утворюються внаслідок діяльності людини, викликають посилення парникового ефекту. Надмірна кількість газів, які утворюються в результаті діяльності транспорту, сільського господарства, промисловості, а також лісових пожеж, утримують сонячне тепло у нижніх шарах атмосфери, не даючи йому повертатись до космосу.

Статистична інформація за 2022 рік відсутня згідно з підпунктом 1 пункту 1 Закону України "Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни" (зі змінами).

У 2021 році обсяг викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря по регіону в порівнянні з попереднім 2020 роком, за даними Головного управління статистики у Кіровоградській області, збільшився на 0,70 тис. тонн і становить 11,1 тис. тонн. Основними забруднювачами довкілля області є підприємства, що здійснюють виробництво металів (3639,6 т), виробництво олії і тваринних жирів (1293,8 т), та підприємства, які займаються розведенням свиней (1099,3 т).

Рухомі джерела викидів (автомобільний, залізничний, річковий транспорт та виробнича техніка) залишаються потужним забруднювачем довкілля в області, але окремі відомості про викиди від пересувних джерел забруднення за останні роки відсутні.

В Устинівській громаді, як у всій Україні спостерігається потепління, яке переважно проявляється у змінах (часто екстремальних) звичного середовища проживання та погіршення якості природних ресурсів, важливих для існування людини. У глобальному контексті це проявляється в активізації масових міграційних процесів. Локально отримуємо зменшення води в річках, зміну та/або зникнення видів флори та фауни, підвищення загрози розповсюдження інфекційних хвороб.

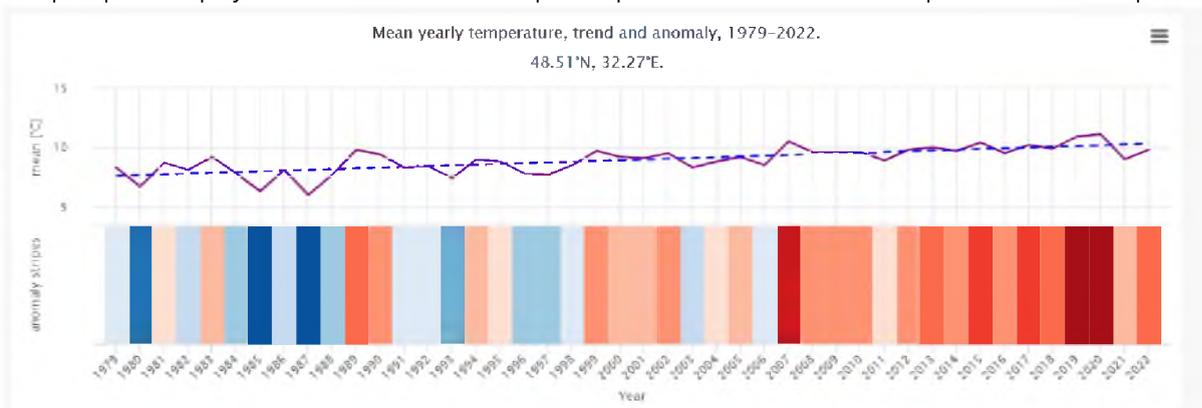

Рис. 2. 8. Річна зміна температури МС Кропивницький

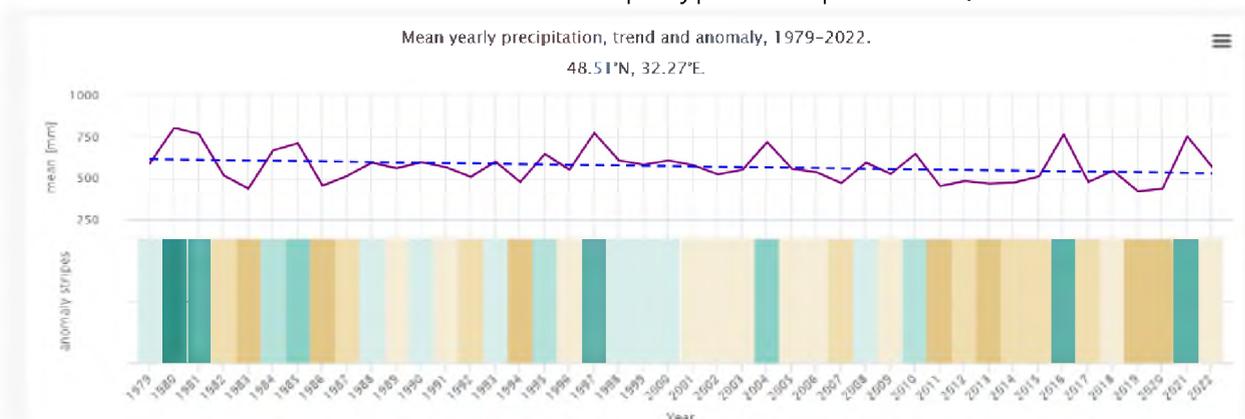

Рис. 2.9. Річна зміна кількості опадів МС Кропивницький

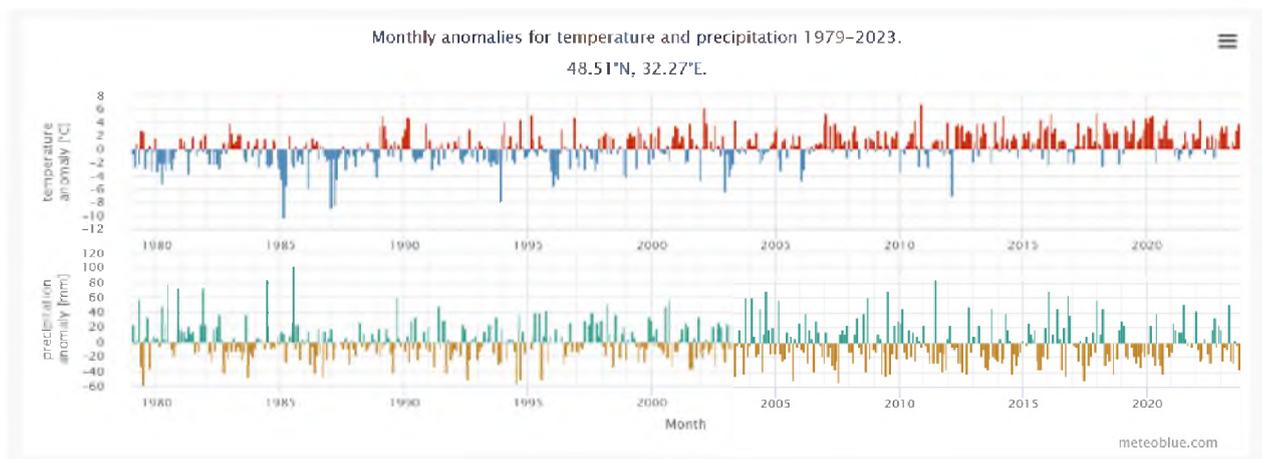
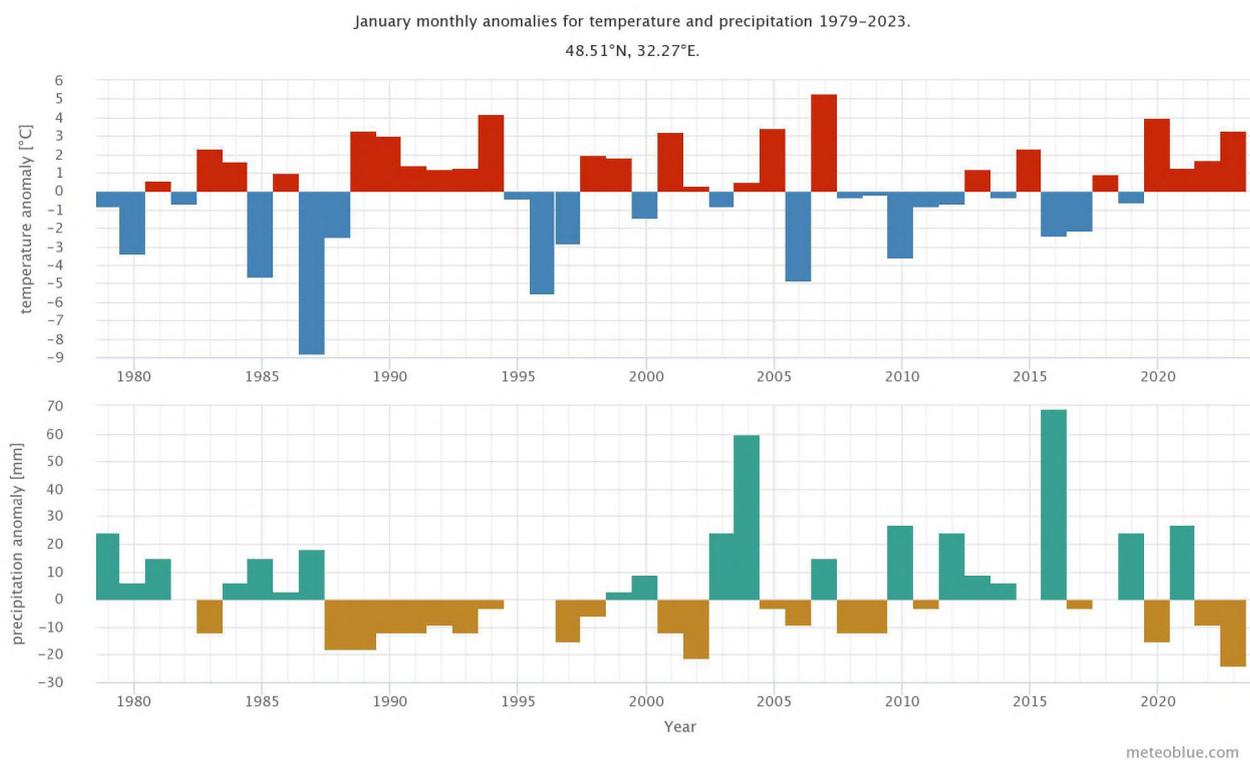
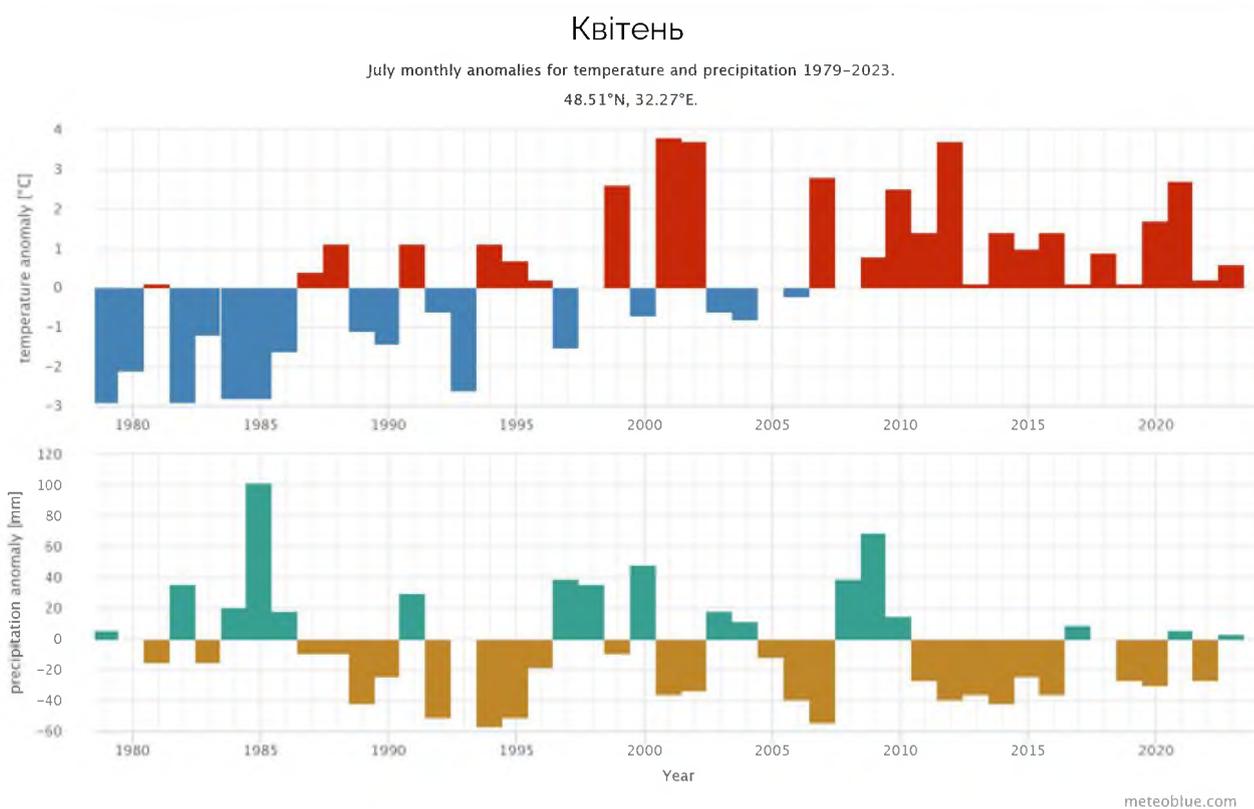
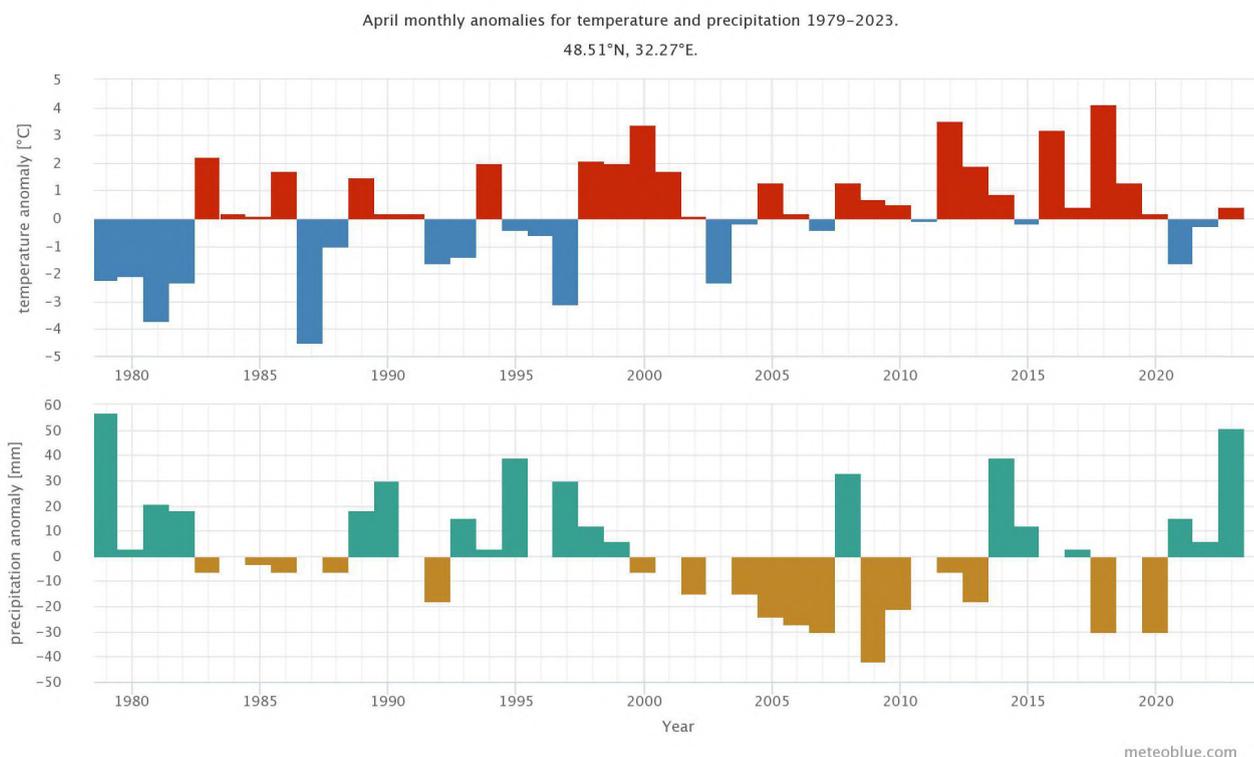

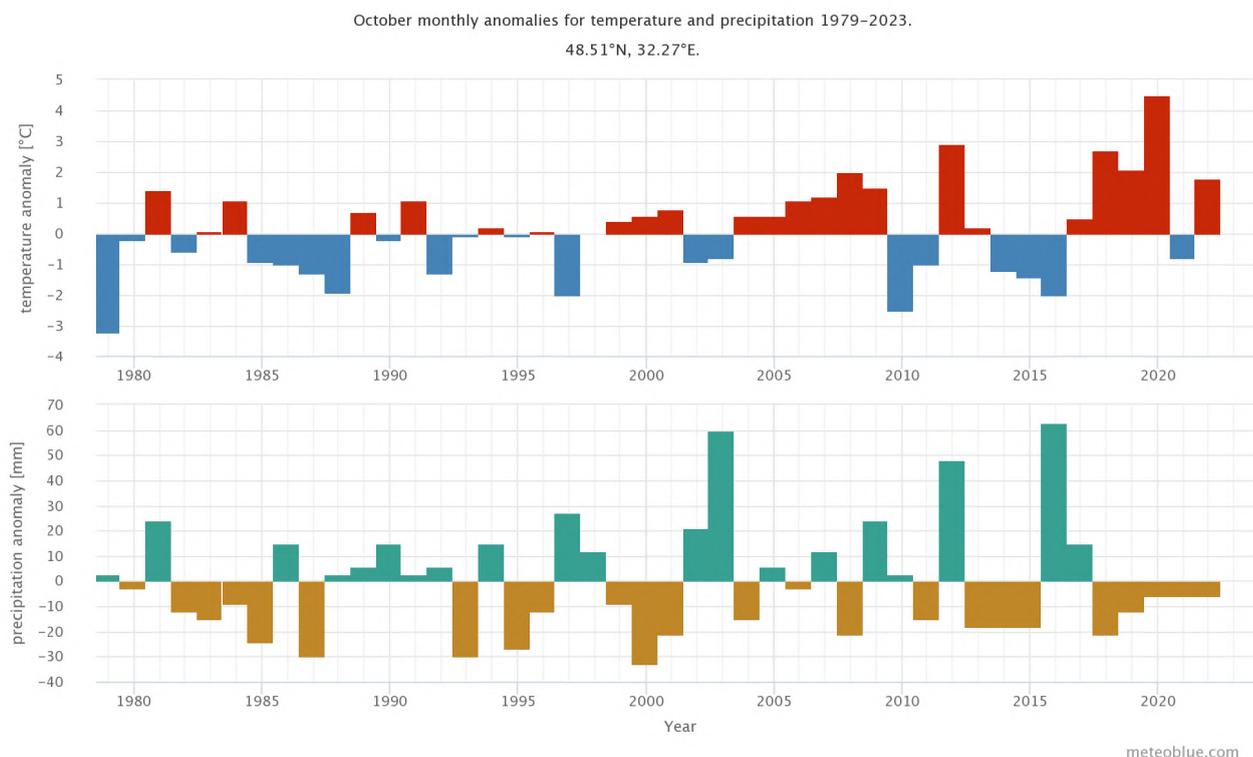
Рис. 2.10. Зміна клімату: Місячні аномалії температури та опадів МС
Кропивницький

Січень

Липень

Жовтень

Рис. 2.11. Зміна клімату: Аномалія температури та опадів за кожен липень в період з 1979 по 2023 роки МС Кропивницький

2.3 Водні ресурси

Згідно економічного профілю громади площа територій, що відносяться до водних об'єктів складає 566,68 га, тобо 1.2% всіх територій.

На території громади протікає річка Мала Вись - ліва притока Великої Висі (басейн Південного Бугу). Довжина річки 40 км, площа басейну 488 км². Долина переважно коритоподібна, завширшки до 2,5—3 км. Річище помірно звивисте, завширшки до 15—20 м. Похил річки 1,7 м/км. Стік регульований невеликими водосховищами і ставками (зокрема в межах міста Малої Виски). Згідно Водного Кодексу України річка відноситься до малих річок, а отже її ПЗС має складати не менше 25 метрів (стаття 88).

Відомості про розташування на території громади пунктів моніторингу та гідрологічних постів не надано.

Згідно відомостей *Державного Водного кадастру*⁵ на території громади: Кількість звітуючих водокористувачів - 2, Забрано із природних водних об'єктів всього - 2,212 млн. куб. м, Забрано у т.ч. із підземних водних об'єктів - 0,16 млн. куб. м, використано свіжої води, всього - 0,47 млн. куб. м, Використано у тому числі на питні і санітарно-гігієнічні потреби - 0,297 млн. куб. м, Використано у тому числі на виробничі потреби - 0,172 млн. куб. м, Використано у тому числі на інші потреби - 0 млн. куб. м, Загальне водовідведення - 0,362 млн. куб. м, Скинуто в поверхневі водні об'єкти зворотних (стічних) вод, всього - 0,361 млн. куб. м, Скинуто в поверхневі водні об'єкти зворотних (стічних) вод: забруднених - 0,286 млн. куб. м, Скинуто в поверхневі водні об'єкти зворотних (стічних) вод: нормативно чистих без очистки - 0,075 млн. куб. м, Скинуто транзитної води - 0,473 млн. куб. м, Оборотно, повторне та послідовне використання - 0,09 млн. куб. м.

Водопостачання міста забезпечує КП "Мала Виска Водоканал", на балансі якого знаходиться - 18 артезіанських свердловин (в тому числі 7 резервні).

⁵ https://www.davr.gov.ua/fls18/vodokorystuvanna_ter_21.pdf

Експлуатуються підземні води водоносного горизонту тріщинуватої зони кристалічних порід протерозою. *Свердловини потребують встановлення I-го поясу ЗСО радіусом 30м, який для частини свердловин не може бути витриманий через їх розташування щільній забудові. Проект з визначення параметрів II та III-го поясів ЗСО відсутній.*

Охоплення населення міста мала Виска централізованим водопостачанням складає 56,7%. Частина мешканців садибної забудови користується водою з вуличних колективних установок, яких на мережі налічується 9 одиниць. Протяжність водопровідних мереж в громаді складає близько 60 км. Технічний стан водопроводу та каналізації вимагає значних фінансових вкладень, модернізації та ремонту. Інші населені пункти не забезпечені централізованим водопостачанням.

Договір на проведення виробничого контролю якості води укладений з відокремленим підрозділом Маловисківського ВР Кіровоградського ДУ «Кіровоградський ОЛЦ МОЗ України» та проводиться згідно графіку, в тому числі і по виробничому контролю вуличних колонок. Водоносний горизонт на території міста Мала Виска, де провадиться водозабір, має підвищений природній вміст заліза. *Згідно результатів моніторингу вода не відповідає вимогам ДСанПіНу 2.2.4-171-10 за показниками залізо загальне (з показником 0,22-0,45 при нормі 0,2 мг/дм³, в одиночній свердловині до 1,7 мг/дм³), загальна жорсткість (з показником в окремих свердловинах від 8,5 до 16,2 ммоль/дм³ при нормі 7 ммоль/дм³), сухий залишок (відмічено в свердловині мрн "Вись", міський ринок).*

За рік в цілому по місту піднято та подано у мережу 168,80 тис. м³ (462,30 м³/добу) води, відпущено усім споживачам 160,00 тис.м³ (438,30 м³/добу), у тому числі на потреби населення 132,50 тис.м³ (363,10 тис. м³/добу), підприємствам, установам, організаціям на господарсько-побутові потреби 27,40 тис. м³ (75,10 тис.м³/добу). Витік та невраховані втрати за рік склали 23,40 м³/добу – 5,1 % від води, поданої у мережу. Власні потреби підприємства – 0,66 м³/добу.

Вуличної водопровідної мережі 54,20 км, з неї ветхої та аварійної 41,30 км (76,2%), внутрішньоквартальної та внутрішньо дворової мережі 2,50 км.

Каналізування м. Мала Виска здійснюється по неповній роздільній схемі. Відведення і очищення побутових стічних вод здійснюється централізованою каналізацією міста.

В межах міста наявні 2 організовані скиди стічних вод КП "Мала Виска Водоканал" в поверхневій водойми - випуск №2 в районі вул. Кондратюка та випуск №3 в районі вул.Промениста. Випуски стічних вод після біологічного очищення на локальних очисних спорудах (типу "Біотал"), потужністю відповідно 40 та 15 м³ /добу, здійснюються в р. Мала Вись (Маловисківське водосховище).

Головні каналізаційні очисні споруди міста розташовані за межами міста, на північно-західній околиці, на відстані близько 300м від межі міста. Проектна потужність КОС 720 м³/добу. Фактична потужність за 2018 рік склали 154 м³/добу. Випуск стічних вод після очищення (Випуск №1) здійснюється в р. Мала Вись.

За даними КП "Мала Виска Водоканал" протягом 2019 року було скинуто всього 56,2 тис.м³ в річку Мала Вись, в тому числі з перевищенням допустимих концентрацій речовини згідно ГДС по речовинам БСК, Нафтопродукти, Завислі речовини, Сухий залишок, Хлорид-іони, Нітрит-іони (випуск №1), Нітрат-іони (випуск №2), Азот амонійний, Фосфати, Залізо, Аніонні СПАР. Об'єми скидів стічних вод у 2018 році становили : Випуск №1 - скинуто 52,2 тис.м³; Випуск №2 - скинуто 4,0 тис.м³.

Головні КОС було введено в експлуатацію у 1980 році, мають знос до 90,0% та потребують капітального ремонту. Згідно даних КП «Мала Виска Водоканал» сумарна одиночна протяжність головних колекторів комунальної

системи – 4,70 км, з них ветхих та аварійних 4,30 км (91,5%); вуличної каналізаційної мережі 4,90 км, з неї ветхої та аварійної 0,20 км (4,1%).

Населення забезпечено централізованою каналізацією на 16,2%. Частина садибної забудови не каналізована, мешканці користуються вигребами з наступним вивозом асенізаційними машинами на очисні споруди каналізації.

Якість питної води та її вплив на здоров'я населення. Відомо, що якісна питна вода визначає стан нашого здоров'я. За даними ВОЗ біля 80% захворювань людей пов'язані з якістю питної води. Внаслідок вживання неякісної питної води кожен рік біля 25% населення України (переважно дитячого) ризикують захворіти. Проблема забезпечення якісною питною водою відноситься до числа соціально значущих, оскільки вода безпосередньо впливає на стан здоров'я громадян і кардинально визначає ступінь екологічної та епідеміологічної безпеки. Несприятливий вплив неякісної питної води на людину може реалізовуватися в декількох напрямках: загальнотоксичний вплив, що викликає збільшення загальної захворюваності населення (збільшення захворювань неінфекційної природи: серцево-судинних, шлунково-кишкового тракту, ендокринних і ін.) та вплив на збільшення частоти алергічних захворювань, а також збільшення рівня новоутворень в організмі людини. Забрудненість водних об'єктів – джерел питного водопостачання специфічними хімічними речовинами токсичної дії і збудниками інфекційних захворювань при недостатній ефективності роботи очисних споруд з водопідготовки питної води обумовлює погіршення її якості, створює серйозну загрозу для здоров'я людей, обумовлює високий рівень їх захворюваності кишковими інфекціями, гепатитом, збільшує ризик дії на організм людини канцерогенних і мутагенних чинників.

Відставання України від розвинених країн за показниками середньої тривалості життя і високої смертності значною мірою пов'язане із споживанням неякісної питної води. Забруднюючі шкідливі речовини потрапляють у поверхневі водні об'єкти з недостатньо очищеними побутовими і промисловими зворотними водами, сільськогосподарськими поверхневими та зливовими стоками. До токсичних сполук, небезпечних для здоров'я людини, відносяться важкі метали, СПАР, пестициди, феноли, хлорорганічні сполуки тощо. Навіть після очистки та знезараження питної води токсичні речовини можуть залишатись та надходити у водопостачальну мережу. До того ж існуючі технології для знезараження питної води передбачають широке застосування хлору, внаслідок чого в питній воді утворюються токсичні і канцерогенні хлорорганічні сполуки, що мають кумулятивну дію. Забруднення питної води може виникати також в розподільчій мережі у зв'язку з незадовільним станом трубопроводів та їх високою аварійністю.

Неякісна питна вода є однією з причин зростання у населення таких захворювань, як виразкова хвороба шлунку, жовчнокам'яна хвороба, хвороби органів дихання. У процесі підготовки питної води для її знезараження здійснюється хлорування, в процесі якого утворюються токсичні речовини які можуть викликати порушення центральної нервової системи, негативно впливати на функцію нирок і печінки.

Контроль за якістю і безпечністю питної води, що надається для споживання населенню повинен бути забезпечений власниками водопроводів у відповідності до вимог ДСанПіНу 2.2.4-171-10 "Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною", яким передбачено перелік показників, точки відбору проб та кратність досліджень.

Мікробіологічна оцінка якості вод з огляду на епідемічну ситуацію [<https://drive.google.com/file/d/1HffhDVoEon5F1l1u4rIITCQMAeyg7LD/view>]. Епідемічна ситуація з інфекційних захворювань в області в 2022 році по більшості

інфекцій була відносно стабільною. Незареєстровано спалахів та групових випадків захворювань пов'язаних з об'єктами водопостачання.

Відомості про заміри якості води в межах громади не надано.

Зауважимо, що поруч із громадою на відстані 10 км від м. Мала Виска розташована Новокостянтинівська шахта ДП «Схід ГЗК», яка займається видобуванням уранової руди. Виробничі комплекси Новокостянтинівської шахти є основним джерелом техногенного впливу на поверхневі води прилеглої території. Основним фактором техногенного впливу на поверхневі води є скид шахтних вод після очищення в р. Інгул, Кільтень та Мала Вись. Скид здійснюється відповідно до затверджених гранично-допустимих скидів (ГДС). Внаслідок скиду підвищення вмісту радіоактивних компонентів у поверхневих водах не відбувається. У всіх населених пунктах у воді джерел господарсько-питного водопостачання активність урану природного не перевищує рівні дії для природних радіонуклідів, визначених нормативами НРБУ-97.

2.4 Атмосферне повітря

Нижче наведено перелік суб'єктів господарювання, яким видано дозволи на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря. Основними підприємствами забруднювачами на території громади виступають сільськогосподарські підприємства. Докладні відомості щодо об'єму та складу викидів - не надано.

Таблиця 2.2.

Перелік дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами виданих Департаментом екології, природних ресурсів та паливно-енергетичного комплексу Кіровоградської обласної державної адміністрації для об'єктів II та III групи Кіровоградської області станом на 01.10.2021 року (наведено лише підприємства на території СТГ)⁶

№ пп	Назва підприємства	Місцезнаходження (місце проживання громадянина-суб'єкта господарювання)	Термін дії дозволу на викиди забруднюючих речовин
1	ТОВ "Технаюг" АЗС № 17	27200, Новоукраїнський район, Маловисківська територіальна громада, м. Мала Виска, вул. Велігіна, 165 тел. 0504827899	09.09.2021 09.09.2031
2	ПТУ №16	26200, м. Мала Виска, вул. Шевченка, 56 корп.1 тел. 258-5-29-66	05.08.2016 необмежений
3	Кіровоградська філія ПАТ «Укртелеком» ЦТП №4 (АТС адмінприміщення)	26200 м. Мала Виска, вул. Жовтнева, 55 тел. 0522-32-29-65	11.02.2014 необмежений
4	Маловисківська загальноосвітня школа-інтернат I-III ст. Маловисківської районної ради Кіровоградської області (котельня)	26200, м. Мала Виска, вул. Велігіна, 4/82-а, тел. 05258-5-12-01	17.10.2017-17.10.2027
5	ПрАТ "Кіровоградобленерго" Маловисківський РЕМ	26200, м. Мала Виска, вул. Новомиргородське шосе, 1	05.06.2018 необмежений

⁶ <https://data.gov.ua>

		тел. 05258-2-26-96	
6	ТОВ "Карат"	26200, м. Мала Виска, вул. Велігіна, 155 тел. 0525-85-32-26	23.07.2018 необмежений
7	ТОВ "ОККО Рітейл" АЗС №3	26200, Маловисківський район, м. Мала Виска, вул. Велігіна, 76-А тел. 067-313-12-72	15.04.2019 необмежений
8	Кіровоградський обласний центр зайнятості (Маловисківська районна філія Кіровоградського ОЦЗ)	26200, м. Мала Виска, вул. Центральна, 68 тел. (0258)5-10-11	23.09.2019 необмежений
9	ТОВ "Агрофірма Маяк"	26200, Маловисківський район, м. Мала Виска, вул. Горького, 48 тел. 05258-5-12-59	21.10.2019 необмежений
10	ТОВ "Веста" (АГЗП)	26200, м. Мала Виска, вул. Європейська, 89 тел. 0503412088	25.11.2020 необмежений
11	КП "Мала Виска-МКП"	26200, м. Мала Виска, вул. Київська, 1 тел. 0525851658	09.12.2020 необмежений
12	ВАТ "Кіровоградгаз" (філія Маловисківське УЕГГ - майданчик № 1)	26200, Маловисківський район, м. Мала Виска, вул. Європейська, 86 тел. 0994990232	04.01.2021 необмежений
13	ТОВ "Карат"	26252, Маловисківський район, с. Вишневе тел. 0525-85-32-26	23.07.2018 необмежений
14	СТОВ "АФ "Паліївська"	26206, Маловисківський район, с. Паліївка тел. 0258-5-14-96	01.12.2020 необмежений
15	ФГ "Жорновий"	26206, Новоукраїнський район, Маловисківська міська об'єднана територіальна громада, с. Паліївка, вул. Мічуріна, 3 тел. 0667108884	25.08.2021 необмежений
16	ТДВ "2-ге ім. Петровського"	27307, Олександрівський район, с. Веселе, вул. Набережна, 16 тел. 0679426593	07.12.2017 необмежений
17	Знам'янська дирекція залізничних перевезень Одеської залізниці ст. Плетений Ташлик	26245 Маловисківський район, с. Первомайське, вул. Вокзальна, 3 тел. 0664205440	12.06.2014 необмежений
18	ФГ «Прилуцький»	26243, Маловисківський район, С. Олександрівка, Пров. Набережний, 1 Тел. 050-149-70-71	31.03.2017 необмежений
19	ТОВ "Джаз Ойл"	26243, Маловисківський район, С. Олександрівка,	11.07.2018 11.07.2028

		вул. Садова, 1 Тел. 044-386-05-26	
20	ФГ "Прилуцький" (паливозаправний пункт)	26243, Новоукраїнський район, Маловисківська міська ОТГ, с. Новомиколаївка, вул. Нижня, 2 тел. 0990536883 0522-24-72-82	12.08.2021 необмежений
21	СТОВ "Славутич" (майданчик № 2 - тік, тракторна бригада)	26207, Маловисківський район, с. Мануйлівка, вул. Польова, 33 тел. 099-718-08-10	28.11.2017 необмежений

Згідно Регіональної доповіді на території громади відсутні підприємства, що віднесені до найбільших забруднювачів повітря в області. Біля території громади знаходиться Новокосянтинівська шахта ДП «Схід ГЗК», яка займається видобуванням уранової руди. Шахта розташована в с. Олексіївка Маловисківського району Кіровоградської області. Відстань до м. Мала Виска близько 10 км. Згідно Регіональної доповіді про стан довкілля протягом 2021 року здійснювався виробничий контроль за викидами від організованих джерел відповідно до вимог дозволів на викиди забруднюючих речовин. За результатами виробничого контролю перевищень встановлених нормативів викидів організованими джерелами не зафіксовано. Здійснювався контроль якості повітря на промисловому майданчику та на межі санітарно-захисної зони.

Згідно даних Стратегії розвитку громади⁷ на території громади розташовані тваринницькі господарства, які можуть виступати джерелами забруднення атмосферного повітря такими речовинами, як метан, сірководень, вуглекислий газ, аміак, пил, оксид азоту, метилмеркаптан, диметиламін, диметилсульфід⁸, які є небезпечними для здоров'я людини.

2.5 Радіаційний стан

За результатами спостережень Кіровоградського обласного центру з гідрометеорології, значення радіаційного фону за останні роки не перевищують рівнів природного фону та становлять 10-14 мкР/год (при контрольному рівні природного гамма-фону 25 мкР/год).

2.6 Стан здоров'я мешканців

Чисельність наявного населення по Маловисківській ТГ станом на 1 січня 2023 року становила 16 400 осіб, в т.ч. ВПО -1600 осіб, міське населення - 9960 осіб, сільське населення - 4868 осіб.

Розподіл населення в громаді по населених пунктах наведено нижче в таблиці.

Таблиця 2.3

Назва населеного пункту	Чисельність населення станом на 1 січня 2023 р.	Назва населеного пункту	Чисельність населення станом на 1 січня 2023 р.
м.Мала Виска	11 265	с.Новомиколаївка	30

7

https://www.mvyskarada.gov.ua/files/Soc_ekonomichnij_rozvitok/Zatverdgenya_strategiy_na_2017_2015.pdf

⁸ http://epl.org.ua/wp-content/uploads/2021/06/vidhody_tvarynnztva.pdf

с-ще Заповідне	182	с.Тарасівка	36
с.Краснопілка	339	с.Лозуватка	734
с-ще Вишневе	225	с.Димене	143
с.Паліївка	945	с.Мануйлівка	695
с.Веселе	27	с.Лутківка	198
с.Первомайське	348	с.Миролюбівка	623
с.Олександрівка	597	с.Червона Поляна	41

Захворюваність на туберкульоз збільшилася у порівнянні з відповідним періодом минулого року на 41,2% і становить 24,0 на 100 тис. населення (2021 рік – 17,0 на 100 тис). По Маловисківській ТГ ріст складає 74,0%. Вперше захворіло 9 осіб дорослого населення (2021 рік – 7 осіб) та 1 дитина з Маловисківської ТГ. Дитяча захворюваність становить 18,4 на 100 тис. дитячого населення. Виявляємість при профоглядах становить 30% (2021 рік – 43,0%). Відсоток занедбаних форм туберкульозу – 33,0%.

Найвища занедбаність по Маловисківській ТГ – 50,0%.Протягом 6 місяців 2022 року виявлено 50 випадків злоякісних новоутворень (121,4 на 100 тис. населення), що звано нижче минулорічних показників. Показник занедбаності склав 30%, по Маловисківській ТГ – 36%. Онкоогляди серед жінок Маловисківської ОТГ проведено 10,5%, що є вкрай незадовільним показником.

Кількість хворих на цукровий діабет – 180 осіб, з них 4 дітей.
 Нижче наведено відомості про розподіл населення згідно даних щодо соціально-економічного розивтку громади (<https://www.mviskarada.gov.ua/socio-economic-development-of-the-maloviskiv-community>)

Таблиця 2.4

Кількість населення		станом на 1 січня 2022	станом на 01.01.2021	2020 р	2019 р	2018 р
	Кількість всіх жителів ОТГ	14828	15325	13168	13354	13607
Вік	Середній вік мешканця	-	60	60	60	60
Густота населення	Кількість осіб на 1 кв. км	-	40	57	58	61
% зростання / зменшення населення за минулий рік	% зростання / зменшення населення за минулий рік	зменшення на 3,24%	16,4 (збільшення внаслідок приєднання територій)	1,4	1,9	1

Основним фактором зменшення населення в громаді станом до 24 лютого 2022 року було його природне скорочення. Чисельність постійного населення віком понад 60 років складає близько 21,3%. Природній приріст (скорочення) населення "- 253" особи згідно даних за 2020 рік.

Тобто в громаді складається загроза старіння населення. Скорочення економічно активного населення призводить до ще більшого зростання рівня навантаження на населення працездатного віку. За шкалою ООН старим

населення вважається тоді, коли частка людей у віці понад 65 р. становить більше 7%, а в громаді такий показник очевидно є вищим. Для громади, яке прагне розвиватися, такий сценарій є загрозливим. Окрім того є загроза через можливу міграцію населення через бойові дії на території країни. Докладна статистика на момент розроблення Звіту щодо еміграції та імміграції на території громади відсутня.

Найбільше населення зайняте в сфері сільського господарства, державного управління та торгівлі.⁹

Для здоров'я населення становлять потенційну загрозу промислові підприємства, які функціонують на території громади та поруч із нею. Аналіз залежності здоров'я населення від ступеня забруднення навколишнього середовища дозволив визначити рівні, при яких відзначаються ті чи інші порушення здоров'я. Встановлено, що при 1,5-2 кратному збільшенні ГДК хімічних речовин в атмосферному повітрі, реєструються достовірні зрушення імунологічних, біохімічних і фізіологічних параметрів організму людини. Статично значимі зрушення показників захворюваності (поширеності та тяжкості перебігу хвороби) реєструються при рівні забруднення, що перевищує допустимий в 2 - 3 рази (Кобець Г.П., Зінгер Ф.Х., Кальянов А.В. і ін., 1994). Подальше збільшення ступеня забруднення (в 4 і більше разів) обумовлює зміни показників захворюваності хронічними видами патології, а при 6-ти кратному і більшому перевищенні гігієнічних нормативів, відзначається збільшення частоти множинної і поєднаної патології.

Детальні локальні дані щодо стану здоров'я населення в громаді не надано.

2.7 Земельні ресурси та ґрунти

На основі аналізу відкритих джерел даних видно, що можливі наслідки для територій із природоохоронним статусом, такі як забруднення ґрунтів, поверхневих та ґрунтових вод внаслідок інтенсивної господарської діяльності. Можлива подальша евтрофікація водних об'єктів, спричинена міграцією хімічних речовин зі сільськогосподарських угідь, забруднення ґрунтів пестицидами.

---

⁹ <https://www.mvyskarada.gov.ua/socio-economic-development-of-the-maloviskiv-community>

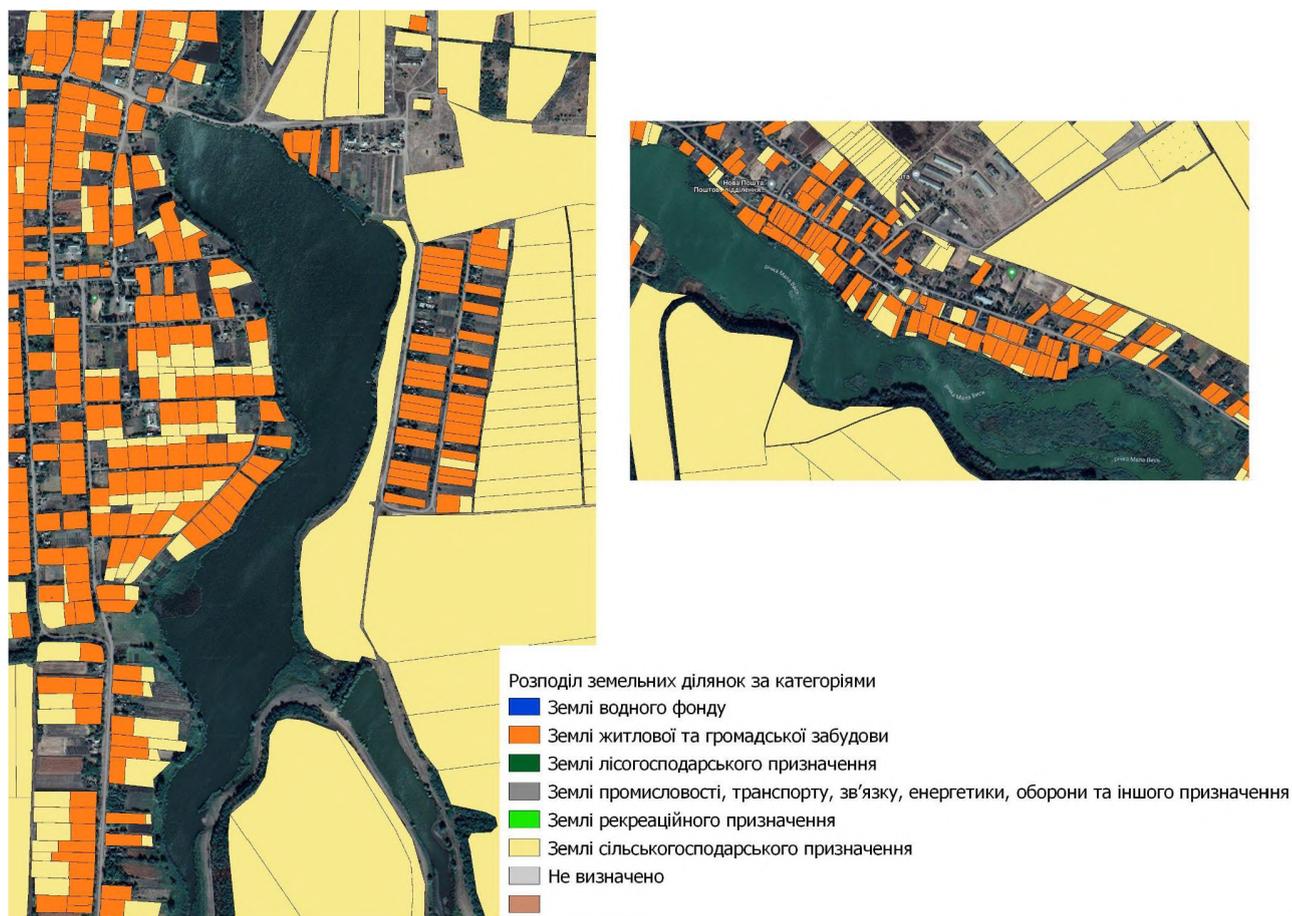

рис.2.12. Приклади ймовірних місць порушень ПЗС в межах громади

Зауважимо, що згідно ВКУ ст. 89 прибережні захисні смуги є природоохоронною територією з режимом обмеженої господарської діяльності. У прибережних захисних смугах уздовж річок, навколо водойм та на островах забороняється: 1) розорювання земель (крім підготовки ґрунту для залуження і залісення), а також садівництво та городництво; 2) зберігання та застосування пестицидів і добрив; 3) влаштування літніх таборів для худоби; 4) будівництво будь-яких споруд (крім гідротехнічних, навігаційного призначення, гідрометричних та лінійних, а також інженерно-технічних і фортифікаційних споруд, огорож, прикордонних знаків, прикордонних просік, комунікацій), у тому числі баз відпочинку, дач, гаражів та стоянок автомобілів; 5) миття та обслуговування транспортних засобів і техніки; 6) влаштування звалищ сміття, гноєсховищ, накопичувачів рідких і твердих відходів виробництва, кладовищ, скотомогильників, полів фільтрації тощо; 7) випалювання сухої рослинності або її залишків з порушенням порядку, встановленого центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища. Об'єкти, що знаходяться у прибережній захисній смузі, можуть експлуатуватись, якщо при цьому не порушується її режим. Не придатні для експлуатації споруди, а також ті, що не відповідають встановленим режимам господарювання, підлягають винесенню з прибережних захисних смуг. У прибережних захисних смугах дозволяються реконструкція, реставрація та капітальний ремонт існуючих об'єктів.

Звертаємо увагу, на те що згідно ЗУ "Про охорону" ст. 47 забороняється розорювання схилів крутизною понад 7 градусів (крім ділянок для залуження, залісення та здійснення ґрунтозахисних заходів). На схилах крутизною від 3 до 7 градусів обмежується розміщення просапних культур, чорного пару тощо. В

перспективі при розробленні містобудівної документації, в тому числі комплексного плану громади, відповідні території мають бути визначені.

Загальна площа Маловисківська громади – 38402,89 га. Розподіл земель надано на територію Маловисківської МТГ та наведено нижче. Серед усіх категорій земель згідно наданих даних найбільшу площу займають сільосугіддя, а саме близько 84,96%.

Таблиця 2.5
 Структура земель Маловисківської МТГ

Назва	Площа, га	%
Загальна площа земель	38402,89	100
Сільськогосподарські землі, у тому числі:	32626,42	86
сільськогосподарські угіддя, з них:	32626,42	86
рілля	32626,42	77
багаторічні насадження	-	-
сіножаті	-	-
пасовища	-	-
під господарськими будівлями і дворами	-	0,6
під господарськими шляхами і прогонами	-	-
землі, які перебувають у стадії меліоративного будівництва та відновлення родючості	-	-
Землі лісогосподарського призначення, у тому числі:	2151,13	6
лісові землі	-	-
чагарники	-	-
Забудовані землі, у тому числі:	2931,35	6
землі житлової та громадської забудови	1812	0,6
землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення	1119,35	4
Землі рекреаційного призначення	127,31	0,4
Землі природно заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення	126,7	0,2
Землі оздоровчого призначення	0,61	0,03
Землі історико-культурного призначення	-	-

Відкриті заболочені землі	-	-
Води	566,68	1,2
Землі запасу	-	-

Основу економіки формують підприємства аграрного сектору: сільськогосподарські підприємства та підприємства переробної галузі, а також обслуговуючі організації. Підприємства спеціалізуються в основному на виробництві та переробці сільськогосподарської продукції, в галузевій структурі сільського господарства рослинництво становить 92%, тваринництво – 8 % (за даними Стратегії розвитку громади).

Підприємства тваринництва можуть виступати забрудниками ґрунтів, підземних та поверхневих вод¹⁰.

Землекористування в Маловисківській громаді супроводжується загрозою високого рівня розораності схилів земель, розширенням посівних площ просапних культур, нехтуванням науково обґрунтованими ґрунтозахисними сівозмінами, впровадженням індустриальних технологій вирощування сільськогосподарських культур, що викликає відчутне зменшення площ, зайнятих природними рослинними угрупованнями (луками, лісами, болотами) при одночасному збільшенні питомої ваги освоєних сільськогосподарських угідь, насамперед ріллі.

Застосування великих доз добрив може погіршити якість продукції, ґрунтових вод, що зумовлює забруднення близьких річок і водойм. Використання мінеральних добрив дало змогу певною мірою підвищити врожайність культур, однак подальше збільшення їх доз уже не сприятиме її зростанню, що буде пов'язано із зменшенням запасів гумусу в ґрунті.

Особливо небезпечне неправильне або надмірне використання пестицидів. Причому деяка їх частина трансформується, тобто виникають нові токсичні речовини (вторинна токсикація).

З іншої сторони, частина земельних ресурсів підпадає під антропогенний тиск від гірничо-видобувної промисловості. Територія громади знаходиться у зоні підвищеного радіологічного впливу (близькість підприємства Новокосянтинівська шахта ДП «Схід ГЗК») - видобування уранової руди. Шахта розташована в с. Олексіївка Маловисківського району Кіровоградської області. Відстань до м. Мала Виска близько 10 км.

Згідно Регіональної доповіді про стан довкілля в області є наступні проблеми: внаслідок постійного антропогенного впливу на сільськогосподарські землі зростають винос гумусу з родючого шару ґрунту та ерозійні процеси. Негативний баланс гумусу складає більше 3 ц з га. Причиною цього є те, що органічні та мінеральні добрива вносяться до ґрунту періодично і в недостатній кількості, збільшилися площі посіву культур, що виносять підвищену кількість поживних речовин з ґрунту, насамперед соняшника, який в останні роки займає 20 і більше відсотків посівних площ. Ці та інші факти порушення природоохоронного режиму використання сільськогосподарських земель ведуть до її деградації та мінералізації.

Розорюваність земель області складає 85,3 %. Вирощування культур інтенсивного мінерального живлення, зменшення внесення органічних добрив, поширення процесів ерозії призводить до від'ємного балансу гумусу в ґрунтах.

¹⁰ http://epl.org.ua/wp-content/uploads/2021/06/vidhody_tvarynnztva.pdf

Через ерозійні процеси площа ярів перевищує 3,5 тис. га, а площа деградованих та малопродуктивних земель склала 270 тис. га.

Зважаючи на це і враховуючи кліматичні особливості (часті відлиги, різка зміна температури під час весняного сніготанення, весняні суховії, зливовий характер опадів в талий період), а також знищення лісової та трав'янистої рослинності на крутосхилах, неправильне розміщення доріг та інших лінійних об'єктів на місцевості сприяють інтенсивному розвитку ерозійних процесів. Водна ерозія ґрунтів проявляється в усіх районах області на схилах, що перевищують ухил 0,5 градуса. Збереження на сьогодні високого рівня розораності угідь, в тому числі на схилах, при значному розширенні площі просапних культур та практично повного припинення виконання комплексу робіт по захисту ґрунтів призводить до розвитку небувалих ерозійних і деградаційно-руйнівних процесів, що створює загрозу економічній безпеці області.

2.8 Біорізноманіття

Рослинний світ¹¹. Рослинний світ Кіровоградщини є різноманітним. З південного заходу на північний схід територію області перетинає умовна межа між лісостеповою та степовою зонами. Саме цим і зумовлений неоднорідний світ рослин Кіровоградщини. Понад 70% лісостепової частини області розорано, ліси та лісонасадження займають лише 7,2% території області. Збереглися значні лісові масиви на вододілах – Чорний ліс, Нерубайський ліс та інше. Природна степова рослинність багата, різноманітна, зберігається на схилах річкових долин та балок, на узліссях. Досить добре збереглася лучна та болотна рослинність у заплавах річок. У лісостеповій частині області в заплавах менше відчувається вплив засолення, менше гранітних відслонень зі своєрідним рослинним світом. Степова зона з підвищеними місцевостями, почленованими яружно-балковими системами. Ліси і чагарники в степовій зоні зустрічаються в балках, у яких вони захищені від руйнівних степових вітрів. Орні землі складають у степовій зоні області понад 76% її території. В заплавах річок, де переважають лучна та болотна рослинність, сильніше, ніж у лісостепу, виявляється вплив засолення. Для степової зони характерна трав'яна степова рослинність. Рідкісні й зникаючі рослини: астрагал шерстистоквітковий, ковила волосиста, коручка болотна, любка дволиста, ірис злаколистий, ірис понтичний, ряска Буше, лілія лісова, підсніжник звичайний, сон великий, барвінок малий, валеріана лікарська, звіробій звичайний, конвалія звичайна, льон жовтий та ін.

Тваринний світ.

Тваринний світ Кіровоградщини, незважаючи на значну господарську освоєність території області, залишається відносно багатим. Цьому сприяє географічне положення даної території, яку з південного заходу на північний схід перетинає природна межа між лісостепом і степом. Із 413 видів наземних хребетних тварин, відомих для Дніпровсько-Бузького лісостепового зоогеографічного району (ссавців - 65 видів, птахів - 324, плазунів - 13, амфібій - 11), на території Кіровоградщини виявлено 368 видів, в тому числі: ссавців - 65, птахів - 279, плазунів - 13, амфібій - 11. Крім того, водойми області населяє 61 вид риб, з яких найбільш численними є представники ряду карпоподібних (35 видів). У Кіровоградській області нині зустрічаються 5 видів ссавців, 10 видів птахів і 8 видів комах, занесених до Європейського Червоного списку, що перебувають під загрозою зникнення у світовому масштабі. Зі 115 видів хребетних тварин, занесених до Червоної книги України, в межах Кіровоградщини зустрічаються 114

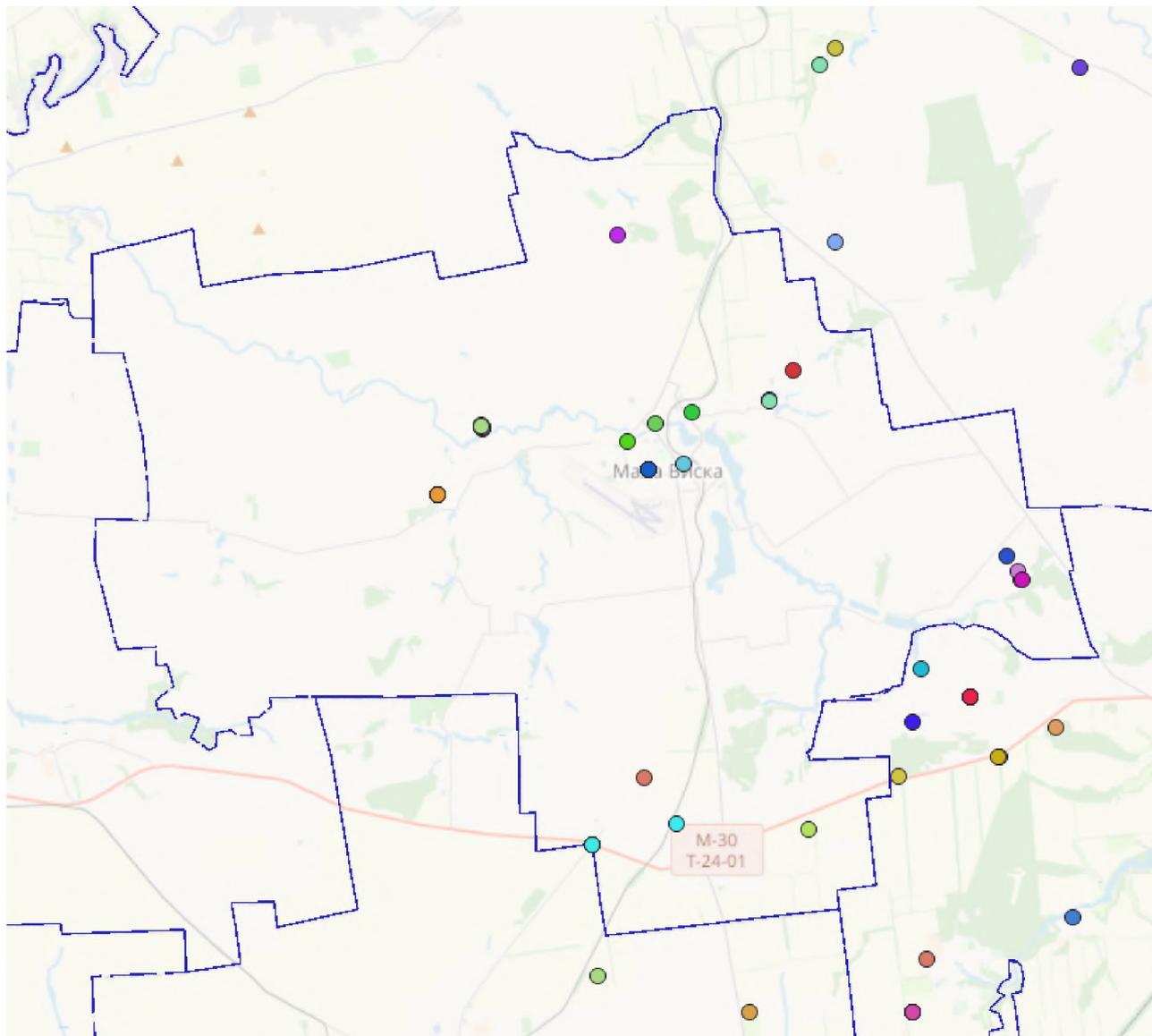
11

https://mepr.gov.ua/files/docs/eco_passport/2021/%D0%9A%D1%96%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%B4%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0%20%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BF%D0%B0%D1%81%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%82%20%D0%B7%D0%B0%202020%20%D1%80%D1%96%D0%BA.pdf

видів, у тому числі: 61 вид ссавців, 43 види птахів, 4 види плазунів, в основному зосереджених на природоохоронних територіях.

За даними GBIF — Глобальної інформаційної системи з біорізноманіття [<https://www.gbif.org/occurrence/download/0224788-220831081235567>].

на території біотопів Маловисківської громади зафіксовано наявність наступних тварин та рослин:

gbifID	Наукова назва	Широта	Довгота	Ким внесено
3960303016	<i>Saponaria officinalis</i> L.	48.652424	31.562147	
3959870701	<i>Ajuga genevensis</i> L.	48.655802	31.643912	
3959377362	<i>Lamium amplexicaule</i> L.	48.651833	31.562733	
3957725193	<i>Phacelia tanacetifolia</i> Benth.	48.47566	31.530014	
3957454231	<i>Phacelia tanacetifolia</i> Benth.	48.47566	31.530014	
3957423590	<i>Stachys byzantina</i> K.Koch	48.642378	31.640615	
3954426931	<i>Ballota nigra</i> L.	48.651306	31.562681	
3954224921	<i>Asperugo procumbens</i> L.	48.651882	31.562185	
3953294581	<i>Ballota nigra</i> L.	48.651892	31.562572	
3953294562	<i>Ballota nigra</i> L.	48.651892	31.562572	
3952868544	<i>Artemisia absinthium</i> L.	48.647999	31.618988	
3952290715	<i>Ambrosia artemisiifolia</i> L.	48.651978	31.561993	
3888694991	<i>Stipa capillata</i> L.	48.438187	31.49625	Жуленко К. В.

3888694755	<i>Stipa pennata</i> L.	48.437081	31.49907	Жуленко К. В.
3888692481	<i>Dianthus hypanicus</i> Andrz.	48.43552	31.499075	Жуленко К. В.
3888692480	<i>Dianthus hypanicus</i> Andrz.	48.457261	31.629486	Жуленко К. В.
3888692453	<i>Clematis integrifolia</i> L.	48.457239	31.629095	Жуленко К. В.
3888692396	<i>Iris pontica</i> Zapal.	48.433424	31.500207	Жуленко К. В.
3765917364	<i>Ciconia nigra</i> (Linnaeus, 1758)	48.58911	31.7334	
3760364415	<i>Stipa capillata</i>	48.435844	31.498915	Oleksandr Shynder
3760305367	<i>Iris pontica</i>	48.43556	31.499057	Oleksandr Shynder
3760286351	<i>Cotinus coggygia</i>	48.433087	31.500835	Oleksandr Shynder
3759787409	<i>Populus nigra italica</i>	48.438382	31.499539	Oleksandr Shynder
3759787408	<i>Atriplex prostrata latifolia</i>	48.435891	31.50035	Oleksandr Shynder
3759748371	<i>Fraxinus pennsylvanica</i>	48.439282	31.496907	Oleksandr Shynder
3759735427	<i>Bidens tripartita</i>	48.435893	31.50036	Oleksandr Shynder
3759697377	<i>Phragmites australis altissimus</i>	48.435913	31.500321	Oleksandr Shynder
3759697376	<i>Cornus sanguinea australis</i>	48.435849	31.500319	Oleksandr Shynder
3759629337	<i>Typha angustifolia</i>	48.435939	31.500313	Oleksandr Shynder
3759607350	<i>Phragmites australis altissimus</i>	48.435133	31.499933	Oleksandr Shynder
3759496352	<i>Dianthus hypanicus</i>	48.470211	31.490555	Oleksandr Shynder
3759482381	<i>Morus alba</i>	48.439687	31.496349	Oleksandr Shynder
3759390413	<i>Fraxinus pennsylvanica</i>	48.435725	31.499873	Oleksandr Shynder
3759267425	<i>Galatella villosa</i>	48.43284	31.500969	Oleksandr Shynder
3712001388	<i>Streptopelia turtur</i> (Linnaeus, 1758)	48.459202	31.634839	Zhulenko K. V.
3712001387	<i>Saxicola rubetra</i> (Linnaeus, 1758)	48.453311	31.627973	Zhulenko K. V.
3712001316	<i>Merops apiaster</i> Linnaeus, 1758	48.454684	31.629905	Zhulenko K. V.
3712001315	<i>Circus aeruginosus</i> (Linnaeus, 1758)	48.456057	31.632823	Zhulenko K. V.
3712001314	<i>Hirundo rustica</i> Linnaeus, 1758	48.447178	31.495236	Zhulenko K. V.
3712001313	<i>Ixobrychus minutus</i> (Linnaeus, 1766)	48.447178	31.495236	Zhulenko K. V.
3712001312	<i>Tadorna ferruginea</i> (Pallas, 1764)	48.452836	31.495938	Zhulenko K. V.
3712001311	<i>Larus cachinnans</i> Pallas, 1811	48.462438	31.500444	Zhulenko K. V.
3711658230	<i>Herniaria besseri</i> Fisch. ex Hornem.	48.438161	31.497968	Zhulenko K.V.
3711658225	<i>Helichrysum arenarium</i> (L.) Moench	48.438161	31.497968	Zhulenko K.V.
3711658222	<i>Koeleria cristata</i> Kar. & Kir.	48.438161	31.497968	Zhulenko K.V.
3711658221	<i>Hypericum perforatum</i> L.	48.438161	31.497968	Zhulenko K.V.
3711658220	<i>Medicago falcata</i> L.	48.438161	31.497968	Zhulenko K.V.
3711658215	<i>Lamium amplexicaule</i> L.	48.438161	31.497968	Zhulenko K.V.
3711658212	<i>Plantago media</i> L.	48.438161	31.497968	Zhulenko K.V.
3711658209	<i>Salvia nemorosa</i> L.	48.438161	31.497968	Zhulenko K.V.
3711658208	<i>Myosotis micrantha</i> Pall. ex Lehm.	48.438161	31.497968	Zhulenko K.V.
3711658206	<i>Potentilla recta</i> L.	48.438161	31.497968	Zhulenko K.V.
3711658203	<i>Senecio jacobaea</i> Loscos & Pardo	48.438161	31.497968	Zhulenko K.V.
3711658196	<i>Seseli tortuosum</i> L.	48.438161	31.497968	Zhulenko K.V.
3711658194	<i>Senecio vernalis</i> Waldst. & Kit.	48.438161	31.497968	Zhulenko K.V.
3711658191	<i>Stipa pennata</i> L.	48.438161	31.497968	Zhulenko K.V.
3711658189	<i>Sideritis comosa</i> (Rochel ex Benth.) Stankov	48.438161	31.497968	Zhulenko K.V.
3711658185	<i>Trifolium arvense</i> L.	48.438161	31.497968	Zhulenko K.V.
3711658184	<i>Thymus marschallianus</i> Willd.	48.438161	31.497968	Zhulenko K.V.
3711658180	<i>Veronica jacquinii</i> Baumg.	48.438161	31.497968	Zhulenko K.V.
3711658179	<i>Veronica spicata</i> L.	48.438161	31.497968	Zhulenko K.V.
3711658177	<i>Verbascum lychnitis</i> L.	48.438161	31.497968	Zhulenko K.V.
3711658167	<i>Achillea setacea</i> Waldst. & Kit.	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711658166	<i>Vicia tetrasperma</i> (L.) Schreb.	48.438161	31.497968	Zhulenko K.V.
3711658164	<i>Arenaria serpyllifolia</i> L.	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711658161	<i>Alyssum desertorum</i> Stapf	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711658159	<i>Bromopsis riparia</i> (Rehmann) Holub	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711658156	<i>Aster amellus</i> L.	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.

3711658152	<i>Convolvulus arvensis</i> L.	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711658150	<i>Eryngium campestre</i> L.	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711658149	<i>Erysimum diffusum</i> Ehrh.	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711658147	<i>Camelina microcarpa</i> Andr. ex DC.	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711658145	<i>Elytrigia intermedia</i> (Host) Nevski	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711658077	<i>Papaver rhoeas</i> L.	48.442683	31.496462	Zhulenko K.V.
3711658076	<i>Potentilla recta</i> L.	48.442683	31.496462	Zhulenko K.V.
3711658071	<i>Salvia nemorosa</i> L.	48.442683	31.496462	Zhulenko K.V.
3711658069	<i>Salvia austriaca</i> Jacq.	48.442683	31.496462	Zhulenko K.V.
3711658064	<i>Securigera varia</i> (L.) Lassen	48.442683	31.496462	Zhulenko K.V.
3711658057	<i>Senecio vernalis</i> Waldst. & Kit.	48.442683	31.496462	Zhulenko K.V.
3711658055	<i>Thymus marschallianus</i> Willd.	48.442683	31.496462	Zhulenko K.V.
3711658054	<i>Seseli tortuosum</i> L.	48.442683	31.496462	Zhulenko K.V.
3711658053	<i>Stachys recta</i> L.	48.442683	31.496462	Zhulenko K.V.
3711658052	<i>Vicia hirsuta</i> (L.) Gray	48.442683	31.496462	Zhulenko K.V.
3711658046	<i>Verbascum phoeniceum</i> L.	48.442683	31.496462	Zhulenko K.V.
3711657941	<i>Festuca rupicola</i> Heuff.	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711657939	<i>Euphorbia stepposa</i> Zoz ex Prokh.	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711657937	<i>Galium octonarium</i> (Klokov) Pobed.	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711657936	<i>Galatella villosa</i> (L.) Rchb.fil.	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711657931	<i>Nigella arvensis</i> L.	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711657929	<i>Koeleria cristata</i> Kar. & Kir.	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711657927	<i>Helichrysum arenarium</i> (L.) Moench	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711657925	<i>Medicago falcata</i> L.	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711657922	<i>Onobrychis arenaria</i> (Kit.) DC.	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711657918	<i>Oxytropis pilosa</i> (L.) DC.	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711657915	<i>Otites chersonensis</i> (Zapal.) Klokov	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711657913	<i>Poa angustifolia</i> L.	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711657911	<i>Pilosella officinarum</i> Vaill.	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711657908	<i>Senecio jacobaea</i> Loscos & Pardo	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711657905	<i>Potentilla recta</i> L.	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711657904	<i>Potentilla patula</i> Waldst. & Kit.	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711657901	<i>Salvia nemorosa</i> L.	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711657897	<i>Seseli tortuosum</i> L.	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711657894	<i>Senecio vernalis</i> Waldst. & Kit.	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711657890	<i>Stachys recta</i> L.	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711657886	<i>Thymus marschallianus</i> Willd.	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711657883	<i>Veronica spicata</i> L.	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711657882	<i>Teucrium chamaedrys</i> L.	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711657881	<i>Verbascum phoeniceum</i> L.	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711657876	<i>Vincetoxicum hirundinaria</i> Medik.	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711657872	<i>Vicia hirsuta</i> (L.) Gray	48.440783	31.498059	Zhulenko K.V.
3711657870	<i>Arenaria serpyllifolia</i> L.	48.442683	31.496462	Zhulenko K.V.
3711657866	<i>Anthemis tinctoria</i> L.	48.442683	31.496462	Zhulenko K.V.
3711657864	<i>Artemisia austriaca</i> Jacq.	48.442683	31.496462	Zhulenko K.V.
3711657863	<i>Bromopsis riparia</i> (Rehmann) Holub	48.442683	31.496462	Zhulenko K.V.
3711657855	<i>Astragalus onobrychis</i> L.	48.442683	31.496462	Zhulenko K.V.
3711657854	<i>Buglossoides arvensis</i> (L.) I.M.Johnst.	48.442683	31.496462	Zhulenko K.V.
3711657852	<i>Convolvulus arvensis</i> L.	48.442683	31.496462	Zhulenko K.V.
3711657849	<i>Eryngium campestre</i> L.	48.442683	31.496462	Zhulenko K.V.
3711657848	<i>Elytrigia intermedia</i> (Host) Nevski	48.442683	31.496462	Zhulenko K.V.
3711657843	<i>Festuca valesiaca</i> Schleich. ex Gaudin	48.442683	31.496462	Zhulenko K.V.
3711657839	<i>Euphorbia stepposa</i> Zoz ex Prokh.	48.442683	31.496462	Zhulenko K.V.
3711657835	<i>Holosteum umbellatum</i> L.	48.442683	31.496462	Zhulenko K.V.
3711657834	<i>Koeleria cristata</i> Kar. & Kir.	48.442683	31.496462	Zhulenko K.V.

3711657831	<i>Galium octonarium</i> (Klokov) Pobed.	48.442683	31.496462	Zhulenko K.V.
3711657830	<i>Lathyrus tuberosus</i> L.	48.442683	31.496462	Zhulenko K.V.
3711657828	<i>Lamium amplexicaule</i> L.	48.442683	31.496462	Zhulenko K.V.
3711657826	<i>Nigella arvensis</i> L.	48.442683	31.496462	Zhulenko K.V.
3711657824	<i>Medicago falcata</i> L.	48.442683	31.496462	Zhulenko K.V.
3711656732	<i>Convolvulus arvensis</i> L.	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656728	<i>Elytrigia intermedia</i> (Host) Nevski	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656727	<i>Bromopsis riparia</i> (Rehmann) Holub	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656724	<i>Cynoglossum officinale</i> L.	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656721	<i>Euphorbia stepposa</i> Zoz ex Prokh.	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656720	<i>Eryngium campestre</i> L.	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656719	<i>Festuca valesiaca</i> Schleich. ex Gaudin	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656715	<i>Galium verum</i> L.	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656712	<i>Fumaria officinalis</i> L.	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656710	<i>Helichrysum arenarium</i> (L.) Moench	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656709	<i>Hypericum perforatum</i> L.	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656706	<i>Medicago falcata</i> L.	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656703	<i>Koeleria cristata</i> Kar. & Kir.	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656701	<i>Nonea pulla</i> (L.) DC.	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656697	<i>Onopordum acanthium</i> L.	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656695	<i>Nigella arvensis</i> L.	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656691	<i>Onobrychis arenaria</i> (Kit.) DC.	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656684	<i>Plantago lanceolata</i> L.	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656683	<i>Poa angustifolia</i> L.	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656682	<i>Poa compressa</i> L.	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656678	<i>Potentilla patula</i> Waldst. & Kit.	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656677	<i>Potentilla incana</i> G.Gaertn., B.Mey. & Scherb.	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656674	<i>Salvia nemorosa</i> L.	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656671	<i>Senecio jacobaea</i> Loscos & Pardo	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656666	<i>Senecio vernalis</i> Waldst. & Kit.	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656665	<i>Seseli tortuosum</i> L.	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656661	<i>Stipa capillata</i> L.	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656654	<i>Verbascum lychnitis</i> L.	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656652	<i>Verbascum densiflorum</i> Bertol.	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656651	<i>Veronica jacquinii</i> Baumg.	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656648	<i>Verbascum phoeniceum</i> L.	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656647	<i>Vicia tetrasperma</i> (L.) Schreb.	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656641	<i>Veronica spicata</i> L.	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656635	<i>Viola hirta</i> L.	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656590	<i>Bromopsis riparia</i> (Rehmann) Holub	48.433419	31.500208	Zhulenko K.V.
3711656581	<i>Achillea setacea</i> Waldst. & Kit.	48.433419	31.500208	Zhulenko K.V.
3711656575	<i>Arenaria serpyllifolia</i> L.	48.433419	31.500208	Zhulenko K.V.
3711656570	<i>Convolvulus arvensis</i> L.	48.433419	31.500208	Zhulenko K.V.
3711656568	<i>Buglossoides arvensis</i> (L.) I.M.Johnst.	48.433419	31.500208	Zhulenko K.V.
3711656567	<i>Elytrigia intermedia</i> (Host) Nevski	48.433419	31.500208	Zhulenko K.V.
3711656566	<i>Cynoglossum officinale</i> L.	48.433419	31.500208	Zhulenko K.V.
3711656560	<i>Eremogone biebersteinii</i> (Schltdl.) Holub	48.433419	31.500208	Zhulenko K.V.
3711656558	<i>Galium verum</i> L.	48.433419	31.500208	Zhulenko K.V.
3711656555	<i>Hypericum perforatum</i> L.	48.433419	31.500208	Zhulenko K.V.
3711656552	<i>Festuca valesiaca</i> Schleich. ex Gaudin	48.433419	31.500208	Zhulenko K.V.
3711656547	<i>Holosteum umbellatum</i> L.	48.433419	31.500208	Zhulenko K.V.
3711656546	<i>Medicago falcata</i> L.	48.433419	31.500208	Zhulenko K.V.
3711656543	<i>Iris pontica</i> Zapal.	48.433419	31.500208	Zhulenko K.V.
3711656539	<i>Potentilla patula</i> Waldst. & Kit.	48.433419	31.500208	Zhulenko K.V.
3711656538	<i>Phlomis pungens</i> Willd.	48.433419	31.500208	Zhulenko K.V.

3711656536	<i>Ranunculus illyricus</i> L.	48.433419	31.500208	Zhulenko K.V.
3711656530	<i>Salvia nutans</i> L.	48.433419	31.500208	Zhulenko K.V.
3711656529	<i>Salvia austriaca</i> Jacq.	48.433419	31.500208	Zhulenko K.V.
3711656523	<i>Senecio vernalis</i> Waldst. & Kit.	48.433419	31.500208	Zhulenko K.V.
3711656522	<i>Seseli tortuosum</i> L.	48.433419	31.500208	Zhulenko K.V.
3711656519	<i>Thalictrum minus</i> L.	48.433419	31.500208	Zhulenko K.V.
3711656517	<i>Steris viscaria</i> (L.) Raf.	48.433419	31.500208	Zhulenko K.V.
3711656511	<i>Veronica arvensis</i> L.	48.433419	31.500208	Zhulenko K.V.
3711656510	<i>Thesium arvense</i> Horv.	48.433419	31.500208	Zhulenko K.V.
3711656509	<i>Veronica jacquinii</i> Baumg.	48.433419	31.500208	Zhulenko K.V.
3711656508	<i>Achillea collina</i> (Wirtg.) Becker ex Rchb.	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656501	<i>Alyssum desertorum</i> Stapf	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656498	<i>Arenaria serpyllifolia</i> L.	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711656497	<i>Anisantha tectorum</i> (L.) Nevski	48.43821	31.49623	Zhulenko K.V.
3711655949	<i>Ajuga genevensis</i> L.	48.438161	31.497968	Zhulenko K.V.
3711655948	<i>Astragalus onobrychis</i> L.	48.438161	31.497968	Zhulenko K.V.
3711655947	<i>Agrimonia eupatoria</i> L.	48.438161	31.497968	Zhulenko K.V.
3711655946	<i>Arenaria serpyllifolia</i> L.	48.438161	31.497968	Zhulenko K.V.
3711655944	<i>Erophila verna</i> (L.) Chevall.	48.438161	31.497968	Zhulenko K.V.
3711655941	<i>Elytrigia intermedia</i> (Host) Nevski	48.438161	31.497968	Zhulenko K.V.
3711655938	<i>Erysimum diffusum</i> Ehrh.	48.438161	31.497968	Zhulenko K.V.
3711655935	<i>Eryngium campestre</i> L.	48.438161	31.497968	Zhulenko K.V.
3711655730	<i>Galium verum</i> L.	48.438161	31.497968	Zhulenko K.V.
3711655723	<i>Festuca valesiaca</i> Schleich. ex Gaudin	48.438161	31.497968	Zhulenko K.V.
3711653804	<i>Seseli tortuosum</i> L.	48.457937	31.634117	Zhulenko K.V.
3711653803	<i>Trifolium arvense</i> L.	48.457937	31.634117	Zhulenko K.V.
3711653801	<i>Alopecurus arundinaceus</i> Poir.	48.457236	31.629094	Zhulenko K.V.
3711653800	<i>Tragopogon major</i> Jacq.	48.457937	31.634117	Zhulenko K.V.
3711653797	<i>Veronica jacquinii</i> Baumg.	48.457937	31.634117	Zhulenko K.V.
3711653795	<i>Vicia tetrasperma</i> (L.) Schreb.	48.457937	31.634117	Zhulenko K.V.
3711653794	<i>Agrimonia eupatoria</i> L.	48.457236	31.629094	Zhulenko K.V.
3711653790	<i>Elytrigia repens</i> (L.) Nevski	48.457236	31.629094	Zhulenko K.V.
3711653789	<i>Carex acutiformis</i> Ehrh.	48.457236	31.629094	Zhulenko K.V.
3711653787	<i>Artemisia vulgaris</i> L.	48.457236	31.629094	Zhulenko K.V.
3711653786	<i>Clematis integrifolia</i> L.	48.457236	31.629094	Zhulenko K.V.
3711653783	<i>Euphorbia agraria</i> M.Bieb.	48.457236	31.629094	Zhulenko K.V.
3711653781	<i>Falcaria vulgaris</i> Bernh.	48.457236	31.629094	Zhulenko K.V.
3711653779	<i>Filipendula vulgaris</i> Moench	48.457236	31.629094	Zhulenko K.V.
3711653777	<i>Galium verum</i> L.	48.457236	31.629094	Zhulenko K.V.
3711653771	<i>Fragaria viridis</i> Duchesne	48.457236	31.629094	Zhulenko K.V.
3711653768	<i>Heracleum sphondylium</i> L.	48.457236	31.629094	Zhulenko K.V.
3711653767	<i>Lathyrus tuberosus</i> L.	48.457236	31.629094	Zhulenko K.V.
3711653764	<i>Torilis japonica</i> (Houtt.) DC.	48.457236	31.629094	Zhulenko K.V.
3711653763	<i>Ranunculus illyricus</i> L.	48.457236	31.629094	Zhulenko K.V.
3711653755	<i>Vincetoxicum hirundinaria</i> Medik.	48.457236	31.629094	Zhulenko K.V.
3711653753	<i>Agrimonia eupatoria</i> L.	48.456737	31.629873	Zhulenko K.V.
3711653752	<i>Achillea collina</i> (Wirtg.) Becker ex Rchb.	48.456737	31.629873	Zhulenko K.V.
3711653747	<i>Astragalus onobrychis</i> L.	48.456737	31.629873	Zhulenko K.V.
3711653745	<i>Alyssum desertorum</i> Stapf	48.456737	31.629873	Zhulenko K.V.
3711653743	<i>Elytrigia repens</i> (L.) Nevski	48.456737	31.629873	Zhulenko K.V.
3711653740	<i>Euphorbia stepposa</i> Zoz ex Prokh.	48.456737	31.629873	Zhulenko K.V.
3711653739	<i>Cynoglossum officinale</i> L.	48.456737	31.629873	Zhulenko K.V.
3711653734	<i>Eryngium campestre</i> L.	48.456737	31.629873	Zhulenko K.V.
3711653731	<i>Festuca rupicola</i> Heuff.	48.456737	31.629873	Zhulenko K.V.
3711653725	<i>Galium octonarium</i> (Klokov) Pobed.	48.456737	31.629873	Zhulenko K.V.

3711653723	Filipendula vulgaris Moench	48.456737	31.629873	Zhulenko K.V.
3711653722	Hieracium umbellatum L.	48.456737	31.629873	Zhulenko K.V.
3711653718	Galium verum L.	48.456737	31.629873	Zhulenko K.V.
3711653715	Hypericum perforatum L.	48.456737	31.629873	Zhulenko K.V.
3711653712	Koeleria cristata Kar. & Kir.	48.456737	31.629873	Zhulenko K.V.
3711653711	Medicago minima (L.) Bartal.	48.456737	31.629873	Zhulenko K.V.
3711653707	Lathyrus tuberosus L.	48.456737	31.629873	Zhulenko K.V.
3711653704	Phlomis pungens Willd.	48.456737	31.629873	Zhulenko K.V.
3711653703	Oxytropis pilosa (L.) DC.	48.456737	31.629873	Zhulenko K.V.
3711653697	Pilosella echioides (Lumn.) F.W.Schultz & Sch.Bip.	48.456737	31.629873	Zhulenko K.V.
3711653696	Pilosella officinarum Vaill.	48.456737	31.629873	Zhulenko K.V.
3711653694	Plantago media L.	48.456737	31.629873	Zhulenko K.V.
3711653660	Achillea collina (Wirtg.) Becker ex Rchb.	48.457937	31.634117	Zhulenko K.V.
3711653657	Ajuga genevensis L.	48.457937	31.634117	Zhulenko K.V.
3711653654	Agrimonia eupatoria L.	48.457937	31.634117	Zhulenko K.V.
3711653652	Artemisia absinthium L.	48.457937	31.634117	Zhulenko K.V.
3711653650	Arenaria serpyllifolia L.	48.457937	31.634117	Zhulenko K.V.
3711653649	Cirsium vulgare (Savi) Ten.	48.457937	31.634117	Zhulenko K.V.
3711653646	Elytrigia intermedia (Host) Nevski	48.457937	31.634117	Zhulenko K.V.
3711653644	Artemisia austriaca Jacq.	48.457937	31.634117	Zhulenko K.V.
3711653642	Convolvulus arvensis L.	48.457937	31.634117	Zhulenko K.V.
3711653641	Cynoglossum officinale L.	48.457937	31.634117	Zhulenko K.V.
3711653636	Festuca rupicola Heuff.	48.457937	31.634117	Zhulenko K.V.
3711653635	Euphorbia seguieriana Neck.	48.457937	31.634117	Zhulenko K.V.
3711653633	Otites chersonensis (Zapal.) Klokov	48.457937	31.634117	Zhulenko K.V.
3711653632	Koeleria cristata Kar. & Kir.	48.457937	31.634117	Zhulenko K.V.
3711653631	Poa angustifolia L.	48.457937	31.634117	Zhulenko K.V.
3711653628	Pilosella officinarum Vaill.	48.457937	31.634117	Zhulenko K.V.
3711653627	Senecio jacobaea Loscos & Pardo	48.457937	31.634117	Zhulenko K.V.
3711653623	Potentilla argentea L.	48.457937	31.634117	Zhulenko K.V.
3711653470	Salvia nemorosa L.	48.456737	31.629873	Zhulenko K.V.
3711653468	Potentilla reptans L.	48.456737	31.629873	Zhulenko K.V.
3711653467	Seseli tortuosum L.	48.456737	31.629873	Zhulenko K.V.
3711653461	Senecio jacobaea Loscos & Pardo	48.456737	31.629873	Zhulenko K.V.
3711653457	Trifolium montanum L.	48.456737	31.629873	Zhulenko K.V.
3711653455	Trifolium alpestre L.	48.456737	31.629873	Zhulenko K.V.
3711653454	Veronica jacquinii Baumg.	48.456737	31.629873	Zhulenko K.V.
3711653443	Cynoglossum officinale L.	48.447904	31.629789	Zhulenko K.V.
3711653442	Allium paczoskianum Tuzson	48.447904	31.629789	Zhulenko K.V.
3711653441	Centaurea diffusa Lam.	48.447904	31.629789	Zhulenko K.V.
3711653440	Vincetoxicum hirundinaria Medik.	48.456737	31.629873	Zhulenko K.V.
3711653438	Festuca valesiaca Schleich. ex Gaudin	48.447904	31.629789	Zhulenko K.V.
3711653435	Erophila verna (L.) Chevall.	48.447904	31.629789	Zhulenko K.V.
3711653432	Hypericum perforatum L.	48.447904	31.629789	Zhulenko K.V.
3711653428	Lactuca serriola L.	48.447904	31.629789	Zhulenko K.V.
3711653426	Myosotis micrantha Pall. ex Lehm.	48.447904	31.629789	Zhulenko K.V.
3711653425	Lamium amplexicaule L.	48.447904	31.629789	Zhulenko K.V.
3711653414	Pilosella officinarum Vaill.	48.447904	31.629789	Zhulenko K.V.
3711653412	Potentilla incana G.Gaertn., B.Mey. & Scherb.	48.447904	31.629789	Zhulenko K.V.
3711653411	Poa bulbosa L.	48.447904	31.629789	Zhulenko K.V.
3711653409	Scleranthus annuus L.	48.447904	31.629789	Zhulenko K.V.
3711653408	Ranunculus illyricus L.	48.447904	31.629789	Zhulenko K.V.
3711653404	Trifolium arvense L.	48.447904	31.629789	Zhulenko K.V.
3711653402	Senecio vernalis Waldst. & Kit.	48.447904	31.629789	Zhulenko K.V.
3711653397	Vicia hirsuta (L.) Gray	48.447904	31.629789	Zhulenko K.V.

3711653394	<i>Veronica dillenii</i> Crantz	48.447904	31.629789	Zhulenko K.V.
3711653387	<i>Vicia tetrasperma</i> (L.) Schreb.	48.447904	31.629789	Zhulenko K.V.
3711653060	<i>Agrostis capillaris</i> L.	48.456546	31.635042	Zhulenko K.V.
3711653059	<i>Viola matutina</i> Klokov	48.447904	31.629789	Zhulenko K.V.
3711653058	<i>Viola kitaibeliana</i> Schult.	48.447904	31.629789	Zhulenko K.V.
3711653055	<i>Carex acutiformis</i> Ehrh.	48.456546	31.635042	Zhulenko K.V.
3711653054	<i>Festuca arundinacea</i> Schreb.	48.456546	31.635042	Zhulenko K.V.
3711653053	<i>Bolboschoenus maritimus</i> (L.) Palla	48.456546	31.635042	Zhulenko K.V.
3711653049	<i>Eleocharis palustris</i> (L.) Roem. & Schult.	48.456546	31.635042	Zhulenko K.V.
3711653047	<i>Medicago minima</i> (L.) Bartal.	48.456546	31.635042	Zhulenko K.V.
3711653046	<i>Juncus articulatus</i> L.	48.456546	31.635042	Zhulenko K.V.
3711653042	<i>Plantago major</i> L.	48.456546	31.635042	Zhulenko K.V.
3711652913	<i>Poa pratensis</i> L.	48.456546	31.635042	Zhulenko K.V.
3711652911	<i>Rumex crispus</i> L.	48.456546	31.635042	Zhulenko K.V.
3711652910	<i>Poa palustris</i> L.	48.456546	31.635042	Zhulenko K.V.
3711652909	<i>Ranunculus sceleratus</i> L.	48.456546	31.635042	Zhulenko K.V.
3711652908	<i>Ranunculus repens</i> L.	48.456546	31.635042	Zhulenko K.V.
3711652904	<i>Rorippa palustris</i> (L.) Besser	48.456546	31.635042	Zhulenko K.V.
3711652902	<i>Trifolium pratense</i> L.	48.456546	31.635042	Zhulenko K.V.
3711652900	<i>Taraxacum erythrospermum</i> Andr. ex Besser	48.456546	31.635042	Zhulenko K.V.
3711652898	<i>Trifolium repens</i> L.	48.456546	31.635042	Zhulenko K.V.
3711652897	<i>Xanthium strumarium</i> L.	48.456546	31.635042	Zhulenko K.V.
3499745311	<i>Tragopogon dubius</i>	48.46056	31.541432	Лавріненко Катерина
3499626053	<i>Ranunculus illyricus</i>	48.447677	31.629678	Лавріненко Катерина
3499625084	<i>Phragmites australis</i>	48.447414	31.62841	Лавріненко Катерина
3499620194	<i>Streptopelia turtur</i>	48.459063	31.634535	Лавріненко Катерина
3499616234	<i>Vicia tenuifolia</i>	48.461195	31.542607	Лавріненко Катерина
3499611276	<i>Ixobrychus minutus</i>	48.447584	31.494784	Лавріненко Катерина
3499590983	<i>Tadorna ferruginea</i>	48.454831	31.494655	Лавріненко Катерина
3499588176	<i>Larus cachinnans</i>	48.47384	31.474443	Лавріненко Катерина
3499582929	<i>Hirundo rustica</i>	48.447749	31.495238	Лавріненко Катерина
3499531107	<i>Saxicola rubetra</i>	48.435295	31.49942	Лавріненко Катерина
3456290502	<i>Centaurea diffusa</i>	48.612308	31.77247	Oleksandr Shynder
3383971164	<i>Crataegus monogyna</i>	48.618497	31.766647	Polina Getman
3383949735	<i>Trifolium alpestre</i>	48.456415	31.631286	Лавріненко Катерина
3380581757	<i>Salvinia natans</i> (L.) All.	48.652709	31.629633	
3355031868	<i>Prunus spinosa</i>	48.614497	31.770928	Polina Getman
3355004902	<i>Cota tinctoria</i>	48.612312	31.772558	Denis Davydov
3327929522	<i>Euphorbia virgata</i>	48.566222	31.763987	Polina Getman
3314485784	<i>Papaver rhoeas</i>	48.566208	31.7634	Polina Getman
3314476805	<i>Euonymus europaeus</i>	48.574037	31.78585	Polina Getman
3314461786	<i>Helix pomatia</i>	48.561263	31.724697	Polina Getman
3314239821	<i>Lamium maculatum</i>	48.547578	31.689463	Polina Getman
3310753429	<i>Stipa capillata</i> L.	48.438187	31.49625	Kateryna Zhulenko
3310753384	<i>Stipa pennata</i> L.	48.437081	31.49907	Kateryna Zhulenko
3310753351	<i>Stipa pennata</i> L.	48.438193	31.497976	Kateryna Zhulenko
3310753337	<i>Clematis integrifolia</i> L.	48.456659	31.630825	Kateryna Zhulenko
3310753334	<i>Clematis integrifolia</i> L.	48.457239	31.629095	Kateryna Zhulenko
3310753333	<i>Dianthus hypanicus</i> Andr.	48.451001	31.62996	Kateryna Zhulenko
3310753332	<i>Dianthus hypanicus</i> Andr.	48.444634	31.493034	Kateryna Zhulenko
3310753331	<i>Dianthus hypanicus</i> Andr.	48.457261	31.629486	Kateryna Zhulenko
3310753326	<i>Dianthus hypanicus</i> Andr.	48.43552	31.499075	Kateryna Zhulenko
3310753325	<i>Dianthus hypanicus</i> Andr.	48.439287	31.496751	Kateryna Zhulenko
3310753322	<i>Iris pontica</i> Zapal.	48.433424	31.500207	Kateryna Zhulenko
3310753317	<i>Dianthus hypanicus</i> Andr.	48.549009	31.638291	Kateryna Zhulenko

3308885586	Mus musculus Linnaeus, 1758	48.641	31.627	
3308885584	Mus musculus Linnaeus, 1758	48.641	31.627	
3308885403	Mus musculus Linnaeus, 1758	48.641	31.627	
3308885402	Mus musculus Linnaeus, 1758	48.641	31.627	
3308885384	Mus musculus Linnaeus, 1758	48.641	31.627	
3308885382	Mus musculus Linnaeus, 1758	48.641	31.627	
3308885380	Mus musculus Linnaeus, 1758	48.641	31.627	
3308885378	Mus musculus Linnaeus, 1758	48.641	31.627	
3308885375	Mus musculus Linnaeus, 1758	48.659	31.674	
3308885374	Mus musculus Linnaeus, 1758	48.641	31.627	
3308885372	Apodemus agrarius (Pallas, 1771)	48.641	31.627	
3097095871	Acer negundo	48.561034	31.625399	Olena V. Vakarenko
3097078850	Ptelea trifoliata	48.486608	31.645379	Olena V. Vakarenko
3097057862	Rhamnus cathartica	48.575493	31.729959	Olena V. Vakarenko
3097034862	Robinia pseudoacacia	48.433044	31.736599	Olena V. Vakarenko
3097033868	Acer negundo	48.513744	31.735621	Olena V. Vakarenko
3097023842	Ambrosia artemisiifolia	48.50941	31.60722	Olena V. Vakarenko
3096986851	Ambrosia artemisiifolia	48.446881	31.610192	Olena V. Vakarenko
3027136989	Buteo rufinus (Cretzschmar, 1829)	48.744898	31.795388	
3023037654	Euphorbia seguierana Neck.	48.634375	31.544693	
3023037577	Bromopsis riparia (Rehmann) Holub	48.581793	31.752498	
3023036647	Elytrigia intermedia (Host) Nevski	48.634375	31.544693	
3023036569	Plantago media L.	48.581793	31.752498	
3023035646	Thymus marschallianus Willd.	48.634375	31.544693	
3023035645	Convolvulus arvensis L.	48.634375	31.544693	
3023035565	Phlomodoides tuberosa (L.) Moench	48.581793	31.752498	
3023035564	Adonis vernalis L.	48.581793	31.752498	
3023034650	Festuca valesiaca Gaudin	48.634375	31.544693	
3023034573	Polygala comosa Schkuhr	48.581793	31.752498	
3023034572	Centaurea diffusa Lam.	48.581793	31.752498	
3023033646	Eryngium campestre L.	48.634375	31.544693	
3023033567	Poa angustifolia L.	48.581793	31.752498	
3023033566	Bromopsis inermis (Leyss.) Holub	48.581793	31.752498	
3023032660	Hieracium pilosella L.	48.634375	31.544693	
3023032585	Polygala podolica DC.	48.581793	31.752498	
3023032584	Chamaecytisus ruthenicus (Fisch. ex Vorosch.) Klàsk.	48.581793	31.752498	
3023031662	Seseli tortuosum L.	48.634375	31.544693	
3023031661	Cerastium arvense L.	48.634375	31.544693	
3023031584	Medicago romanica Prodàn	48.581793	31.752498	
3023031583	Acinos arvensis (Lam.) Dandy	48.581793	31.752498	
3023030651	Tragopogon major Jacq.	48.634375	31.544693	
3023030650	Echium vulgare L.	48.634375	31.544693	
3023030571	Plantago lanceolata L.	48.581793	31.752498	
3023030570	Amoria montana (L.) Sojàk	48.581793	31.752498	
3023026650	Bromus squarrosus L.	48.634375	31.544693	
3023026570	Koeleria cristata (L.) Pers.	48.581793	31.752498	
3023026569	Achillea millefolium L.	48.581793	31.752498	
3023021663	Salvia nemorosa L.	48.634375	31.544693	
3023021662	Astragalus onobrychis L.	48.634375	31.544693	
3023021585	Knautia arvensis (L.) J.M. Coult.	48.581793	31.752498	
3022909655	Potentilla impolita Wahlenb.	48.634375	31.544693	
3022909575	Hieracium pilosella L.	48.581793	31.752498	
3022908661	Poa angustifolia L.	48.634375	31.544693	
3022908660	Artemisia austriaca Jacq.	48.634375	31.544693	

3022908582	<i>Galium octonarium</i> (Klokov) Soà	48.581793	31.752498	
3022906665	<i>Poa compressa</i> L.	48.634375	31.544693	
3022906664	<i>Astragalus austriacus</i> Jacq.	48.634375	31.544693	
3022906587	<i>Galium verum</i> L.	48.581793	31.752498	
3022905670	<i>Linum catharticum</i> L.	48.634375	31.544693	
3022905669	<i>Achillea millefolium</i> L.	48.634375	31.544693	
3022905595	<i>Silene exaltata</i> Friv.	48.581793	31.752498	
3022905594	<i>Euphorbia stepposa</i> Zoz ex Prokh.	48.581793	31.752498	
3022904669	<i>Plantago lanceolata</i> L.	48.634375	31.544693	
3022904668	<i>Ajuga genevensis</i> L.	48.634375	31.544693	
3022903665	<i>Medicago romanica</i> Prodàn	48.634375	31.544693	
3022903664	<i>Achillea nobilis</i> L.	48.634375	31.544693	
3022903588	<i>Festuca pratensis</i> Huds.	48.581793	31.752498	
3022902574	<i>Potentilla impolita</i> Wahlenb.	48.581793	31.752498	
3022902573	<i>Descurainia sophia</i> (L.) Webb ex Prantl	48.581793	31.752498	
3022900654	<i>Lathyrus tuberosus</i> L.	48.634375	31.544693	
3022900576	<i>Salvia nutans</i> L.	48.581793	31.752498	
3022900575	<i>Eryngium campestre</i> L.	48.581793	31.752498	
3022899665	<i>Koeleria cristata</i> (L.) Pers.	48.634375	31.544693	
3022899590	<i>Salvia nemorosa</i> L.	48.581793	31.752498	
3022899589	<i>Echium vulgare</i> L.	48.581793	31.752498	
3022896668	<i>Nonea pulla</i> DC.	48.634375	31.544693	
3022896667	<i>Agrimonia eupatoria</i> L.	48.634375	31.544693	
3022896590	<i>Festuca valesiaca</i> Gaudin	48.581793	31.752498	
3014588785	<i>Bellevalia sarmatica</i> (Pall. ex Georgi) Woronow	48.701667	31.615278	
3014584712	<i>Adonis vernalis</i> L.	48.745692	31.693992	
3014584225	<i>Adonis vernalis</i> L.	48.658611	31.674167	
3014567556	<i>Iris pontica</i> Zapal.	48.524444	31.792778	
2597547219	<i>Buglossoides incrassata</i> subsp. <i>splitgerberi</i> (Guss.) E. Zippel & Selvi	48.54361	31.605	J. Danihelka
2382593802	<i>Euphorbia virgultosa</i> Klokov	48.54361	31.605	J. Danihelka
2382590645	<i>Buglossoides incrassata</i> subsp. <i>splitgerberi</i> (Guss.) E. Zippel & Selvi	48.54361	31.605	J. Danihelka
2382590300	<i>Buglossoides incrassata</i> subsp. <i>splitgerberi</i> (Guss.) E. Zippel & Selvi	48.54361	31.605	J. Danihelka
1913844639	<i>Lanius minor</i>	48.5	31.73	
1913844636	<i>Melanocorypha calandra</i>	48.5	31.73	
1913844634	<i>Oriolus oriolus</i>	48.5	31.73	
1913844633	<i>Motacilla alba alba</i>	48.5	31.73	
1913844631	<i>Emberiza hortulana</i>	48.5	31.73	
1913844630	<i>Emberiza citrinella</i>	48.5	31.73	
1913844626	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	48.5	31.73	
1913844625	<i>Saxicola rubetra</i>	48.5	31.73	
1913844621	<i>Linaria cannabina</i>	48.5	31.73	
1913844618	<i>Alauda arvensis arvensis</i>	48.5	31.73	
1913844606	<i>Parus major</i>	48.5	31.73	
1913844594	<i>Anthus trivialis trivialis</i>	48.5	31.73	
1913844580	<i>Cyanistes caeruleus</i>	48.5	31.73	
1913844574	<i>Aegithalos caudatus caudatus</i>	48.5	31.73	
1913844573	<i>Emberiza citrinella</i>	48.5	31.73	
1913844572	<i>Lanius collurio</i>	48.5	31.73	
1913844549	<i>Chloris chloris</i>	48.5	31.73	
1589346104	<i>Calidris pugnax</i>	48.700001	31.700001	
1588590601	<i>Pandion haliaetus</i>	48.5	31.666666	
1274840105	<i>Bufo viridis</i> Laurenti, 1768	48.6667	31.6833	

43766189	Hirundo rustica	48.75	31.700001	
43765351	Hirundo rustica	48.459999	31.530001	

2.9 Природно-заповідний фонд, його функціональні та охоронні зони

На території Маловисківської громади знаходяться території, віднесені до природно - заповідного фонду, діяльність яких регулюється Законом України "Про природно-заповідний фонд", іншими документами що стосуються охорони довкілля. Схема розташування територій ПЗФ наведено на рисунку нижче (згідно даних Державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду - https://data.gov.ua/dataset/mepr_05?fbclid=IwAR3gWLvwrQ3uBwaDSmDkHU2beSlk-t8FSBXybxzHtiwlqTltQyrkdZKzaWA).

Відповідно до наданих даних Маловисківської МТГ на території громади знаходяться 5 об'єктів ПЗФ, характеристика яких подана нижче в таблиці.

Таблиця 2.6.

Перелік територій та об'єктів природно-заповідного фонду Маловисківської МТГ станом на 01.01.2022 року

	Назва об'єкта ПЗФ	Категорія, статус	Площа, га	Адміністративне розташування та місцезнаходження об'єкта ПЗФ	Назва підприємства, організації, установи-землекористувача (землевласника) у віданні якого знаходиться об'єкт ПЗФ	Законодавчий акт, яким створено (оголошено) даний об'єкт ПЗФ
1	"Краснопільська балка" (колишній Маловисківський район)	ландшафтний заказник місцевого значення	34,5	село Краснопілка Маловисківської міської ради	Маловисківська міська рада	Рішенням Кіровоградської обласної ради №71 від 11.10.1996р.
2	"Заплава Малої Вісі" (колишній Маловисківський район)	орнітологічний заказник місцевого значення	2,0	село Краснопілка Маловисківської міської ради	Маловисківська міська рада	Рішенням Кіровоградської обласної ради №71 від 11.10.96р.
3	"Бірзуловські горби" (колишній Маловисківський район)	комплексна пам'ятка природи місцевого значення	1,7	1 км на північ від селища Заповідне Маловисківської міської ради	Маловисківська міська рада	Рішенням Кіровоградського облвиконкому №233 від 09.06.1971 р.
4	"Оман високий" (колишній Маловисківський район)	ботанічна пам'ятка природи місцевого значення	2,0	південна околиця села Лутківка Маловисківської міської ради	Маловисківська міська рада	Рішенням Кіровоградської обласної ради №132 від 20.02.1998р.
5	"Витоки р. Малої Вісі" (колишній Маловисківський район)	ландшафтний заказник місцевого значення	2,5	0,5 км від села Лутківка Маловисківської міської ради	Маловисківська міська рада	Розпорядженням представника президента №55 від 01.07.1992р.
	Всього		42,70			

Площа громади складає - 38402,89 га, відповідно площа територій ПЗФ займає 0,11% (близько 42,7 га) всієї площі громади, що є вкрай низьким показником.

Зазначимо, що згідно Державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду -

https://data.gov.ua/dataset/mepr_05?fbclid=IwAR39WLvwrQ3uBwaDSmDkHU2beSlk-t8FSBXybxzHtiwlqTltQyrkdZKzaWA частково в межах громади знаходиться Заповідне урочище місцевого значення «Матвіїв яр». Невідповідність відомостей про місце розташування ПЗФ в різних реєстрах може призвести до негативного впливу на об'єкти природного-фонду та потенційно їх втрату.

Зауважимо, що згідно Закону України "Про ПЗФ" землі природно-заповідного фонду України, а також землі територій та об'єктів, що мають особливу екологічну, наукову, естетичну, господарську цінність і є відповідно до статті 6 цього Закону об'єктами комплексної охорони, належать до земель природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного або історико-культурного призначення. На землях природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного або історико-культурного призначення забороняється будь-яка діяльність, яка негативно впливає або може негативно впливати на стан природних та історико-культурних комплексів та об'єктів чи перешкоджає їх використанню за цільовим призначенням. На землях територій та об'єктів природно-заповідного фонду, які створюються в зоні відчуження та зоні безумовного (обов'язкового) відселення території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи, забороняється будь-яка діяльність, що не забезпечує режим радіаційної безпеки.

Межі територій та об'єктів природно-заповідного фонду встановлюються в натурі відповідно до законодавства. До встановлення меж територій та об'єктів природно-заповідного фонду в натурі їх межі визначаються відповідно до проектів створення територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

На використання земельної ділянки або її частини в межах природно-заповідного фонду може бути встановлено обмеження (обтяження) в обсязі, передбаченому законом або договором. Обмеження (обтяження) підлягає державній реєстрації і діє протягом строку, встановленого законом або договором. Завдані внаслідок обмеження (обтяження) у землекористуванні втрати відшкодовуються в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Збереження територій та об'єктів природно-заповідного фонду забезпечується шляхом: встановлення заповідного режиму; організації систематичних спостережень за станом заповідних природних комплексів та об'єктів; проведення комплексних досліджень з метою розробки наукових основ їх збереження та ефективного використання; додержання вимог щодо охорони територій та об'єктів природно-заповідного фонду під час здійснення господарської, управлінської та іншої діяльності, розробки проектної і проектно-планувальної документації, землевпорядкування, лісовпорядкування, здійснення оцінки впливу на довкілля; запровадження економічних важелів стимулювання їх охорони; здійснення державного та громадського контролю за додержанням режиму їх охорони та використання; встановлення підвищеної відповідальності за порушення режиму їх охорони та використання, а також за знищення та пошкодження заповідних природних комплексів та об'єктів; проведення широкого міжнародного співробітництва у цій сфері; проведення інших заходів з метою збереження територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

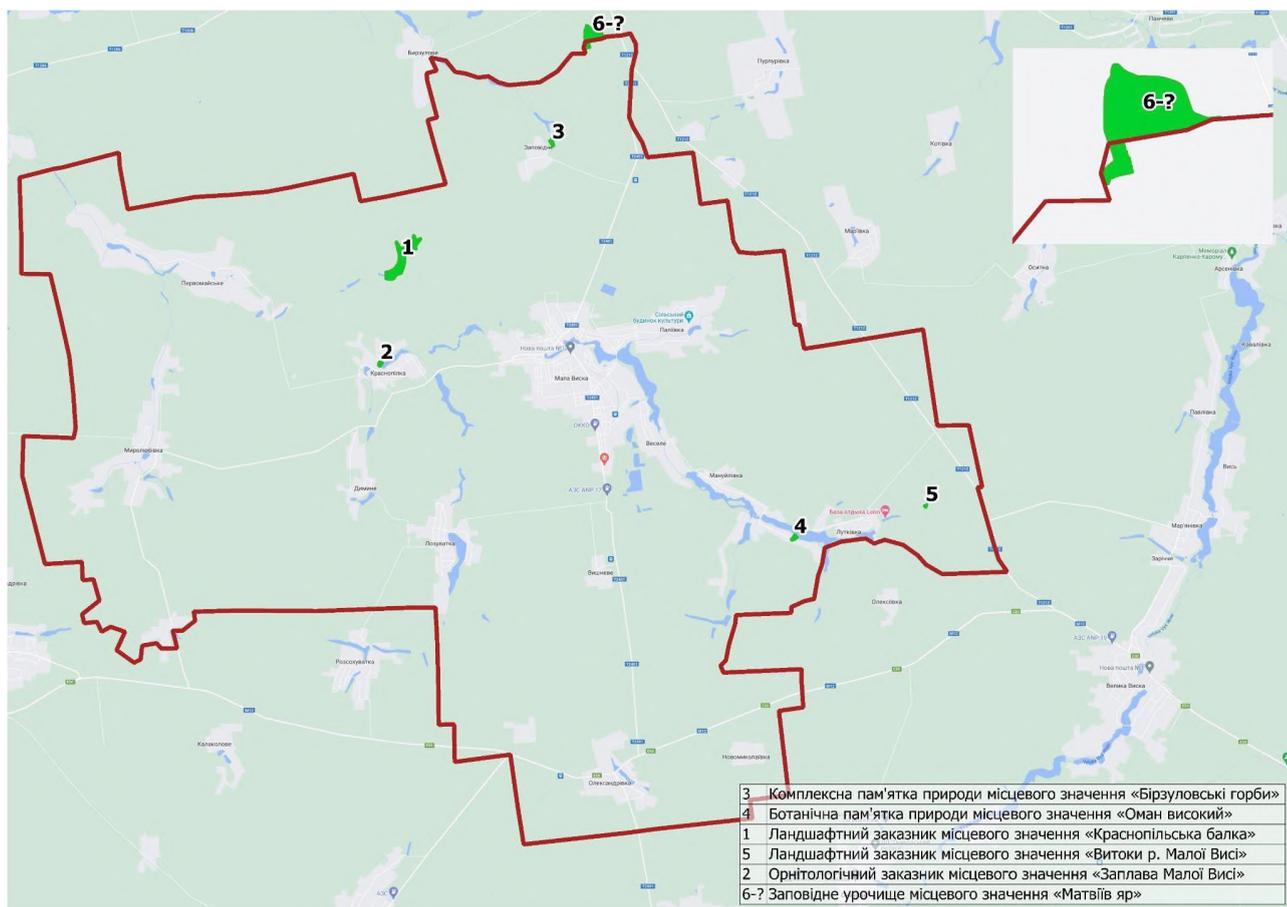

рис.2.13. Розташування територій ПЗФ на території Маловисківської громади згідно даних Державного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду -

https://data.gov.ua/dataset/mepr_05?fbclid=IwAR3oWl vwrQ3uBwaDSmDkHU2beSlk-t8FSBXybxzHtiwlaTltQvrkdZKzaWA

На основі аналізу відкритих даних про земельні ділянки (<https://kadastr.live/#5/48.43/32.77>) значна частина територій ПЗФ знаходяться в межах земельних ділянок з категорією "Землі сільськогосподарського призначення", діяльність на яких може потенційно призвести до знищення або принесення шкоди ПЗФ (див. рис. нижче). Такі відомості також мають бути уточнені, оскільки ситуація проаналізована на основі відкритих даних.

а)

б)

рис.2.14.

2.10 Землі лісового фонду

Згідно економічного профілю Маловисківської МТГ площа лісогосподарських земель складає 2151,13 га, тобто 6% всієї території громади.

2.11 Смарагдова мережа та водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, біосферні резервати програми ЮНЕСКО "Людина і біосфера", об'єкти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО

Через територію громади не проходять території Смарагдової мережі [<http://emerald.net.ua/>, <https://map.land.gov.ua/>], схема місцезрештування яких згідно даних Публічної кадастрової карти подано на рис. нижче.

Згідно даних сайту Рамського Бюро [<https://rsis.ramsar.org/ris/2387>] водно-болотні угіддя міжнародного значення на території Маловисківської громади відсутні.

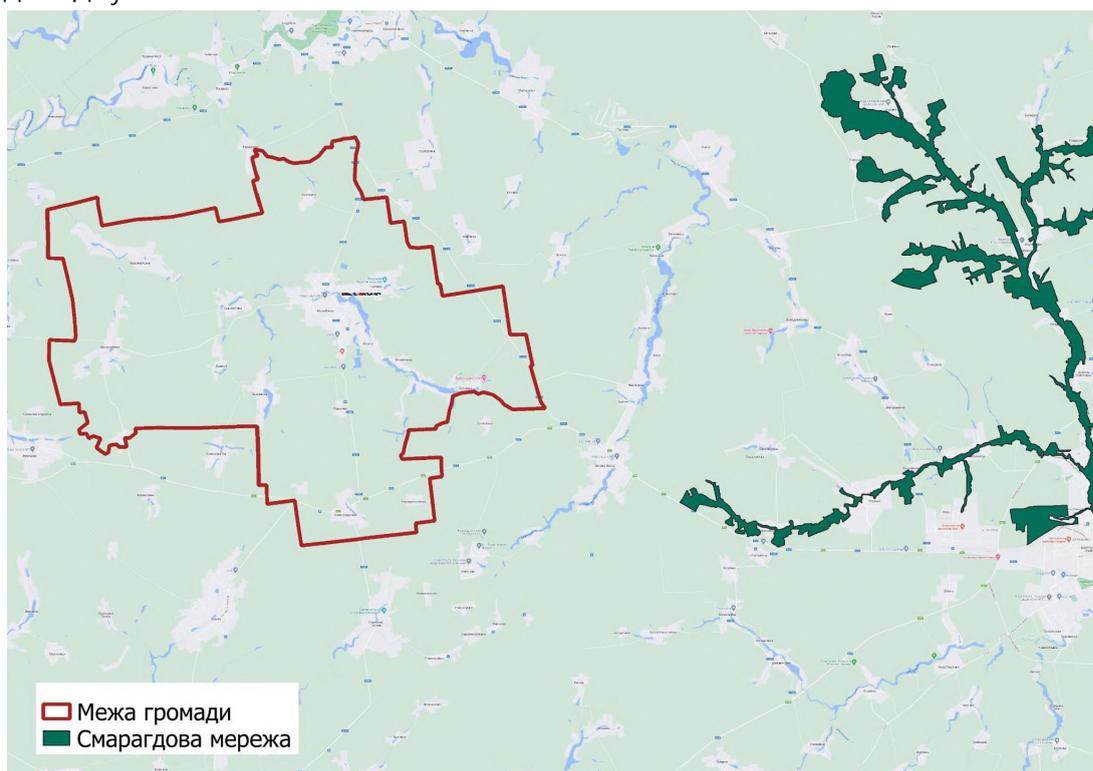

рис.2.15. Схема розташування територій Смарагдової мережі на території Маловисківської громади¹²

2.12 Екомережа

Схема локальної екомережі на громаду не розроблена. Згідно регіональної схеми екомережі на область [<https://oblrada.kr.ua/decission/2151/pro-zatverdzhennya-regionalnoi-shemi-ekologic-hnoi-merezhi-kirovogradskoi-oblasti-30-06-2017>] через територію громади не проходять регіональні центри.

2.13 Перспективні до заповідання території в межах громади

Створення територій та об'єктів ПЗФ регулюється ст.ст. 51 – 53 ЗУ «Про ПЗФ». Відповідно до ст. 51 цього Закону підготовка і подання клопотань про створення чи оголошення територій та об'єктів ПЗФ можуть здійснюватись державними та науковими установами, природоохоронними громадськими об'єднаннями або іншими організаціями та громадянами.

Докладні рекомендації щодо пошуку територій під ПЗФ підготовлено МБО "Екологія - Право - Людина"

[http://epl.org.ua/images/pdf/people/1767_EPL_Posibnyk_Fond_Zapovidnuk.pdf].

У виборі ділянок, перспективних для заповідання, варто керуватися Оселищною директивою та зважати на наявність існування на територіях видів флори та фауни, занесених до Червоної книги України. Важливо пам'ятати про роль природно-заповідної мережі у показниках сталого розвитку країни.

¹² Примітка. Межі громади взято із відкритих даних про АТУ - <https://atu.decentralization.gov.ua>, межі ПЗФ та Смарагдової мережі взято із даних Публічної кадастрової карти - <https://map.land.gov.ua>, межі населених пунктів взято із відкритих даних OSM - <https://www.openstreetmap.org/#map=6/48.538/31.157>

Так рекомендованими під ПЗФ можуть бути наступні території в межах громади (опираючись на рекомендації http://epl.org.ua/images/pdf/people/1767_EPL_Posibnyk_Fond_Zapovidnuk.pdf): природні ділянки, що можливо включити до складу існуючих територій природно-заповідного фонду; місця поширення видів рослин і тварин, занесених до Червоної книги України, регіональних переліків видів флори та фауни, що охороняються в областях, а також місця поширення рослинних угруповань, занесених до Зеленої книги України, місця поширення видів флори і фауни та оселища, що знаходяться під охороною Бернської конвенції (додатки конвенції I, II та III, Резолюції Постійного комітету конвенції № 4 (1996, 2010) «Про зникаючі природні середовища (оселища), що потребують спеціальних заходів для їх збереження» та № 6 (1998, 2011) «Про перелік видів, щодо потребують спеціальних заходів для їх збереження»); потенційними для заповідання є об'єкти-кандидати (які не мають статус об'єктів ПЗФ в Україні) Смарагдової мережі Європи, що створюється на виконання Бернської конвенції як аналог екомережі ЄС НАТУРА 2000; землі лісогосподарського призначення, насамперед лісові землі наукового призначення, рекреаційно-оздоровчі та захисні ліси, та інші ділянки лісів, важливі для збереження біорізноманіття; внутрішні природні та штучно створені водні об'єкти (водотоки, водойми), прибережні захисні смуги та водоохоронні зони, заболочені території, острови та інші водно-болотні угіддя, що не використовуються інтенсивно у сільському господарстві; заплави малих річок (долини річок, збережені у природному стані); сільськогосподарські угіддя екстенсивного використання (пасовища, сіножаті); території, на яких у минулому було здійснено заходи з консервації земель шляхом залуження; неугіддя, малопродуктивні, деградовані та еродовані землі, що підлягають відновленню; перелоги, що виведені з категорії орних земель; • природні степові ділянки (в сучасних умовах, як правило, розміщені на схилах та у яружно-балочних комплексах), якщо на їх території немає заростання деревною рослинністю, представленою інвазивними видами, а також якщо в минулому на цих ділянках не здійснювались заходи з лісорозведення.

2.14 Історико-культурні об'єкти

Докладні відомості про затверджені пам'ятки історико-культурного призначення, їх розташування тощо не надано.

Згідно даних Стратегії розвитку Маловисківської громади, то на її території розташовані захоронення у вигляді курганів. Деяким з них по 5 тисяч років. Багато курганів залишили скіфи.

2.15 Поводження з відходами

В межах міста Мала Виска розташований паспортизований полігон твердих побутових відходів призначений для захоронення промислових та твердих побутових відходів (IV клас небезпеки) зі ступенем токсичності - мало небезпечні. Територія, що відведена під полігон складає - 2 га і знаходиться на території Маловисківської міської ТГ, на південній межі території міста Мала Виска. Експлуатується з 1997 року, СЗЗ 500 м до сельбищної зони витримується.

Комплексне геохімічне обстеження міста та інших населених пунктів громади не приводилось. Дані щодо моніторингових досліджень ґрунтів населених пунктів громади відсутні. Потенційно забрудненими ділянками ґрунтів можна вважати ділянку полігону ТПВ.

Збором та вивезенням ТПВ із м. мала Виска займається КП «Мала Виска Водоканал», згідно довідки якого, по підприємству обсяги збирання та вивезення твердих побутових відходів за період останніх років 2017 – 2019 рр, у середньому за

рік, склали 3679,7 куб.м (963,8 тонн). Схема санітарної очистки населених пунктів громади не розроблена.

Централізований збір та вивезення відходів із інших населених пунктів громади не організовано.

Звалища промислових відходів в межах території громади відсутні.

Несанкціоноване розміщення твердих побутових відходів населенням у посадках, вільних від забудови місцях, переважно в балках, є характерним для території громади. Щорічно виділяються кошти та КП «Мала Виска МКП» проводиться ліквідація несанкціонованих сміттєзвалищ.

Сміттєзвалища є серйозним джерелом забруднення і повітряного, і водного середовища та як наслідок несуть загрозу здоров'ю людей [<http://epl.org.ua/human-posts/styhijni-zvalyshha-shkoda-zdorov-yu-i-dovkillyu-ta-re-komendatsiyi/>].

Для населених пунктів громади обсяг відходів від життєдіяльності осіб спрогнозовано згідно вимог ДБН Б.2.2-12:2019, із розрахунку 300 кг/особу в рік, спираючись на існуючу кількість мешканців. Згідно експертних досліджень, виконаних проектом DESPRO у 2011 -2019 роках , висловлено припущення щодо морфологічного складу відходів наведено в таблиці нижче.

Порівнюючи розрахунковий показник генерації відходів населенням м. Мала Виска та середнім показником кількості відходів, що генерується містом, можна зробити висновок, що місто генерує обсяг відходів нижній розрахункових нормативних показників.

Таблиця 2.7.

Розрахункові показники утворення відходів в розрізі населених пунктів громади

Населений пункт	Органічні відходи (харчові, рослинні), т/рік	Папір, картон, т/рік	Метал, т/рік	Полімерна упаковка, т/рік	Скло, т/рік	Небезпечні відходи, т/рік	Інше, т/рік	Усього, т/рік
м.Мала Виска	850.69	158.27	29.68	217.62	178.05	138.48	530.2	2102.99
с-ще Заповідне	15.54	2.89	0.54	3.98	3.25	2.53	9.69	38.42
с.Краснопілка	28.95	5.39	1.01	7.41	6.06	4.71	18.05	71.58
с-ще Вишневе	19.22	3.58	0.67	4.92	4.02	3.13	11.98	47.52
с.Паліївка	76.44	14.22	2.67	19.56	16	12.44	47.64	188.97
с.Веселе	2.31	0.43	0.08	0.59	0.48	0.38	1.44	5.71
с.Первомайське	29.72	5.53	1.04	7.6	6.22	4.84	18.53	73.48
с.Олександрівка	46.72	8.69	1.63	11.95	9.78	7.61	29.12	115.5
с.Новомиkolaївка	2.56	0.48	0.09	0.66	0.54	0.42	1.6	6.35
с.Тарасівка	3.07	0.57	0.11	0.79	0.64	0.5	1.92	7.6

с.Лозуватка	56.29	10.47	1.96	14.4	11.78	9.16	35.08	139.14
с.Димене	12.21	2.27	0.43	3.12	2.56	1.99	7.61	30.19
с.Мануйлівка	51.67	9.61	1.8	13.22	10.82	8.41	32.21	127.74
с.Лутківка	16.91	3.15	0.59	4.33	3.54	2.75	10.54	41.81
с.Миролобівка	50.65	9.42	1.77	12.96	10.6	8.25	31.57	125.22
с.Червона Поляна	3.5	0.65	0.12	0.9	0.73	0.57	2.18	8.65

На території громади розташовані тваринницькі господарства (згідно даних Стратегії розвитку громади¹³), де утворюються побічні продукти тваринного походження (докладні відомості про діяльність таких підприємств не надано). Такі відходи повинні утилізуватися згідно вимог діючого законодавства, в тому числі ЗУ «Про побічні продукти тваринного походження, не призначені для споживання людиною», в протилежному випадку можливе забруднення поверхневих, підземних вод та ґрунтів¹⁴.

Згідно Регіональної доповіді про стан довкілля у Кіровоградській області в відсутність ефективної системи поводження з відходами на рівні регіону зумовлює накопичення їх значної кількості у місцях видалення, що призводить до антропогенного навантаження на довкілля, забруднення його основних компонентів: землі, водних ресурсів та атмосферного повітря, погіршення умов проживання населення області.

Згідно заходів другого етапу (2019-2023 роки) реалізації Національної стратегії управління відходами до 2030 року, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08 листопада 2017 року № 820-р., в межах громади доцільно організувати ряд заходів щодо підвищення рівня поінформованості заінтересованих сторін шляхом проведення інформаційно-просвітницьких кампаній, виконання програм інформування громадськості та консультаційних заходів з метою роз'яснення вимог законодавства щодо управління відходами, усвідомлення переваг мінімізації обсягів утворення відходів, забезпечення екологічно безпечного поводження та впровадження належної практики управління відходами. Окрім того, громаді доцільно звернути увагу на стан існуючого місця видалення відходів та привести його у належний стан.

2.16 Основні екологічні проблеми території громади

Основні екологічні проблеми в громаді, виявлені в процесі СЕО узагальнено в таблиці нижче з точки зору їх "прив'язки" до конкретних природних компонентів - повітря, ґрунтів, поверхневих і ґрунтових вод, видів і біотопів, які зазнають негативного впливу.

¹³

https://www.mvyskarada.gov.ua/files/Soc_ekonomichniy_rozvitok/Zatverdgenya_strategiy_na_2017_2015.pdf

¹⁴ http://epl.org.ua/wp-content/uploads/2021/06/vidhody_tvarynnztva.pdf

Таблиця 2.8

	Екологічні проблеми	Компоненти, що зазнають впливу						
		Атмосферне повітря	Поверхневі води	Грунтові води	Підземні води	Ґрунти	Види і біотопи	Образ ландшафту
1.	Замулення, забруднення та заростання річок, а також недотримання режиму обмеженого господарювання на прибережних захисних смугах		+	+			+	+
2.	Низька якість питної води через незадовільний технічний стан водопровідних споруд і мереж та значна їх зношеність, недостатність (в селах, де наявне водопостачання централізоване). Водопостачання значної частини населення відбувається з неперевіраних індивідуальних джерел водопостачання		+	+	+			
3.	Зростання обсягів побутових відходів та невідповідність утворюваним об'ємам існуючих методів їх знешкодження. Загроза утворення нових стихійних сміттєзвалищ, в тому числі через відсутність налагодженої системи збору та вивезення сміття. Наявність несанкціонованих сміттєзвалищ. Відсутність затвердженої схеми санітарної очистки території населених пунктів громади	+	+	+	+	+	+	+
4.	Низький рівень заповідання територій в громаді (0,8% всієї території), відсутність схеми локальної екомережі в громаді, відсутність винесених меж територій ПЗФ в природі, недостатність інформування населення щодо режиму використання таких територій, розходження відомостей про ПЗФ в різних джерелах інформації, розташування деяких територій ПЗФ в межах ділянок приватної власності.						+	

5.	Високий ступінь розораності земель і посилення ерозійних процесів тощо.	+	+	+	+	+	+	+
6.	Викиди від стаціонарних (підприємства) та пересувних (автотранспорт) джерел забруднення. Відсутність точної інформації щодо об'ємів викидів. Низька якість транспортної інфраструктури.	+	+	+	+	+		
7.	Забруднення стічними водами сільськогосподарського виробництва, комунального господарства водних об'єктів, скидання у водойми неочищених вод, відсутність системи збору та відведення стоку поверхневих вод		+	+		+	+	
8.	Низький рівень розуміння в суспільстві пріоритетів збереження навколишнього природного середовища та переваг сталого розвитку	+	+	+	+	+	+	+
9.	Новокостянтинівська шахта ДП «СхідГЗК», розташовано поруч із громадою	+	+	+	+	+		

2.17 TOWS аналіз

	Зовнішні фактори. Можливості (O) Тренд зеленого туризму; Тренд органічного землеробства; Розвиток альтернативної енергетики; Розвиток міжмуніципального співробітництва; Дія програм міжнародної технічної допомоги; Угода про асоціацію з ЄС; Європейський зелений курс; Розвиток державної транспортної інфраструктури; Розвиток цифрових технологій та робототехніки; Розвиток технічних можливостей для геоінжинірингу.	Зовнішні фактори. Загрози (T) Військова агресія з боку росії; Кліматичні зміни; Швидка роботизація промисловості та агросектору; Небезпека зараження водоносних горизонтів токсичними речовинами, що виділяються внаслідок необережного поводження з відходами та промислової діяльності. Посилення ерозії ґрунтів; Втрата родючості ґрунтів через інтенсивну сільськогосподарську діяльність; Збільшення обсягу забруднення ґрунту та водних об'єктів мінеральними добривами; Недостатність питної води, виснаження водоносних горизонтів внаслідок неефективної господарської діяльності та змін клімату; Руїнування екосистем внаслідок неефективної господарської діяльності, порушення режимів використання ПЗС; Прогнозоване зневоднення річки внаслідок змін клімату; Зниження біорозмаїття або його структурна зміна; деградація водних екосистем (наприклад, евтрофікація та мертві зони); Біоаккумуляція токсинів.
Внутрішні фактори. Сильні сторони (S) Сприятливе географічне розташування громади, зручне дорожнє сполучення. Наявність потенційних об'єктів інвестування (вільні приміщення, земельні ділянки). Наявність трудових ресурсів. Достатньо чисте довкілля. Наявність водних природних ресурсів, рекреаційних зон. Потенціал для розвитку зеленого туризму. Наявність родючих сільськогосподарських земель.	SO "Максі-Максі" Стратегія, що використовує сильні сторони для максимізації можливостей Розвиток органічного сертифікованого землеробства, для експорту продукції із високою доданою вартістю в країни ЄС та Північної Америки. Співпраця в розвитку зеленого туризму в рамках міждержавного партнерства та відповідно до державних стратегій.	ST "Максі-Міні" Стратегія, що використовує сильні сторони для мінімізації загроз Заходи із охорони довкілля, розширення заповідних територій, розширення буферних територій екомережі, в яких можна вести сертифіковане органічне землеробство.
Внутрішні фактори. Слабкі сторони (W)	WO "Міні-Максі" Стратегія, що підсилює слабкі сторони за	WT "Міні-Міні" Стратегія, що мінімізує слабкі сторони та уникає загроз

Нерозвинута житлово-комунальна сфера (відсутність централізованого водопостачання і водовідведення в частині населених пунктів або їх незадовільний стан, комунального підприємства); Наявність несанкціонованих сміттєзвалищ, загроза утворення нових через відсутність системи налагодженого збору та вивезення відходів. Не організовано збір у всіх населених пунктів ТПВ; Загрозливі обсяги утворення господарських і промислових відходів; Відсутність якісної транспортної інфраструктури; Відсутність якісної інженерної інфраструктури в частині населених пунктів громади; Схильність ґрунтів до ерозії та зсувів; Руйнування вірогідно наявних невідкритих археологічних пам'яток внаслідок неефективної господарської діяльності. Відсутність актуальної містобудівної документації.	допомогою переваг, які дають можливості Впровадження системи містобудівного кадастру, просторової аналітики для управління територіями та моніторингу довкілля, що зокрема дасть можливість ефективно управляти відходами. Залучення фінансування за державними та міждержавними програмами для розвитку інфраструктури, зеленого туризму, органічного землеробства, відновлення довкілля. Впровадження індикаторів цілей сталого розвитку в управління.	Впровадження роздільного збору відходів, стратегії Zero waste. Заповідання територій, зменшення споживання води. Відмова від споживання викопного палива. Пропаганда здорового способу життя, Розробка та впровадження стратегії адаптації до змін клімату в громаді.

2.18 Прогнозні зміни стану довкілля, якщо документ державного планування не буде затверджено

Клімат і обіг парникових газів

Згідно Регіональної доповіді на території області спостерігаються загальні кліматичні тенденції характерні для України. Протягом декількох останніх років кліматичні зміни проявляються особливо відчутно, зокрема це аномально теплі та малосніжні зими, а влітку посуха. Кліматичні зміни проявляються також через пилові бурі, які утворюються внаслідок вітрової ерозії ґрунту на розораних після збору врожаю полях. Посухи спричиняють обміління річок та ставків, зниження рівня води у колодязях.

Рамковою конвенцією ООН про зміну клімату 1992 р. визначено систему заходів, спрямованих на стабілізацію концентрації парникових газів з метою уникнення негативного антропогенного впливу на кліматичну систему. Сторонами Рамкової конвенції ООН про зміну клімату стали 189 країн.

У 1996 році Україна ратифікувала Рамкову конвенцію ООН про зміну клімату (РКЗК ООН) та у 2004 році Кіотський протокол до неї. Як країна з перехідною економікою, Україна стала стороною і взяла зобов'язання стабілізувати викиди ПГ у період 2008 – 2012 років на рівні 1990 року.

У 2005 році Кабінет Міністрів України схвалив Національний план заходів з

реалізації положень Кіотського протоколу до Рамкової конвенції Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату (Розпорядження № 346-р). Планом передбачено перелік заходів з наступними пріоритетними кроками: створення національної системи оцінки антропогенних викидів та абсорбції парникових газів; проведення щорічної інвентаризації антропогенних викидів та абсорбції парникових газів; створення інфраструктури для реалізації проектів, спрямованих на зменшення обсягу антропогенних викидів ПГ (проекти спільного впровадження); та створення національної системи торгівлі дозволами на викиди. Указом Президента (№ 1239, 2005) Мінприроди було визначено координатором заходів щодо виконання зобов'язань України за РКЗК ООН та її Кіотського протоколу.

З метою забезпечення виконання цих зобов'язань постановою Кабінету Міністрів України від 04.04.2007 №612 утворено Національне агентство екологічних інвестицій України, як центральний орган виконавчої влади, діяльність якого спрямовується та координується Урядом через Міністра охорони навколишнього природного середовища.

Для вирішення проблем зменшення викидів парникових газів та адаптації екосистем до зміни клімату, в першу чергу, необхідно вивчати, контролювати та прогнозувати ці зміни на майбутнє. Необхідно проводити глибокі системні дослідження та інформаційні кампанії серед населення з метою ознайомлення з проблемою глобальної зміни клімату.

Водні ресурси

Враховуючи існуючу динаміку, прогнозується подальше погіршення стану водних ресурсів через інтенсивне сільське господарство та відсутність централізованих систем очистки господарсько-побутових та дощових вод у частині населених пунктів громади, а також незадовільний їх технічний стан в частині населених пунктів. Також у зв'язку із змінами клімату прогнозується поступове зменшення водності річок басейну через недостатню кількість опадів, які є основним джерелом наповнення річок регіону. Це призведе до ускладнень у веденні сільськогосподарської діяльності.

Через відсутність вуличної дощової та господарської систем каналізації, а також розвиток сільськогосподарського комплексу, порушення режимів використання ПЗС прогнозується подальше забруднення водойм зазначеними вище чинниками. Більш точний прогноз зміни стану водойм можливий лише після проведення відповідних польових досліджень.

Існує загроза руйнування екосистем внаслідок неефективної господарської діяльності, порушення режимів використання ПЗС річок та інших водних об'єктів.

Потребує постійного спостереження стан поверхневих водних ресурсів, у які здійснюється скид шахтних вод після очищення із Новокосянтинівської шахти ДП «Схід ГЗК» Зауважимо, яка розташована поруч із громадою та на відстані 10 км від м. Мала Виска. Згідно даних за 2021 рік внаслідок скиду підвищення вмісту радіоактивних компонентів у поверхневих водах не відбувається. У всіх населених пунктах у воді джерел господарсько-питного водопостачання активність урану природного не перевищує рівні дії для природних радіонуклідів, визначених нормативами НРБУ-97.

Атмосферне повітря

У зв'язку зі збільшенням обсягів виробництва, старінням технологій та обладнання, пошкодженням покриття автомобільних доріг та старіння транспортних засобів передбачається систематичне збільшення шкідливих викидів в атмосферне повітря. Основними забруднювачами повітря є транспорт та с/г підприємства.

Стан дорожнього покриття в громаді є переважно незадовільним згідно даних ДДП, що має безпосередній вплив на збільшення кількості шкідливих викидів

від автомобілів. У зв'язку із збільшенням кількості автотранспорту та значним відсотком старих автомобілів можливо спрогнозувати збільшення викидів від пересувних джерел. Від транспорту потрапляють в природне середовище значні маси пилу, сажі, відпрацьованих газів, мастил, важких металів та інших речовин.

Істотних змін в стані здоров'я населення не передбачається, але можливе незначне систематичне збільшення негативного впливу на здоров'я людей, тваринний і рослинний світ через накопичення викидів. Детальний прогноз впливу забруднення атмосфери на здоров'я населення можливий лише після отримання даних польових досліджень та локальних статистичних даних на рівні населених пунктів, а також детальної інформації про місце розташування підприємств, їх характеристику та розміри СЗЗ в громаді та на прилеглих до неї територіях.

Потребує постійного спостереження потенційний вплив на повітря зі сторони Новокостянтинівська шахта ДП «Схід ГЗК», яка розташована поруч із громадою та на відстані 10 км від м. Мала Виска. Згідно Регіональної доповідь про стан довкілля протягом 2021 року здійснювався виробничий контроль за викидами від організованих джерел відповідно до вимог дозволів на викиди забруднюючих речовин. За результатами виробничого контролю перевищень встановлених нормативів викидів організованими джерелами не зафіксовано. Здійснювався контроль якості повітря на промисловому майданчику та на межі санітарно-захисної зони.

Земельні ресурси та ґрунти

Землекористування в громаді супроводжується високим рівнем розорюваності схилівих земель, розширенням посівних площ просапних культур, нехтуванням науково обґрунтованими ґрунтозахисними сівозмінами, впровадженням індустриальних технологій вирощування сільськогосподарських культур, що викликає відчутне зменшення площ, зайнятих природними рослинними угрупованнями (луками, лісами, болотами) при одночасному збільшенні питомої ваги освоєних сільськогосподарських угідь, насамперед ріллі. Застосування великих доз добрив може погіршити якість продукції, ґрунтових вод, що зумовлює забруднення близьких річок і водойм. Використання мінеральних добрив дало змогу певною мірою підвищити врожайність культур, однак подальше збільшення їх доз уже не сприятиме її зростанню, що буде пов'язано із зменшенням запасів гумусу в ґрунті. Особливо небезпечне неправильне або надмірне використання пестицидів. Причому деяка їх частина трансформується, тобто виникають нові токсичні речовини (вторинна токсикація). Нераціональне використання земельних ресурсів може призводити до зменшення площі ділянок із природною рослинністю або повне заміщення природної рослинності (лісових і лучних біотопів на агроугіддя), фрагментація природних оселищ і як результат – втрата біорізноманіття території, замулення та деградація малих річок, зростання ерозійної небезпеки та деградація ґрунтового покриву, що виражається у погіршенні властивостей ґрунтів, зокрема – у руйнуванні їхньої структури, ущільненні, втраті гумусу та низки важливих для живлення рослин макро- та мікроелементів, їхньому забрудненні¹⁵.

Враховуючи зміни законодавства, пов'язані із адміністративною реформою та переходом до громад повноважень із управління земельними ресурсами, є доцільним вказати ризики для територій ПЗФ, водних об'єктів, лісів, пов'язані із передачею таких територій у приватну власність. Приватизація таких територій, без попередньої оцінки їх екосистемних послуг, призведе до зменшення біорізноманіття, фінансового збіднення громади, обмеження можливостей для

¹⁵ <https://ecoaction.org.ua/wp-content/uploads/2021/02/doslidzhennia-kontsentracii-full.pdf>

соціального та економічного розвитку. Зауважимо, що згідно відкритих даних¹⁶ частина територій ПЗФ вже перебуває у приватній власності.

Окрім того, підприємства тваринництва, розташовані на території громади, можуть виступати забрудниками ґрунтів, підземних та поверхневих вод через гній та послід, які утворюються внаслідок функціонування промислових тваринницьких ферм, які можуть вноситися неконтрольовано фермерами на поля¹⁷; через потрапляння гноївки у довкілля через розгерметизацію лагун, змив, перевищення лімітів наповнення лагун тощо.

Частина земельних ресурсів підпадає під антропогенний тиск від гірничо-видобувної промисловості, оскільки територія громади знаходиться біля Новокосянтинівської шахти ДП «Схід ГЗК», яка займається видобуванням уранової руди.

Відходи

У разі, якщо питання щодо ліквідації відходів, їх централізованого збору та вивезення, не буде вирішено, передбачається в тому числі, поява нових несанкціонованих сміттєзвалищ, а це має загрозу тенденцію щодо забруднення ґрунтів і ґрунтових вод та повітря. Крім того, через високу температуру гниття стихійні сміттєзвалища можуть займатися, в результаті чого в повітря викидається велика кількість забруднюючих речовин. Несанкціоновані сміттєзвалища є середовищем для розмноження комах та гризунів, які є збудниками та переносниками різних інфекційних захворювань, таких як лептоспіроз, сказ, енцефаліт, чума та ін.¹⁸

Передбачається можливе збільшення в обсягах побутових відходів, що генеруються населенням громади, та в той же час, у зв'язку із технологічним розвитком можлива зміна структури відходів, зі збільшенням частки токсичних відходів будівництва та електронних компонентів, що містять токсичні речовини.

Передбачається збільшення кумулятивного впливу побутових відходів, пов'язаного із ростом території стихійних сміттєзвалищ, утворення нових сміттєзвалищ, накопиченням шкідливих сполук в ґрунті, зараженні ґрунтових вод. Відсутність контролю за вмістом відходів, що стихійно утилізуються може стати причиною техногенних катастроф. У зв'язку із прогнозованими змінами клімату і підвищенням температури, можливі викиди органічних речовин із підприємств та міграція сполук азоту та фосфору з орних земель, можуть спричинити евтрофікацію водойм, замори риби та руйнацію екосистем річок.

На території громади розташовані тваринницькі господарства (згідно даних Стратегії розвитку громади¹⁹), де утворюються побічні продукти тваринного походження (докладні відомості про діяльність таких підприємств не надано). Такі відходи повинні утилізуватися згідно вимог діючого законодавства, в тому числі ЗУ «Про побічні продукти тваринного походження, не призначені для споживання людиною», в протилежному випадку можливе забруднення поверхневих, підземних вод та ґрунтів²⁰.

Доцільно звернути увагу на полігон твердих побутових відходів та забезпечити приведення його до задовільного стану.

Детальніший прогноз змін стану довкілля можливий за умови проведення польових досліджень зазначених об'єктів негативного впливу та аналізу проб води,

¹⁶ <https://kadastr.live>

¹⁷ http://epl.org.ua/wp-content/uploads/2021/06/vidhody_tvarynnztva.pdf

¹⁸ <http://epl.org.ua/human-posts/styhijni-zvalyshha-shkoda-zdorov-yu-i-dovkillyu-ta-rekomendatsiyi/>

¹⁹

https://www.mviskarada.gov.ua/files/Soc_ekonomichniy_rozvitok/Zatverdgenya_strategiy_na_2017_2015.pdf

²⁰ http://epl.org.ua/wp-content/uploads/2021/06/vidhody_tvarynnztva.pdf

повітря та ґрунту. Вибір зразків для аналізу доцільно робити у зонах векторного впливу цих об'єктів.

Біорізноманіття, природоохоронні території

Враховуючи зміни законодавства, пов'язані із адміністративною реформою та переходом до громад повноважень із управління земельними ресурсами, є доцільним вказати ризики для територій ПЗФ, водних об'єктів, лісів, пов'язані із передачею таких територій у приватну власність (зауважимо, що згідно відкритих даних - <https://kadastr.live> - частина територій ПЗФ знаходиться в межах ділянок у приватній власності). Ріст ризиків знищення природоохоронних територій росте також через відсутність в громаді розробленої схеми локальної екомережі.

Історико-культурні об'єкти

Дані про точне місце розташування об'єктів культурної спадщини відсутні, що може призводити до їх втрати та/або пошкодження, в тому числі зі сторони населення через непоінформованість про статус таких об'єктів та їх цінність.

Стан здоров'я мешканців

За умови збереження існуючого ситуації значного збільшення впливу негативних факторів на стан здоров'я мешканців не передбачається. У зв'язку з кумулятивними впливами промислової діяльності, автомобільних викидів, недостатнім очищенням стічних вод, неякісної питної води, нераціонального поводження із відходами, в тому числі ріст кількості несанкціонованих сміттєзвалищ, можливе накопичення шкідливих сполук в ґрунті, зараження ґрунтових вод, поверхневих вод, повітря, що матиме систематичний негативний вплив на здоров'я, зумовлюючи збільшення частоти хронічних захворювань.

Підвищення ступеня забруднення об'єктів навколишнього середовища обумовлює формування підвищеного ризику розвитку випадків інших захворювань. Згідно з даними Є.І. Гончарук (1997 г.), із забрудненням навколишнього середовища пов'язано близько 20% всіх випадків захворювань і 60% неправильного фізичного розвитку, а також більше половини випадків смерті. Поряд зі складною екологічною ситуацією, яка є причиною не тільки прямого екологічного збитку, пов'язаного із забрудненням і деградацією навколишнього середовища, але і веде до соціально-екологічних втрат, в зв'язку зі шкідливим впливом чинників навколишнього середовища на стан здоров'я населення, серед яких, негативний вплив на рівень і тенденції надають і несприятливі умови праці. На стан здоров'я населення впливають численні фактори, основними з яких є: - обсяги, структура, якість і стандарти споживання; - стан навколишнього середовища і умови праці; - позитивні і негативні процеси, що протікають в суспільстві і природному середовищі; - ефективність функціонування системи охорони здоров'я.

За оцінкою фахівців США, перераховані фактори здійснюють на здоров'ї людини різний вплив: - спосіб життя - 51,2%; - навколишнє середовище - 19,9%; - спадковість - 20,4%; - рівень охорони здоров'я - 8,5% [<http://eia.menr.gov.ua/uploads/documents/1973/reports/5f6bf990c22ee99b735ee84e3f3f608f.pdf>].

Детальний прогноз стану здоров'я населення можливий лише після отримання локальних статистичних даних на рівні населеного пункту, геопросторових даних щодо розміщення виробництва, СЗЗ, розсіювання викидів, місць проживання та кількості населення.

3 ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Маловисківська громада межує із наступними громадами: Новомиргородська міська громада, Мар'янівська сільська громада, Злинська сільська громада, Смолінська селищна громада. На сусідніх громадах переважають схожі проблеми із вивезенням побутових відходів, проблеми із водопостачанням та каналізування населених пунктів, низька якість транспортної інфраструктури, високий рівень розораності земель, а також забруднення від промислової діяльності. На території Мар'янівської сільської громади розташована Новокостянтинівська шахта ДП «СхідГЗК», яка є одним із найбільших забруднювачів повітря області.

Інформацію про впливи, яких можуть зазнавати прилеглі території сусідніх громад зі сторони Маловисківської громади, якщо ДДП не буде затверджено, систематизовано у наведеній нижче таблиці із переліком чинників негативного впливу та компонентів довкілля, для яких такий вплив є суттєвим.

Таблиця. 3.1
Компоненти, що зазнають негативного впливу

	Компоненти довкілля , що зазнають негативного впливу							
Чинники негативного впливу	Атмосферне повітря	Поверхн еві води	Ґрунтові води	Підземні води	Ґрунти	Види і біотопи	Образ ландшафту	Клімат
зі сторони нежитлових будівель	-	ДВ	-	-	-	ДВ	-	-
зі сторони житлової забудови	-	ДВ	-	-	-	ДВ	-	-
зі сторони промислових підприємств (в т.ч.с/г підприємств, фермерських господарств)	Т, АМ	ДВ, скиданн я неочищен их стічних вод	інфільтрація ДВ	-	ДВ	АМ, ДВ	-	Т,П
зі сторони вулично-дорожньої	-	-	-	-	-	-	фрагментація	формуван

мережі, автомобільних доріг - шум, викиди хімічних речовин та ПММ							ландшафту, Р	ня теплових островів, Т,П
зі сторони поводження з ТПВ	АМ, Т	-	ДВ	інфільтрація ДВ	ДВ,	АМ, ДВ	ЕЗ, зниження якості ландшафту через поширення неприємних запахів, візуальний вплив	Т
Території с/г призначення	-	-	ДВ	-	ДВ, Р	ДВ	-	Т
ДВ - дощові води, АМ - атмосфера (механічне перенесення впливу, запахи та механічні частинки), АЗ - Атмосфера (звукове навантаження), Е - електромагнітне випромінювання, П - емісія парникових газів, С - світлове забруднення ЕЗ - естетичне забруднення ²¹ (зниження естетичного сприйняття і оцінки ландшафту) Т - теплове забрудненн Р - прямий механічний вплив (руйнування, замулення, дренажування водоносних горизонтів)								

Примітка до таблиці 3.1. **Синім** кольором зазначено прямі наслідки впливу, **Пурпуровим** - вторинні, кумулятивні та синергічні.

Отже, прилеглі території можуть на існуючий стан та у разі незатвердження ДДП зазнавати впливу на навколишнє середовище зі сторони сільськогосподарської діяльності, поводження з відходами. транспортного руху тощо. Негативний вплив стосується практично всіх компонентів довкілля: атмосферне повітря, води, ґрунти, образи ландшафту. Основними каналами передачі зазначеного впливу є: дощові води та забруднення атмосферного повітря. Доцільно зауважити, що аналогічні проблеми (фактори впливу) характерні й для сусідніх із Маловисківською громадою територій.

²¹ https://www.who.int/water_sanitation_health/bathing/srwe1-chapo.pdf
<https://environmental-conscience.com/visual-pollution-causes-effects-solutions/?fbclid=IwAR3dtrPGvMoo8cUJaHmqkouDPbdcqtuqQfNTZ5Vr72iPaelHsiY4l3Noog>

4 ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Відомості про природоохоронні території, які знаходяться в межах території Маловисківської громади, зокрема території та об'єкти природно-заповідного фонду, їх функціональні та охоронні зони, території, зарезервовані з метою наступного заповідання, території та об'єкти екомережі, території Смарагдової мережі, водно-болотні угіддя міжнародного значення, біосферні резервати програми ЮНЕСКО "Людина і біосфера", об'єкти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО наведено в розділі 2 Звіту.

Природоохоронні території в межах громади зазнають тиску зі сторони факторів, які перелічені в розділі 2 цього Звіту. Зокрема, враховуючи зміни законодавства, пов'язані із адміністративною реформою та переходом до громад повноважень із управління земельними ресурсами, є доцільним вказати ризики для територій ПЗФ, водних об'єктів, лісів, пов'язані із передачею таких територій у приватну власність. Ріст ризиків знищення природоохоронних територій росте також через відсутність в громаді розробленої схеми локальної екомережі.

Нижче наведено відомості про можливий тиск на природоохоронні території зі сторони рішень ДДП. Така оцінка впливу є достатньо узагальненою та потребує уточнень на основі/із залученням до оцінювання геопросторових даних про територію громади (схеми території громади), тобто з урахуванням просторової прив'язки об'єктів які ймовірно можуть чинити тиск по відношенню до природоохоронних територій. Також варто враховувати, що в Програмі завдання визначені узагальнено та на подальших етапах при їх деталізації через конкретні заходи, впливу від цих заходів на природоохоронні території має бути уточненим.

В загальному, рішення документу державного планування "Програма соціально-економічного розвитку Маловисківської міської територіальної громади на 2024 рік та прогнозу до 2027 року" не несуть прямої шкоди територіям з природоохоронним статусом. В межах напряму "2.1.Розвиток людського потенціалу" завдання "2.1.9.Екологічна безпека" передбачені заходи, спрямовані на збереження ПЗФ та інших цінних природоохоронних територій, в тому числі за рахунок ініціювання розроблення проєктів землеустрою з організації та встановлення меж території природно-заповідного фонду; екологічне поліпшення стану річок (контроль за розорюванням прибережних захисних смуг); проведення екологічних заходів з пропаганди охорони навколишнього природного середовища.

В межах завдання "2.2.3. Сприяння покращенню інвестиційного клімату" при виділенні інвестиційних ділянок, формуванні інвестиційних пропозицій має бути звернено увагу на природоохоронні обмеження, що можуть мати місце для таких ділянок.

В межах завдання "2.3.2. Містобудівна діяльність" при виготовленні містобудівної документації Маловисківської територіальної громади обов'язково має бути звернено увагу на природоохоронні обмеження, а також пройдено процедуру стратегічної екологічної оцінки (ЗУ "Про СЕО").

Тимчасові негативні наслідків для природоохоронних територій можуть бути під час ведення будівельних робіт. Прийняття рішення щодо будівництва, яке матиме вплив на природоохоронні території та оцінка таких ризиків має відбуватися згідно вимог чинного законодавства за встановленими процедурами, враховуючи необхідність проходження процедур стратегічної екологічної оцінки (ЗУ "Про СЕО", оцінки впливу на довкілля (ЗУ "Про ОВД").

Для територій ПЗФ питання впливу на заповідні території регулюється в тому числі ЗУ "Про ПЗФ", де визначається, що на землях природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного або історико-культурного призначення забороняється будь-яка діяльність, яка негативно впливає або може негативно впливати на стан природних та історико-культурних комплексів та об'єктів чи перешкоджає їх використанню за цільовим призначенням. До того ж навколо об'єктів ПЗФ, можуть встановлюватися охоронні зони, в межах яких не допускається будівництво промислових та інших об'єктів, мисливство, розвиток господарської діяльності, яка може призвести до негативного впливу на території та об'єкти природно-заповідного фонду. Оцінка такого впливу здійснюється на основі екологічної експертизи, що проводиться в порядку, встановленому законодавством України.

Регулювання питань впливу на водні об'єкти визначаються в тому числі Водним Кодексом України, де регулюються питання використання водних об'єктів, їх прибережно-захисних смуг та водоохоронних зон.

Питання використання та впливу на ліси регулюється в тому числі Лісовим Кодексом.

Відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» здійснення оцінки впливу на довкілля є обов'язковою, в тому числі для об'єктів, віднесених до першої та другої категорій видів планованої діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля і підлягають оцінці впливу на довкілля, а також для діяльності, яка впливатиме на ПЗФ. Зокрема, у першу групу входять усі суцільні та поступові рубки головного користування та суцільні санітарні рубки на площі понад 1 гектар; усі суцільні санітарні рубки на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду. До другої групи входить сільське господарство, лісівництво та водне господарство; сільськогосподарське та лісогосподарське освоєння, рекультивация та меліорація земель (управління водними ресурсами для ведення сільського господарства, у тому числі із зрошуванням і меліорацією) на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду чи в їх охоронних зонах на площі 5 гектарів і більше, насадження лісу (крім лісовідновлювальних робіт) на площі понад 20 гектарів або на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду чи в їх охоронних зонах на площі 5 гектарів і більше; інтенсивна аквакультура на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду чи в їх охоронних зонах.

Такий аналіз є достатньо узагальненим та потребує уточнень вже на етапах реалізації конкретних рішень з урахуванням їх просторової прив'язки до території, віддаленості по відношенню до природоохоронних територій, умов реалізації та інших характеристик.

Доцільно звернути увагу на те, що в різних реєстрах наведено різні відомості щодо ПЗФ на території громади (див. детальніше р.2.9), а також деякі території ПЗФ згідно відкритих даних - <https://kadastr.live> - знаходяться частково на земельних ділянках у приватній власності, що може нести ризики нанесення шкоди або знищення таких територій.

5 ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Основні міжнародні та національні зобов'язання

Основними міжнародними зобов'язаннями щодо СЕО є протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на

навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція Еспо), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015), та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС, а також Конвенція ООН з біологічного різноманіття, Рамкова конвенція про зміну клімату, Паризька кліматична угода.

Згідно ст. 28 Закону України "Про основи містобудування", якщо міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що містяться в законодавстві України про містобудування, то застосовуються правила міжнародного договору.

Основними правовими документами, які мають бути враховані під час процедури стратегічної екологічної оцінки є:

- Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція Еспо), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015);
- Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС;
- Конвенція ООН з біологічного різноманіття;
- Рамкова конвенція про зміну клімату;
- Паризька кліматична угода;
- Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі (Закон України N 436/96-ВР (436/96-ВР) від 29.10.96;
- Цілі сталого розвитку на період 2016-2030 років (зокрема, ціль 13 «Вжиття невідкладних заходів щодо боротьби зі зміною клімату та його наслідками»);
- Розпорядженні КМУ від 07.12.2016 № 932-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року»;
- Розпорядженні КМУ від 06.12.2017 № 878-р «Про затвердження плану заходів щодо виконання концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року».

Правові засади у сфері поводження з відходами забезпечуються Законом України «Про управління відходами» та іншими законодавчими актами, що були розроблені для регулювання діяльності з метою уникнення чи мінімізації утворення відходів, зберігання й поводження з ними, запобігання та зменшення негативних наслідків для довкілля і здоров'я людини від утворення, зберігання та поводження з відходами. Повноваження місцевих державних адміністрацій у сфері поводження з відходами визначаються статтею 26 закону «Про управління відходами».

В Україні сформовано інвестиційне законодавство, в якому, зокрема, значна увага приділяється необхідності дотримання екологічних норм в процесі інвестиційної діяльності. Так Законом України «Про інвестиційну діяльність» (№ 1560-XII від 18.09.1991) встановлюється заборона інвестування в об'єкти, створення і використання яких не відповідає вимогам санітарно-гігієнічних, радіаційних, екологічних, архітектурних та інших норм, встановлених законодавством України (ст. 4). В разі порушення екологічних, санітарно гігієнічних та архітектурних норм державний орган може прийняти рішення про зупинення або припинення інвестиційної діяльності (ст. 21). Також в ст. 8 зазначається, що інвестор зобов'язаний одержати висновок з оцінки впливу на довкілля у випадках та порядку, встановлених Законом України «Про оцінку впливу на довкілля» (№ 2059-VIII від 23.05.2017).

Зобов'язань у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на регіональному рівні такі зобов'язання представлено обласними програмами відновлення, охорони та моніторингу довкілля, поводження з відходами.

Перелік таких програм доступний на сайті Кіровоградської обласної ради - <https://oblrada.kr.ua/diyuchi-oblasni-programi>. Шляхи врахування зобов'язань, встановлених зазначеними програмами, регулюються законодавством України та деталізовані заходами відповідних програм.

Згідно статті 15 Закону України "Про охорону навколишнього природного середовища" місцеві ради несуть відповідальність за стан навколишнього природного середовища на своїй території і в межах своєї компетенції: а) забезпечують реалізацію екологічної політики України, екологічних прав громадян; б) дають згоду на розміщення на своїй території підприємств, установ і організацій у порядку, визначеному законом; в) затверджують з урахуванням екологічних вимог проекти планування і забудови населених пунктів, їх генеральні плани та схеми промислових вузлів; г) видають (переоформлюють, видають дублікати, анулюють) дозволи на спеціальне використання природних ресурсів місцевого значення у випадках, передбачених законом; д) затверджують місцеві екологічні програми; е) організують вивчення навколишнього природного середовища; є) створюють і визначають статус резервних, в тому числі й валютних, фондів для фінансування програм та інших заходів щодо охорони навколишнього природного середовища; з) забезпечують інформування населення про стан навколишнього природного середовища, функціонування місцевих екологічних автоматизованих інформаційно-аналітичних систем; и) організують роботу по ліквідації екологічних наслідків аварій, залучають до цих робіт підприємства, установи та організації, незалежно від їх підпорядкування та форм власності, і громадян; і) приймають рішення про організацію територій та об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення та інших територій, що підлягають особливій охороні; ї) здійснюють контроль за додержанням законодавства про охорону навколишнього природного середовища.

Нижче наведено відомості про основні програми щодо охорони навколишнього природного середовища та можливі зобов'язання що ними покладаються на громаду.

Регіональна екологічна програма "Ліси Кіровоградщини" на 2021-2025 роки передбачає розвиток лісового господарства області, в тому числі, збільшення лісистості області за рахунок територій, що внаслідок деградації землі вже не можуть використовуватися для сільськогосподарських робіт. Фінансування Програми здійснюється за рахунок коштів державного, обласного бюджету (обласного фонду охорони навколишнього природного середовища), інших джерел (власних коштів підприємств, установ, організацій лісового господарства не заборонених законодавством). Таким чином, на громаду зобов'язання по виконання заходів програми не покладаються.

Комплексна програма охорони навколишнього природного середовища в Кіровоградській області на 2021 – 2025 роки розроблена з метою реалізації державної екологічної політики, стабілізації і поліпшення екологічного стану довкілля та зниження екологічних ризиків шляхом забезпечення охорони, раціонального використання і відтворення природних ресурсів області. Фінансування та реалізація запланованих заходів покладено на обласний бюджет. На ОМС покладено відповідальність за реалізацію наступних заходів (без фінансових зобов'язань): Організація виробництва, установа та реконструкція обладнання для очищення газопилового потоку від забруднюючих речовин, що викидаються в атмосферне повітря та інші заходи відповідно до пунктів 18-23 Переліку видів діяльності, що належать до природоохоронних заходів, затверджених постановою

Кабінету Міністрів України від 17 вересня 1996 року № 1147 (із змінами) (далі – Перелік); Будівництво, розширення, реконструкція споруд для очищення стічних вод, системи роздільної каналізації, каналізаційних мереж і споруд на них та заходів щодо відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану річок та інші заходи відповідно до пунктів 1-17 Переліку; Будівництво, реконструкція впорядкування полігонів твердих побутових відходів, здійснення заходів щодо забезпечення їх збирання, перевезення, зберігання і захоронення та інші заходи відповідно до пунктів 67-74.1 Переліку; Проведення заходів з виявлення запасів природних рослинних ресурсів, озеленення міст і сіл, заходів щодо охорони тваринного світу та боротьби з браконьєрством та інші заходи відповідно до пунктів 25-56 Переліку; Реалізація заходів із розвитку та розширення територій природно-заповідного фонду, заходів, спрямованих на запобігання знищенню чи пошкодженню природних комплексів територій та об'єктів природно - заповідного фонду, та здійснення заходів, пов'язаних із відтворенням та охороною природних ресурсів., а також інші заходи відповідно до пунктів 57-66-1 Переліку; Запровадження та обслуговування функціонування державної системи моніторингу навколишнього природного середовища, автоматизованих геоінформаційних систем та приладів відповідно до пункту 76 Переліку; Розроблення регіональних екологічних програм, науково-дослідних, проектних, проектно-конструкторських робіт, проведення оцінок впливу на довкілля, стратегічних екологічних оцінок, заходів щодо пропаганди охорони навколишнього природного середовища та інших заходів відповідно до пунктів 77-83 Переліку.

Процедура ОВД

Цілі та завдання Програми реалізуються через здійснення конкретних заходів. Серед цих заходів можуть бути заходи, які, відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», підлягатимуть оцінці впливу на довкілля до прийняття рішення про провадження планованої діяльності.

Програмою на 2024 рік не передбачено реалізацію заходів, які, відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», підлягають оцінці впливу на довкілля до прийняття рішення про провадження планованої діяльності.

Інформація про оприлюднення Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки

Згідно вимог Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» Маловисківською громадою було оприлюднено Заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки (СЕО) та проекту документа державного планування – "Програма соціально-економічного розвитку Маловисківської міської територіальної громади на 2024 рік та прогнозу до 2027 року", з метою одержання та врахування зауважень і пропозицій громадськості на офіційному сайті Маловисківської міської ради - <https://www.mviskarada.gov.ua>, а також внесено до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки.

Зауваження та пропозиції до обсягу СЕО Програми, які надійшли під час визначення обсягу СЕО враховано в цьому Звіті та проекті ДДП.

Інформація про обговорення Звіту про стратегічну екологічну оцінку

Розділ доповнено за результатами консультацій із органами виконавчої ради та громадських обговорень. Детальна інформація відображена у довідках.

6 ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ - 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ

Програма розвитку громади визначає основні стратегічні, операційні цілі та їх завдання. Перелік завдань, що визначені в ДДП на даному етапі проектування та не мають конкретної просторової прив'язки до території громади, визначених конкретних заходів, їх детальних характеристик, даних щодо етапів та термінів їх реалізації. Тому оцінка наслідків виконання завдань, передбачених ДДП викладена нижче є узагальненою та має уточнюватися на подальших етапах проектування, в тому числі після визначення конкретних заходів.

6.1 Атмосферне повітря

Програма не передбачається створення нових підприємств із значними обсягами викидів у атмосферне повітря. Тому її реалізація не призведе до значних негативних наслідків для атмосферного повітря.

Разом з тим, на етапі реконструкції нових об'єктів (реконструкція доріг, будівель тощо) може чинитися тимчасовий вплив на якість повітря, який хоч і є негативним, але короткостроковим. Серед іншого тимчасовий негативний вплив на повітря під час будівельних робіт можливий через викиди пилу внаслідок дій із сипучими матеріалами (земляні роботи, навантаження тощо); викиди пилу з поверхонь, на яких рухається обладнання, необхідне для будівництва; викиди продуктів спалювання викопного палива з двигунів машин, транспортних засобів, що використовуються для перевезення працівників, транспортування матеріалів та інших двигунів, що працюють на викопному паливі (наприклад, дизельні генератори). Зазначений вплив припиниться як тільки будуть завершені будівельні роботи.

При будівництві котельні потрібно врахувати, що під час їх роботи можуть бути присутні такі фактори шкідливого впливу на навколишнє середовище: – використання атмосферного кисню та викидання продуктів повного згорання CO₂, H₂O; – теплові викиди; – шум; – шкідливі викиди в атмосферу. Найбільшого негативного впливу атмосферне повітря зазнає від роботи котелень, що працюють на твердому та рідкому паливі. Всі котли та інші установки, що сертифікуються в Україні, проходять перевірку щодо відповідності екологічних показників, в тому числі з концентрації викидів NO_x та CO. Ефективними способами зменшення таких шкідливих викидів на повітряне середовище є: – очищення палива та окиснювача від складових, що можуть утворювати шкідливі речовини; – стримування утворення шкідливих речовин; – випалювання шкідливих речовин; – очищення димових газів від шкідливих речовин, що утворилися під час спалювання палива. [https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/73-1.pdf].

6.2 Клімат

Згідно рекомендацій щодо включення кліматичних питань до документів державного планування (лист-звернення заступника Міністра пані Ірини Ставчук від 03.03.2020 №26/1.4-3-5650, додаток 1) нижче в таблиці наведено узагальнену оцінку обігу парникових газів у громаді.²²

Таблиця 2.1

²² Зауважемо, що визначені у Програмі цілі та завдання є достатньо узагальненими, тому їх впливає бути уточнений на наступних етапах, в тому числі при визначенні конкретних заходів та їх характеристик.

Поточна діяльність	Оцінка впливу ²³	Ознака
Освіта	НО	неможливо оцінити через недостатність інформації або її узагальненість
Охорона здоров'я	-	потенційний вплив відсутній
Культура	НО	неможливо оцінити через недостатність інформації або її узагальненість
ЖКГ	-	потенційний вплив відсутній
Поточна діяльність	Оцінка впливу ²⁴	Ознака

Детальна інформація по обсягах викидів парникових газів об'єктами громади відсутня.

6.3 Водні ресурси

Завдання, які б мали прямий негативний вплив на водні ресурси не передбачаються.

6.4 Земельні ресурси

В громаді та області в цілому гостро стоїть питання розорення с/г земель. Рекомендується на перспективу створити карту ухилів на громаду для визначення територій, непридатних для оброблення згідно ЗУ "Про охорону" ст. 47, де визначено наступне: "забороняється розорювання схилів крутизною понад 7 градусів (крім ділянок для залуження, залісення та здійснення ґрунтозахисних заходів). На схилах крутизною від 3 до 7 градусів обмежується розміщення просапних культур, чорного пару тощо".

Заходи, які б мали прямий негативний вплив на земельні ресурси не передбачаються. На подальших етапах проектування після конкретизації характеристики передбачуваних заходів (на етапах реалізації Плану виконання Програми) можливі впливи мають бути уточнені.

6.5 Відходи

Програмою не передбачено заходи, які б були спрямовані на вирішення питання поводження з відходами в громаді.

Рекомендується до цих заходів включити заходи щодо розробки схеми санітарної очистки території населених пунктів громади, а також забезпечення всіх населених пунктів можливістю централізованого збору та вивезення побутових відходів, що може призводити до утворення нових сміттєзвалищ, ліквідацію наявних

²³ **Примітка.** "М-" - пом'якшення, зменшення сумарного річного негативного впливу на клімат внаслідок проведення ДДП, "М+" - пом'якшення, збільшення сумарного щорічного негативного впливу на клімат внаслідок проведення ДДП, "Mt" - пом'якшення, одноразові великі викиди ПГ під час проведення ДДП, "А+" - адаптація, сприяння сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни клімату внаслідок проведення ДДП, "А-" - адаптація, зменшення сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни клімату внаслідок проведення ДДП; "НО"- неможливо оцінити через недостатність інформації або її узагальненість.

²⁴ **Примітка.** "М-" - пом'якшення, зменшення сумарного річного негативного впливу на клімат внаслідок проведення ДДП, "М+" - пом'якшення, збільшення сумарного щорічного негативного впливу на клімат внаслідок проведення ДДП, "Mt" - пом'якшення, одноразові великі викиди ПГ під час проведення ДДП, "А+" - адаптація, сприяння сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни клімату внаслідок проведення ДДП, "А-" - адаптація, зменшення сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни клімату внаслідок проведення ДДП; "НО"- неможливо оцінити через недостатність інформації або її узагальненість.

стихійних сміттєзвалищ в громаді. Необхідно провести інформаційно-просвітницьку кампанію серед населення щодо можливих наслідків відповідального поводження із відходами та уникнення інерційного поводження з відходами жителями у разі забезпечення належного вивезення та збирання відходів.

Під час проведення будівельних робіт (реконструкція будівель, доріг) основним негативним наслідком для довкілля є утворення будівельних відходів. Основними відходами, що створюватимуться під час будівельних робіт, будуть рештки старої цегли, бетону, деревини тощо. Фактичний обсяг таких відходів буде встановлено під час проектування відповідних об'єктів. Крім цього можливе утворення токсичних відходів ремонтних робіт - лакофарбових матеріалів, заповнювачів, тощо. Передача забруднення в навколишнє середовище можлива із дощовими водами, коли внаслідок неналежного поводження з побутовим сміттям, воно змиватиметься на прилеглі території. Для попередження такої загрози під час реконструкції будівлі необхідно організувати роботи таким чином, аби уникнути складування будівельного сміття на проектній ділянці, дотримуватися діючих вимог законодавства тощо.

Варто зазначити, що виконання заходів із термомодернізації будівель (якщо такі будуть передбачені серед заходів щодо проведення ремонтів тощо) може нести ризики для довкілля, оскільки після закінчення терміну експлуатації таких будівель або їх ремонту, в довгостроковій перспективі буде утворюватись значна кількість будівельних відходів. Тому для заходів із термомодернізації необхідно використовувати екологічно нейтральні або ж природного походження матеріали. Неправильна утилізація таких утеплювачів, як пінопласт (полістирол), пінополіуретан несе значну шкоду довкіллю через забруднення ґрунтів і ґрунтових вод.

6.6 Біорізноманіття

Програмою загалом не передбачає реалізацію заходів, які можуть негативно вплинути на флору і фауну громади.

Для збереження біорізноманіття рекомендується до заходів Програми включити розроблення та затвердження регіональних та місцевих схем формування екологічної мережі. Закон України "Про екологічну мережу України" в статті 11 визначає повноваження місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування у сфері формування, збереження та використання екомережі, зокрема забезпечення "розроблення та виконання регіональних і місцевих схем та програм розвитку екомережі, проведення необхідних для цього наукових досліджень". Порядок розробки схеми екомережі визначається "Методичними рекомендаціями щодо розроблення регіональних та місцевих схем екомережі, затверджені Наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 13.11.2009 № 604.

6.7 Природоохоронні території

Програмою не передбачені заходи, які можуть призвести до негативного впливу на існуючі природоохоронні території, в тому числі об'єкти природно-заповідного фонду (ПЗФ), Смарагдову мережу, водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, біосферні резервати програми ЮНЕСКО "Людина і біосфера", об'єкти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. На подальших етапах реалізації визначених Програмою завдань, в тому числі коли заплановані заходи будуть територіально прив'язані, передбачається уточнення таких впливів.

Також, варто звернути увагу на те що, відсоток заповідних територій у громаді дуже низький, тому доцільно звернути увагу на території, які є перспективними до заповідання. Такі території визначені в розділі 2.

Також, указом Президента України від 23 березня 2021 року №111/2021 «Про рішення Ради національної безпеки та оборони України від 23 березня 2021 року

«Про виклики і загрози національній безпеці України в екологічній сфері та першочергові заходи щодо їх нейтралізації» визначено необхідність розроблення місцевої екомережі, зокрема п. 2 зазначеного Указу, місцевим органам виконавчої влади необхідно вжити у 2021 році заходів щодо розроблення та затвердження регіональних та місцевих схем формування екологічної мережі. Закон України "Про екологічну мережу України" в статті 11 визначає повноваження місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування у сфері формування, збереження та використання екомережі, зокрема забезпечення "розроблення та виконання регіональних і місцевих схем та програм розвитку екомережі, проведення необхідних для цього наукових досліджень". Порядок розробки схеми екомережі визначається "Методичними рекомендаціями щодо розроблення регіональних та місцевих схем екомережі, затверджені Наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 13.11.2009 № 604.

6.8 Здоров'я населення

Реалізація Програми не передбачає заходів, які б несли пряму шкоду / або були спрямовані на покращення здоров'я населення. Заходи передбачені в межах напрямку "Охорона здоров'я" спрямовані на покращення матеріально-технічної бази та безпосередньо стану медичних закладів.

6.9 Історико-культурна спадщина

Відомості про місце розташування, характеристику стан пам'яток історико-культурної спадщини не надано. В межах напрямку "Культура" передбачається проведення інвентаризації та паспортизації пам'яток культурної спадщини територіальної громади, що дасть можливість в подальшому забезпечити охорону та збереження пам'яток.

6.10 Транскордонний вплив

Відсутній.

6.11 Результати розділу

Узагальнені результати оцінки за завданнями Програми представлені в таблиці нижче. Через узагальненість завдань та заходів Програми, відсутності їх просторової привязки оцінити характери та тривалість впливу завдань на даному етапі планування не можливо. При деталізації і визначенні конкретних заходів в межах завдань Програми такі впливи та їх характер мають бути уточнені.

Таблиця 6.1.

Операційні цілі, передбачені в межах ДДП "Програма соціально-економічного розвитку Маловисківської міської територіальної громади на 2024 рік та прогнозу до 2027 року"	Атмосферне повітря	Клімат	Вода	Земельні ресурси	Відходи	Біорізноманіття	Природоохоронні території
Освіта	DI/MT/LO				DI/O/LO		
Охорона здоров'я					DI/O/LO		
Культура					DI/O/LO		
Житлово- комунальне господарство	DI/O/LO						
Операційні цілі, передбачені в межах ДДП "Програма соціально-економічного розвитку Маловисківської міської територіальної громади на 2024 рік та прогнозу до 2027 року"	Атмосферне повітря	Клімат	Вода	Земельні ресурси	Відходи	Біорізноманіття	Природоохоронні території

Позначення	Пояснення до позначення
	Значний негативний вплив. Значний негативний вплив слід звести до мінімуму із застосуванням заходів щодо пом'якшення наслідків, щоб він став незначним.
	Помірний негативний вплив. Цей вплив є прийнятним.
	Немає впливу, або нейтральний. Втручання не має ефекту, який можна було б довести, або такий вплив є незначним.
	Помірний позитивний вплив.
	Значний позитивний вплив
	Значення впливу не може бути оцінено з певністю через відсутність даних про компоненти навколишнього середовища, заплановану діяльність або з інших причин.

DI / IN	Прямий / Непрямий
LT/ MT/ ST / O	Довгостроковий (постійний 50-100 років) / Середньостроковий (10-15 років) / Короткостроковий (3-5 років) / Випадковий (тимчасовий, 1 рік)
LO / RE	Місцевий / Регіональний
CU / SI / TR	Кумулятивний / Синергетичний / Транскордонний

Ймовірність того, що реалізація Програми призведе до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) негативний вплив на довкілля, є незначною. Реалізація Програми не має супроводжуватися появою нових значних негативних наслідків для довкілля.

7 ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

В цілому Програма не передбачає завдань, які б мали значний негативний довготривалий вплив на навколишнє середовище. Заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Програми, наведені в таблиці нижче, ґрунтуються на впливах, оцінених у попередньому розділі звіту, та міжнародному досвіді діяльності в подібних умовах. Однак, такі заходи – це загальні рекомендації щодо усунення негативних наслідків, тоді як детальні заходи повинні розглядатися в кожному конкретному випадку під час реалізації шляхів досягнення визначених пріоритетів, а також в процесі надання екологічних дозволів.

Таблиця 7.1.

Заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Програми

Складова довкілля	Заходи для зменшення негативних наслідків
Атмосферне повітря	- електрифікація транспорту, розвиток легкого персонального транспорту, веломаршрутів між населеними пунктами громади; - дотримання діючих норм законодавства під час проведення будівельних робіт; - проведення інформаційної кампанії серед населення щодо неприпустимості спалювання сухої трави, побутового та промислового сміття;
Водні ресурси	- створити перелік існуючих об'єктів господарювання в межах встановлених водоохоронних зон і прибережних захисних смуг для подальшого винесення об'єктів, господарська діяльність яких не відповідає вимогам (ст. 89 Водного кодексу України та ст. 61 Земельного кодексу України); - заборонити будь-яке будівництво на землях водного фонду (якщо таке не дозволене законодавством); - визначити підприємство, організацію або установу та створити при ній спеціальну службу з догляду та підтримання у належному стані водоохоронних зон, прибережних захисних смуг водних об'єктів; - прийняти відповідні міри впливу, передбачені ст. 212 Земельного кодексу України, до громадян та юридичних осіб, що здійснили самозахоплення земельних ділянок на землях водного фонду; - заборонити миття машин і механізмів у місцях, з яких стічні води можуть потрапити в магістральну, розподільчу, скидну мережу, річки та водойми; - дотримання у межах зон санітарної охорони об'єктів водопостачання режимів господарської діяльності визначених Постановою КМ України №2024 від 18.12.1998 р. «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів»;
Відходи	Забезпечити контроль та дотримання вимог діючого законодавства під час проведення будівельних робіт для попередження загрози складування будівельного сміття на проектних ділянках, скидання їх у непризначених місцях тощо;

Ґрунти	• усунення випадків викидання, складування та накопичення побутових відходів і стоків на території житлової забудови.
Екологічні політики, що сприятимуть збільшенню біорізноманіття та сталому розвитку	• рекомендується для підвищення рівня обізнаності населення та підвищення екологічної свідомості удосконалити систему інформування населення щодо оперативного висвітлення екологічних питань, стимулювати громадян залучатися до використання енергозберігаючих технологій у побуті, створити та або/впроваджувати шкільні та позашкільні освітні програми для молоді;
Здоров'я населення	• впроваджувати заходи із адаптації змінам клімату. В процесі благоустрою поступово зменшувати площі суцільного асфальтобетонного покриття до обґрунтовано необхідних, інтенсивно озеленювати громадські зони; • перелічений вище в цій таблиці комплекс заходів щодо зменшення негативних наслідків виконання документу державного планування прямо та опосередковано впливає на покращення стану здоров'я населення і є одним із головних завдань розробки цієї Програми.

8 ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ (НЕДОСТАТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ) ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ТАКОЇ ОЦІНКИ

8.1 Вихідні дані для виконання оцінки

Для виконання стратегічної екологічної оцінки документу державного планування "Програма соціально-економічного розвитку Маловисківської міської територіальної громади на 2024 рік та прогнозу до 2027 року" використано наступні вихідні дані:

"Програма соціально-економічного розвитку Маловисківської міської територіальної громади на 2024 рік та прогнозу до 2027 року";

Інші Програми, Стратегії розвитку громади - <https://www.mviskarada.gov.ua/>

Статистичні дані щодо території Маловисківської громади;

Дані головного управління статистики Кіровоградської області;

Відкриті дані департаменту екології та природних ресурсів Кіровоградської ОДА - <http://ekolog.kr-admin.gov.ua/>

Вимоги діючих Державних будівельних норм та санітарних правил.

Відкриті джерела даних.

8.2 Використані інструменти та методи

В процесі проведення стратегічної екологічної оцінки використано такі методи:

Статистичний метод ґрунтується на кількісних показниках, які дають можливість зробити висновок про темпи розвитку процесу в майбутньому. Сутність його полягає в отриманні і спеціалізованому обробленні прогнозних оцінок об'єкта через опитування висококваліфікованих фахівців (експертів) у певній сфері науки, техніки, виробництва.

Метод експертних оцінок, який використовується при відсутності про об'єкт прогнозування достовірних відомостей і, якщо об'єкт не підлягає математичному аналізу. Суть якого полягає у визначенні майбутнього на основі думок кваліфікованих спеціалістів-експертів.

Метод аналогій полягає в тому, що закономірності розвитку одного процесу з певними поправками можна перенести на інший процес, для якого потрібно

зробити прогноз.

Метод екстраполяції полягає в перенесенні встановленого характеру розвитку певної території чи процесу в майбутнє. Цей метод ефективний при короткостроковому прогнозуванні стосовно об'єкта, який тривалий час розвивався рівномірно без значних відхилень. Ґрунтується він на вивченні кількісних і якісних параметрів досліджуваного об'єкта за попередні роки з подальшим логічним продовженням, окресленням тенденцій його розвитку у прогнозованому періоді;

Метод моделювання полягає у побудові моделей, які розглядають з урахуванням імовірної або бажаної зміни прогнозованого явища на певний період, користуючись прямими або опосередкованими даними про масштаби та напрями змін. При побудові прогнозних моделей необхідно виявити фактори, від яких суттєво залежить прогноз; з'ясувати їх співвідношення з прогнозованим явищем; розробити алгоритм і програми моделювання змін довкілля під дією певних факторів.

Для здійснення стратегічної екологічної оцінки використано вищевказані методи, зокрема здійснено: збір та аналіз інформації про поточний стан складових довкілля, включаючи значення ключових екологічних показників; проведення аналізу слабких та сильних сторін проекту Програми з точки зору екологічної ситуації; проведення консультацій з громадськістю щодо екологічних цілей; проведення оцінки впливу Програми на складові довкілля та на стан здоров'я й добробут населення; надано рекомендації із моніторингу фактичного впливу впровадження Програми на довкілля.

8.3 Планувальні альтернативи

В процесі стратегічної екологічної оцінки розглядалися наступні альтернативи:

перша "нульова" альтернатива - розглядався базовий варіант розвитку громади, який не передбачає впровадження заходів Програми. Прогнозні зміни стану довкілля, якщо Програма не буде затверджено, розглянуто в розділі 2.

друга альтернатива - як друга альтернатива розглядався проект ДДП, розглянуто можливий вплив на довкілля від реалізації Програми в розділі 6 та ефективність його реалізації.

третья альтернатива - за результатами аналізу Програми та отриманих зауважень та пропозицій, що надійшли під час процедури стратегічної екологічної оцінки, запропоновано доповнити Програму завданнями, наведеними в таблиці нижче, що може сформулювати третю альтернативу. Пропоновані в межах третьої альтернативи заходи, спрямовані на покращення екологічної ситуації в громаді, але включення їх до складу Програми мають також враховувати економічну спроможність громади. Також, зважаючи на те, що завдання Програми визначають узагальнені напрями розвитку громади, деякі із пропозицій, наведених в таблиці 8.1. можуть бути враховані при розробленні Плану реалізації цієї Програми та включені до складу її заходів.

Таблиця 8.1.
Пропозиції до Програми (третья альтернатива)

Операційна ціль/завдання	Пропозиція
Напрямок "Освіта"	Провести інформаційну кампанію серед населення щодо місць розташування об'єктів ПЗФ та цінності таких територій для громади, особливостей їх використання.

	Провести інформаційно-просвітницьку кампанію серед населення щодо правил поводження із відходами та можливих наслідків для довкілля та здоров'я у разі їх недотримання.
Напрямок "Житлово-комунальне господарство"	Розробити схему санітарного очищення території згідно ЗУ "Про управління відходами", порядку затвердження розроблення, погодження та затвердження схем санітарного очищення населених пунктів наказ Мінрегіону 23.03.2017 № 57, ДБН Б.2.2-6:2013 «Склад та зміст схеми санітарного очищення населеного пункту». Забезпечити централізований збір та вивезення відходів з усіх населених пунктів громади. Провести інвентаризації та визначити кількість, місце розташування стихійних сміттєзвалищ в громаді, їх ліквідація. Провести дослідження та за потреби привести полігон твердих побутових відходів до задовільного стану.
Напрямок "Житлово-комунальне господарство"	Створити інформаційну систему із моніторингу якості поверхневих та ґрунтових вод, зокрема в місцях скиду зворотних вод підприємств-водокористувачів, систему моніторингу якості повітря. (На перспективу)
Напрямок "Екологічна безпека" (рекомендовано додати)	Проведення заходів із збереження природоохоронних територій в межах громади, зокрема: Розробити схему локальної екомережі (або здійснити кроки для початку розроблення такої схеми впродовж 2024 року) громади указом Президента України від 23 березня 2021 року №111/2021 «Про рішення Ради національної безпеки та оборони України від 23 березня 2021 року «Про виклики і загрози національній безпеці України в екологічній сфері та першочергові заходи щодо їх нейтралізації», де визначено необхідність розроблення місцевої екомережі, зокрема п. 2 зазначеного Указу, місцевим органам виконавчої влади необхідно вжити у 2021 році заходів щодо розроблення та затвердження регіональних та місцевих схем формування екологічної мережі.

8.4 Фактори, які не було враховано під час підготовки звіту

Не враховано характеристики кожного окремого запроєктованого об'єкта та їх потенційний вплив на навколишнє середовище, оскільки такий детальний аналіз виконується на наступних етапах планування для кожного об'єкта окремо (процедура ОВД, тощо).

8.5 Ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів) під час здійснення стратегічної екологічної оцінки

Серед факторів, що ускладнили проведення стратегічної екологічної оцінки можна виділити наступні:

- Відсутність статистичних відомостей та інших характеристик для кожного окремого населеного пункту громади та просторової прив'язки статистичних даних та рішень Програми для можливості більш цілісної їх оцінки;
- Неповнота оцінки проблем довкілля та пріоритизації таких проблем, пов'язані з недостатньою взаємодією суб'єктів, прямо та опосередковано пов'язаних із територією, на яку розробляється Програма.
- Відсутність мережі Державної системи моніторингу довкілля, відповідно до положення про державну систему моніторингу довкілля, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 березня 1998 р. № 391., не дозволила провести всебічний аналіз документу державного планування з урахуванням змісту і рівня його деталізації. через відсутність локальних даних про стан довкілля Маловисківської громади.

9 ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Вибір екологічних показників

Екологічні показники є основним інструментом для проведення оцінки стану навколишнього середовища в країнах Східної Європи, Кавказу та Центральної Азії. Вибрані належним чином показники, що базуються на достатніх часових рядах даних (часові тренди), можуть не тільки відображати основні тенденції, але й сприяти аналізу причин та наслідків екологічної обстановки, що склалася. Також дозволяють спостерігати за ходом здійснення та ефективністю екологічної політики в країнах.

В залежності від ролі показника в оцінці конкретного питання показники класифікуються за схемою Європейської агенції з навколишнього середовища РС-Т-С-В-Р (DPSIR): Рушійні сили – Тиск – Стан – Вплив – Реагування.

РС – Рушійні сили (Driving force) – соціально-економічні фактори та види діяльності, що посилюють або зменшують навантаження на довкілля.

Т – Тиск (Pressure) – пряме антропогенне навантаження на довкілля, що здійснюється через викиди та скиди забруднюючих речовин, використання природних ресурсів.

С – Стан (State) – відносяться до поточного стану та тенденцій змін навколишнього середовища, що включають також параметри якості основних складових довкілля.

В – Вплив (Impact) – наслідки зміни довкілля для здоров'я населення, наслідки для природи та біорізноманіття.

Р – Реагування (Response) – конкретні дії, що спрямовані на вирішення екологічних проблем.

Згідно системи аналізу за цієї схемою, соціальний і економічний розвиток збільшує тиск на довкілля і, як наслідок, спричиняє зміни довкілля - наприклад, створення адекватних умов для здоров'я, доступності ресурсів і біорізноманіття. Нарешті, це призводить до протистояння людського здоров'я, екосистем і матеріалів, які можуть спричинити негативну соціальну реакцію, що підтримується

рушійними силами через тиск на довкілля або фактори впливу безпосередньо, через адаптацію або запобіжні дії²⁵.

Індикатори моніторингу

В цьому звіті було проаналізовано рушійні сили, їх тиск на середовище та вплив, а також запропоновано варіанти реагування. За результатами було відібрано індикатори моніторингу наслідків виконання Плану, відповідно до вимог Постанови № 1272 "Про затвердження Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення", Закону України "Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року" та індикатори виконання Цілей сталого розвитку для України²⁶, які корелюють із завданнями Програми. Індикатори моніторингу наслідків виконання ДДП наведено в таблиці нижче.

Для громади доцільно проводити моніторинг ефективності реалізації цілей Програми на основі визначених показників (індикаторів) раз на рік, а також на початку введення в дію (затвердження) Програми та через рік після завершення її дії.

---

²⁵ <https://menr.gov.ua/content/ekologichni-pokazniki.html>

²⁶ https://menr.gov.ua/files/docs/%D0%9D%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%B%D1%8C%D0%BD%D0%B0%20%D0%B4%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D0%B2%D1%96%D0%B4%D1%8C%20%D0%A6%D0%A1%D0%A0%20%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8_%D0%BB%D0%B8%D0%BF%D0%B5%D0%BD%D1%8C%202017%20ukr.pdf

Таблиця 10.1

Рушійні сили	Компоненти довкілля, та здоров'я населення які зазнають впливу							
	Атмосферне повітря	Клімат	Вода	Земельні ресурси	Природоохоронні території	Біорізноманіття	Генерація відходів ^[2]	Здоров'я мешканців громади
Заходи напрямів "Освіта", "Охорона здоров'я", "Культура", "Житлово-комунальне господарство"			I-9		I-9		I-13, I-29	

Номер в таблиці 9.1.	Індикатор	Визначення (кількісні та якісні показники)	Джерело (метод визначення)	Критерій досягнення цілей документу (цільові значення)
I-9	Кількість порушень режиму прибережно - захисних смуг	Кількість порушень режиму прибережно - захисних смуг	Статистична звітність контролюючих органів, звернення громадян	Не більше, ніж в минулому звітному періоді
I-13	Загальний обсяг утворення ТПВ.	Обсяг утворення твердих побутових відходів, класифікованих згідно Державного класифікатора відходів ДК 005-96	Статистична звітність суб'єктів господарювання (форма 1-ТПВ)	Не більше, ніж в попередньому звітному періоді
I-29	Кількість несанкціонованих сміттєзвалищ в громаді	Кількість несанкціонованих сміттєзвалищ в громаді, одиниць	Дані відповідних підрозділів Маловисківської громади	Не більше ніж за попередній звітний період

Збір статистичних даних

Для Маловисківської громади є доцільним створення системи моніторингу стану довкілля, згідно вимог постанови Кабінету міністрів України № 391 від 30 березня 1998 р. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/391-98-%D0%BF#Text1>.

Додаткова інформація щодо моніторингу довкілля

Перелік заходів із моніторингу не є вичерпним та може коригуватись відповідно до зміни завдань Програми. Основною цілями зазначеного в цьому розділі моніторингу довкілля є охорона здоров'я людей, сталий розвиток місцевої громади, збереження та відновлення біологічних ресурсів території, що в свою чергу дозволить забезпечити життєві потреби майбутніх поколінь мешканців Маловисківської громади.

Згідно ЗУ "Про стратегічну екологічну оцінку" ст.17 замовник СЕО у межах своєї компетенції здійснює моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, один раз на рік оприлюднює його результати на своєму офіційному веб-сайті у мережі Інтернет та у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів для їх усунення. Порядок здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, затверджує Кабінет Міністрів України.

10 ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ (ЗА НАЯВНОСТІ)

Реалізація рішень Програми не несе транскордонних наслідків для довкілля.

11 РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ІНФОРМАЦІЇ, ПЕРЕДБАЧЕНОЇ ПУНКТАМИ 1-10 ЦЬОЇ ЧАСТИНИ, РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ

Оцінка проводилась паралельно з підготовкою ДДП "Програма соціально-економічного розвитку Маловисківської міської територіальної громади на 2024 рік та прогнозу до 2027 року", тому проведені в рамках СЕО консультації і виконаний аналіз використано для оптимізації Програми з точки зору впливу на довкілля, у тому числі на здоров'я населення.

З метою визначення потенційного негативного впливу планової діяльності на стан довкілля, а також можливих конфліктів з цілями екологічної політики, зазначеними в інших документах стратегічного характеру, було проаналізовано зміст Програми (р.1 та р.2).

За підсумками СЕО були запропоновані узагальнені заходи щодо покращення стану навколишнього природного середовища, зокрема під час виконання положень Програми. Також було конкретизовано і доповнено заходи із моніторингу наслідків виконання Програми, серед яких в першу чергу зменшення негативного впливу на природоохоронні території та вирішення питання щодо поводження з відходами.

Таким чином, Маловисківська громада повинна забезпечити реалізацію наступних заходів:

- забезпечити вирішення питання поводження з відходами, зокрема передбачити такі завдання (заходи) як: проведення інформаційно-просвітницької кампанії серед населення щодо правил поводження із відходами та можливих наслідків для довкілля та здоров'я у разі їх недотримання; розробити схему санітарного очищення території згідно ЗУ "Про управління відходами", порядку затвердження розроблення,

погодження та затвердження схем санітарного очищення населених пунктів наказ Мінрегіону 23.03.2017 № 57, ДБН Б.2.2-6:2013 «Склад та зміст схеми санітарного очищення населеного пункту»; забезпечити централізований збір та вивезення відходів із усіх населених пунктів громади;

- забезпечити реалізацію заходів із моніторингу стану довкілля, визначених в р.7;
- забезпечити контроль дотримання режиму прибережно - захисних смуг водних об'єктів та санітарно-захисних зон джерел питного водопостачання;
- провести інформаційну кампанію серед населення щодо місць розташування об'єктів ПЗФ та цінності таких територій для громади, особливостей їх використання.
- розробити схему локальної екомережі громади указом Президента України від 23 березня 2021 року №111/2021 «Про рішення Ради національної безпеки та оборони України від 23 березня 2021 року «Про виклики і загрози національній безпеці України в екологічній сфері та першочергові заходи щодо їх нейтралізації», де визначено необхідність розроблення місцевої екомережі, зокрема п. 2 зазначеного Указу, місцевим органам виконавчої влади необхідно вжити у 2021 році заходів щодо розроблення та затвердження регіональних та місцевих схем формування екологічної мережі.
- створити інформаційну систему із моніторингу якості поверхневих та ґрунтових вод, зокрема в місцях скиду зворотних вод підприємств-водокористувачів, систему моніторингу якості повітря.